Kerk

PRYS 1/3

ALMANAK

van die

Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

1948

Uitgegee vanweë die Algemene Vergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk

42ste JAARGANG

W.P.—58538—19/7/47

UNIVERSITEIT VAN DIE
WITWATERSRAND
JOHANNESBURG

*

Die Universiteit bied Graadkursusse aan in die volgende Fakulteite:

LETTERE
NATUURWETENSKAPPE
MEDISYNE
INGENIEURSWESE
HANDEL
REGSGELEERDHEID
TANDHEELKUNDE
BOUKUNDE

asook verskeie Diplomakursusse.

*

Voorlopige aansoek om toelating tot die Universiteit moet gedoen word voor 15 Desember. Die nodige aansoekvorm is verkrygbaar van die Registrateur.

VIR INLIGTING
SKRYF AAN
DIE REGISTRATEUR
MILNERPARK,
JOHANNESBURG.

ALMANAK

VAN DIE

Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

1948

Hoof-Redakteur: Prof. Dr. S. P. ENGELBRECHT
Onder-Redakteur: Ds. J. J. PRINSLOO, Gsn.
Redakteur van statistieke: Mnr. J. H. H. JANSON

42ste JAARGANG

Die tye van sonop- en ondergang wat in die Almanak aangegee word is op die Standaard-Meridiaan (30°) en breedtegraad -26°. Dit is bereken vir 26° Suid, wat ooreenkom met 'n lyn wat *deur* Lourenco Marques en halfpad tussen Pretoria en Johannesburg loop. Die standaard-meridiaan (30°) loop naasteby deur Ermelo. Vier minute moet toegevoeg word vir elke graad wat 'n plek ten weste van 30° geleë is, en 4 minute afgetrek word vir elke graad wat dit ten ooste van 30° lê.

VERDUISTERINGS 1948.

I. 'n Gedeeltelike maansverduistering op 23 April — baie klein en nie in Afrika sigbaar nie.

II. 'n Ringvormige sonsverduistering op 8-9 Mei. Nie in Afrika sigbaar nie.

III. Totale sonsverduistering op 1 November. In die Unie as gedeeltelike sonsverduistering sigbaar. Die tyd van aanvang, grootste fase en einde is vir Kaapstad 6.34, 7.07 en 7.41 vm. Johannesburg, 6.10, 6.56 en 7.47 vm. By die grootste fase sal 17 persent van die son se deursnee verduister wees in Kaapstad en 38 persent in Johannesburg.

Die smal strook waarin die totale verduistering voorkom begin in Sentraal-Afrika, loop deur Entebbe, Kisumu, Nairobi, deur die Indiese Oseaan, noord van Madagaskar, suid van Australië, en eindig naby Nieu-Zeeland.

FEES EN VAKANSIEDAE 1948.

Eerste Lydensweek	Sondag, 8 Februarie
Tweede Lydensweek	Sondag, 15 Februarie
Derde Lydensweek	Sondag, 22 Februarie
Vierde Lydensweek	Sondag, 29 Februarie
Vyfde Lydensweek	Sondag, 7 Maart
Sesde Lydensweek	Sondag, 14 Maart
Sewende Lydensweek	Sondag, 21 Maart
Goeie Vrydag	Vrydag, 26 Maart
Paasdag	Sondag, 28 Maart
Tweede Paasdag	Maandag, 29 Maart
Biddag vir die Oes	Sondag, 11 April
Hemelvaartsdag	Donderdag, 6 Mei
Ryksdag	Maandag, 24 Mei
Uniedag	Maandag, 31 Mei
Koningsverjaarsdag	Maandag 2 Augustus
Boomplantdag	Maandag, 4 Oktober
Dankdag vir die Gesaaides	Sondag, 10 Oktober
Dingaansdag	Donderdag, 16 Desember
Kersdag	Saterdag, 25 Desember
Tweede Kersdag	Maandag, 27 Desember

JAARGETYE 1948.

Najaar 20 Maart om 7 nm.
Winter 21 Junie om 2 nm.
Lente 23 September om 5 vm.
Somer 22 Desember om 1 vm.

INHOUD.

	Bls.
Fees- en Vakansiedae	2
Voorberig	4
Historiese Kalender	5
Die Onsienlike Sien — Ds. Joh. Dreyer	17
Vergewensgesindheid — Ds. A. Oosthuizen	23
'n Ned. Bybel uit die jaar 1541 — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	27
Die verhouding van Jesus tot sy Disiepels — Ds. F. J. Z. Booysen	34
Chr. L. Engelbrecht en M. C. du Plessis	39
Die Ou Doopvont van Potchefstroom — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	41
Die Broodskottel van die ou Nagmaalservies Rustenb. — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	43
Die Nagmaalservies van die Dorslandtrekkers — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	45
Ouderlinge en Diakens van die Ned. Herv. Kerk — Ds. L. M. le Roux	46
Dr. K. H. E. Gravemeyer — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	51
Tobias Johannes Mulder	53
Die Belydenisskrifte van Ons Kerk — Ds. G. J. J. Roos	54
Sya Jacoba v. d. Hoff — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	59
Pieter van der Hoff — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	62
J. H. Scheffer en H. M. Visser	63
Nico J. Campher en Eggenote — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	65
Die Kerklike Tug — Ds. A. Oosthuizen	68
Die Presidentsverkiezing in 1893 — Prof. Dr. S. P. Engelbrecht	70
Het Communisme — Ds. H. Bakker	74
Die Ned. Herv. Kerk van Afrika, Kerklike Kommissies	85
Vroeëre Predikante sedert 1853	87
Diensdoende Predikante op 31 Oktober 1947	89
Teol. Fakulteit, Pretoria, Afd. A	91
Ringe en Gemeentes	91
Ned. Herv. Sustersvereniging	129
Statistiek	133

VOORBERIG.

Met die verskyning van die twee-en-veertigste jaargang van ons Kerkalmanak wil ek al die lesers en al die lede van ons Kerk 'n hartlike groet stuur en 'n seënbede toewens. In die afgelope jaar het God ons ryklik geseën. Spannings is opgehef, en bedreigings is afgewend. Daar is oneindig veel om dankbaar voor te wees.

Oor 'n paar maande kom die Algemene Kerkvergadering weer saam. Mag dit tog goed besef en goed voor oë gehou word dat dit 'n vergadering is wat in die eerste plek met geestelike sake moet besig hou, dinge aangaande die Koninkryk Gods. Laat daar gewaak word dat hierdie hoogste vergadering van ons Kerk nie in 'n administratiewe of bloot bestuursliggaam ontaard ne. Ek hoop vuriglik dat die Algemene Vergadering sal begin om saam aan die avondsmaalstafel die dood van die Heer te gedink. Laat ons die Algemene Vergadering in onse gebede nie vergeet nie, ook nie vanaf die kansels nie. En laat ons besef dat as vooraf allerhande kommissies saamgestel word en gekoukus word, daar gehandel word uit 'n gees wat nie uit God is nie. Laat ons die Heilige Gees nie bedroef nie, maar eendragtiglik bid en werk vir die koms van die koninkryk van God en die opbou van die Liggaam van Christus.

S. P. ENGELBRECHT.

JANUARIE, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier, 3de, 1.12 nm. Nuwe Maan, 11de, 9.44 vm. Eerste Kwartier, 19de, 1.32 nm. Volle Maan, 26ste, 9.11 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
D	1	Verskyning van die Almanak, 1907.	5 18	7 03
V	2	Oorgawe van Jameson, 1896.	5 19	7 03
S	3	Ds. P. J. L. Bierman op Gwelo georden, 1937.	5 19	7 03
S	4	Kommando teen Dingaan, 1840.	5 20	7 03
M	5		5 21	7 04
D	6	Inswering van Pres. M. W. Pretorius, 1857. Die Vierkleur te Potchefstroom gehys, 1857.	5 22	7 04
W	7	Ds. L. E. Brandt te Niezyl georden, 1901. Ds. H. W. Grey te Newlands georden, 1939.	5 23	7 04
D	8	Dr. J. J. Strydom op Zwartruggens georden, 1932. Ds. J. G. M. Dreyer te Potchefstroom bevestig, 1938.	5 23	7 04
V	9	Ds. D. P. Ackerman te Wakkerstroom bevestig, 1875. Ds. P. v. Drimmelen te Pietersburg bevestig, 1915. Ds. S. Vermooten te Pretoria bevestig, 1926.	5 24	7 04
S	10	Stigting van die Gereformeerde Kerk, 1859.	5 25	7 04
S	11	Ds. A. J. Barger te Bovensmilde georden, 1914.	5 26	7 04
M	12	Ds. J. J. Kuhn te Zwartruggens bevestig, 1916.	5 26	7 04
D	13		5 19	6 58
W	14	Die Kerk van Wolmaransstad ingewy, 1911.	5 28	7 04
D	15		5 28	7 04
V	16		5 29	7 04
S	17	Sandrivier Konvensie, 1852. Ds. P. J. J. Venter te Klerksdorp bevestig, 1930.	5 30	7 04
S	18	Ds. J. J. Engelbrecht te Zwartruggens bevestig, 1941. Eerste Gekomb, Kerkverg. aan die Kaap gehou, 1746.	5 30	7 04
M	19	Die Kaap 'n Engelse Kolonie, 1815.	5 31	7 03
D	20	Generaal P. J. Joubert gebore, 1831.	5 25	6 57
W	21	Die Gemeente Rustenburg gestig, 1850. Dr. H. C. M. Fourie te Erasmus georden, 1911.	5 33	7 03
D	22	Dr. C. H. Rautenbach te Erasmus georden, 1927. Ds. A. Brandt te Rensburgrust bevestig, 1938.	5 33	7 03
V	23	Slag by Spioenkop, 1900.	5 34	7 03
S	24	Ds. J. J. Prinsloo te Krugersdorp bevestig, 1920.	5 35	7 03
S	25		5 35	7 03
M	26		5 36	7 02
D	27	Ds. A. J. Begemann te Pretoria bevestig, 1861.	5 37	7 02
W	28	Slag van Laingsnek, 1881.	5 38	7 02
D	29	Ds. A. J. Barger te Ooslonden bevestig, 1938.	5 38	7 02
V	30	Die Holl. taal in die Kaapse Geregshowe belet, 1824.	5 39	7 01
S	31		5 40	7 01

Inligtings oor Maansveranderings verkry van S.M. Skeepsalmanakkantoor.

FEBRUARIE, 28 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier, 2de, 2.31nm. Nuwe Maan, 10de, 5.02 vm. Eerste Kwartier, 18de, 3.55 vm. Volle Maan, 24de, 7.15 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
S	1	Die Kerk van Endracht ingewy, 1919.	5 41	7 0
M	2	Ds. D. J. v. Staden op Newlands geordeen, 1936.	5 42	7 00
D	3	Generaal C. de Wet oorlede, 1922. Ds. D. J. v. Staden te Randpoort bevestig, 1940. Ds. A. Lagerwey op Heidelberg bevestig, 1895.	5 43	6 59
W	4	Retief-Dingaan-traktaat onderteken, 1838.	5 44	6 58
D	5	Dr. H. P. Wolmarans te Pietersburg bevestig, 1927. Die Kerk van Heilbron ingewy, 1916.	5 44	6 58
V	6	Ds. J. J. Kuhn oorlede, 1937.	5 45	6 57
S	7		5 46	6 57
S	8	Ds. C. H. v. H. Steenekamp te Zeerust bevestig, 1936.	5 47	6 56
M	9	Ds. F. J. Z. Booysen op Wolmaransstad bevestig, 1935.	5 47	6 55
D	10	Generaal de Wet trek Kaapkolonie binne, 1901.	5 48	6 55
W	11	Ds. M. J. Goddefroy te Lage-Zwaluwe geordeen, 1877.	5 49	6 54
D	12	Ds. C. W. du Toit oorlede, 1932.	5 49	6 53
V	13	Grondwet van die S.A. Republiek aangeneem, 1858.	5 50	6 52
S	14	Stigting van die Republiek Natal, 1840. Ds. G. J. Roos te Pietersburg geordeen, 1942; bevestig te Duiwelskloof, 1943.	5 51	6 52
S	15		5 52	6 51
M	16	Ds. L. E. Brandt te Johannesburg bevestig, 1908.	5 52	6 50
D	17	Voortrekkerslaer by Moordspruit uitgemoor, 1838.	5 53	6 49
W	18	Martin Luther oorlede, 1546.	5 54	6 48
D	19		5 54	6 48
V	20	Die Gemeente Ventersdorp gestig, 1892.	5 55	6 47
S	21	Holland herneem besit van die Kaap, 1803.	5 56	6 46
S	22	Die eerste Kerk van Pretoria ingewy, 1857. Ds. P. Smit te Losberg geordeen, 1930.	5 56	6 45
M	23	Die Vierkleur te Pretoria gehys, 1857. Eerste Kerkraad Herv. Gem. Potchefstroom benoem, 1842.	5 57	6 45
D	24	Die Kerk van Potchefstroom ingewy, 1866.	5 58	6 44
W	25	Ds. Jac. v. Belkum te Varik geordeen, 1877. Die Kerk van Pretoria ingewy, 1905.	5 59	6 43
D	26		5 59	6 42
V	27	Amajuba 1881. Die Gem. Johannesburg gestig, 1895. Ds. W. J. Kemp op Louis Trichardt geordeen, 1932.	5 52	6 33
S	28	Ds. P. W. v. Drimmelen in Humpata oorlede, 1919.	6 00	6 41
S	29		6 01	6 40

MAART, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier, 2de, 6.35 nm. Nuwe Maan, 10de, 11.15 nm. Eerste Kwartier, 18de, 2.27 nm. Volle Maan, 25de, 5.10 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
M	1	Ds. J. J. Prinsloo, Gz., te Johannesburg geordeen, 1930.	6 01	6 39
D	2		6 02	6 39
W	3		6 03	6 37
D	4	Inswering van President Steyn, 1896.	6 03	6 36
V	5	Hoeksteen van die Kerk van Ermelo gelê, 1910.	6 04	6 35
S	6	Die Gemeente Oos-Londen gestig, 1937.	6 05	6 34
S	7	Ds. P. W. van Drimmelen te Zeerust geordeen, 1907.	6 05	6 33
M	8		6 06	6 32
D	9	Slagtersnek, 1816.	6 06	6 31
W	10	Ds. P. W. Venter op Durban bevestig, 1935.	6 07	6 30
D	11	Lydenburg skei af, 1857.	6 07	6 29
V	12	Oudl. A. H. Klazinga van Lichtenburg oorlede, 1920.	6 08	6 29
S	13	Ds. J. J. Engelbrecht op Louis Trichardt geordeen, 1937.	6 08	6 28
S	14		6 09	6 27
M	15		6 09	6 26
D	16		6 09	6 25
W	17		6 10	6 24
D	18	Sandrivier Konvensie op Rustenburg bekragtig, 1852.	6 10	6 23
V	19		6 11	6 22
S	20	Ouderl. A. Rocher van Ventersdorp oorlede, 1912. Die Gemeente Bloemfontein-Noord gestig, 1937.	6 11	6 20
S	21	Ds. A. J. G. Oosthuizen te Germiston geordeen, 1924.	6 12	6 19
M	22	Ds. H. J. Geyser te Roodepoort geordeen, 1940.	6 12	6 18
D	23	Afkondiging van die vrede op Pretoria, 1881.	6 13	6 17
W	24		6 13	6 16
D	25	Ds. A. Brandt op Johannesburg geordeen, 1936. Die Kerk te Potgietersrust ingewy, 1924.	6 14	6 15
V	26	Ds. M. J. Goddefroy te Middelburg bevestig, 1905. Eerste Kerkviering Herv. Gem. Potchefstroom, 1942.	6 14	6 14
S	27	Generaal P. J. Joubert oorlede, 1900. Ds. W. M. Wolmarans op Dullstroom geordeen, 1937.	6 14	6 12
S	28	Die Kerk van Ventersdorp ingewy, 1913.	6 15	6 10
M	29	Ds. Jac. P. van den Berg te Nylstroom bevestig, 1930.	6 15	6 10
D	30	Hoeksteen van Kerk te Johannesburg gelê, 1935.	6 16	6 09
W	31	Ds. J. D. Storm op Zwartruggens geordeen, 1934.	6 16	5 08

APRIL, 30 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier, 1ste, 12.25 nm. Nuwe Maan, 9de, 3.16 nm. Eerste Kwartier, 16ste, 9.42 nm. Volle Maan, 23de, 3.28 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
D	1	Stigting Teologiese Fakulteit te Pretoria, 1917. Dr. J. H. Greyvenstein Hoogl. te Pretoria, 1917. Dr. S. P. Engelbrecht Hoogl. te Pretoria, 1921.	6 17	6 07
V	2	Ds. W. P. J. Poën te Potchefstroom, bevestig, 1926. Ds. D. J. van Staden te Delarey bevestig, 1938. Ds. W. van Bergen te Volksrust georden, 1939.	6 17	5 06
S	3		6 18	6 05
S	4		6 18	6 04
M	5		6 18	6 03
D	6	Aank. van Riebeeck in Tafelbaai 1652; Gemeente Chrissiesmeer gest., 1892.	6 19	6 02
W	7	Die Kerk van Nylstroom ingewy, 1922.	6 19	6 01
D	8	Ds. L. E. Brandt te Pietersburg bevestig, 1904.	6 20	6 00
V	9	Ds. P. W. A. Bierman te Makwassie georden, 1938. Ds. C. H. Muller te Pietersburg georden, 1938. Ds. P. J. Booysen te Zwartruggens georden, 1938.	6 20	5 59
S	10	Ds. J. J. Prinsloo te Standerton bevestig, 1919.	6 21	5 58
S	11	Die Kerk van Bronkhorstspruit ingewy, 1913.	6 21	5 57
M	12	Die eerste Anneksasie van Transvaal, 1877.	6 22	5 56
D	13	Oud. M. J. Prinsloo van Witfontein oorlede, 1892.	6 22	5 55
W	14	Ds. P. W. Venter te Volksrust georden, 1929.	6 23	5 54
D	15	Hoeksteen van die ou Kerk van Ventersdorp gelê, 1893.	6 23	5 53
V	16	Ds. A. J. Nolte te Middelburg georden, 1938. Ds. J. D. Storm te Wolmaransstad bevestig, 1938.	6 24	5 53
S	17	Ds. M. J. Goddefroy emeritus, 1917.	6 24	5 52
S	18	Die eerste Kerk van Potchefstroom ingewy, 1851.	6 25	5 51
M	19	Ds. T. F. J. Dreyer te Standerton georden, 1924. Ds. J. P. Labuschagne te Witpoort georden 1940.	6 25	5 50
D	20	Hoekst. van die Kerk op Chrissiesmeer gelê, 1892. Ds. G. W. Smits te Rustenburg bevestig, 1861.	6 26	5 49
W	21	Ds. N. J. van Warmelo oorlede, 1892. Ds. W. J. Kemp bevestig te Nylstroom, 1936. Eerste Kerk van Middelburg ingewy, 1876. Ds. S. J. Strydom te Makwassie bevestig, 1919.	6 26	5 48
D	22	Ds. J. J. Prinsloo te Rustenburg bevestig, 1922. Ds. F. J. Z. Booysen te Trichardsfntn. georden, '32	6 27	5 47
V	23	Die Kerkraad Witfontein wil nie verenig nie, 1886. Ds. J. C. du Plessis op Germiston georden, 1937.	6 27	5 47
S	24	Oud F. G. Wolmarans van Potchefstroom oorlede, 1872.	6 28	5 46
S	25	Protes van die Hervormers te Spiers, 1529—vandaar Protestante.	6 28	5 45
M	26	Eerste Kerk van Rustenburg ingewy, 1851. Gemeente Wolmaransstad gestig, 1892.	6 29	5 44
D	27		6 29	5 43
W	28	Ds. J. P. v. d. Berg te Makwassie bevestig, 1934.	6 30	5 42
D	29	Tweede Dorsland-trek, 1875.	6 30	5 41
V	30	Prinses Juliana van Nederland gebore, 1909.	6 31	5 40

MEI, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Laaste Kwartier, 1ste, 6.48 nm. Nuwe Maan, 9de, 4.30 nm. First Kwartier, 16ste, 2.55 nm. Volle Maan, 23de, 2.37 vm. Laaste Kwartier, 31ste, 12.43 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
S	1	Die Gemeente van Ermelo gestig, 1909.	6 31	5 40
S	2	Hollands in Kaapse Parlement toegelaat, 1882. Ds. G. P. J. Grobler op Potgietersrust bevestig, 1936.	6 32	5 39
M	3	Dr. J. H. Greyvenstein te Pretoria bevestig, 1914. Ds. J. G. M. Dreyer te Dullstroom bevestig, 1924.	6 32	5 38
D	4	Ds. A. R. Smit Hulpprediker te Pretoria, 1929.	6 33	5 37
W	5	Ds. A. J. Barger te Johannesburg bevestig, 1918. Ds. A. J. Barger oorlede, 1940.	6 33	5 36
D	6	Dr. H. P. Wolmarans op Boksburg bevestig, 1937.	6 34	5 36
V	7	Ds. G. W. Smits in Den Haag georden, 1860. Ds. J. J. Kuhn te Krugersdorp bevestig, 1909.	6 34	5 35
S	8	Prof. Dr. P. J. Muller te Pretoria bevestig, 1904. Die Gemeente Memel gestig, 1915. Ds. L. M. le Roux te Turffontein bevestig, 1943.	6 35	5 34
S	9	Stigting van die Gemeente Zoekmekaar, 1931. Ds. P. W. Venter bevestig te Krugersdorp, 1943. Paul Kruger ingesweer as Staatspresident, 1883.	6 35	5 33
M	10	Duitsland val Holland in, 1940.	6 36	5 33
D	11	Die Kerk van Witbank ingewy, 1929.	6 36	5 32
W	12	Eerste Avondmaalsviering aan die Kaap, 1652.	6 37	5 32
D	13		6 38	5 31
V	14		6 38	5 31
S	15	„Die Hervormer" verskyn, 1909. Die Gemeente Schweizer-Reneke gestig, 1925.	6 39	5 30
S	16	Gemeente Losberg gestig, 1925.	6 39	5 30
M	17		6 40	5 29
D	18		6 40	5 29
W	19		6 41	5 28
D	20	Inwyding van die Kerk van Delmas, 1933.	6 41	5 27
V	21	Ds. G. E. Alers te Germiston bevestig, 1921.	6 42	5 27
S	22		6 42	5 26
S	23	Stigting Gemeente Bothaville, 1936.	6 43	5 26
M	24		6 43	5 25
D	25	Dr. C. H. Rautenbach te Pretoria bevestig, 1930.	6 44	5 25
W	26		6 44	5 24
D	27	Aankoms van Ds. v. d. Hoff te Potchefstroom, 1853. Ds. M. M. Grobler te Brakpan bevestig, 1928.	6 45	5 24
V	28	Ds. P. S. Grobler te Krugersdorp georden, 1922. Ds. F. J. van Zyl te Johannesburg georden, 1939. Ds. G. W. Smits oorlede, 1894.	6 45	5 24
S	29	Dr. S. P. Engelbrecht georden, 1921. Eerste Uniale Ministerie gevorm, 1910.	6 46	5 24
S	30	Ds. E. S. Mulder te Zwartruggens georden, 1930.	6 46	5 23
M	31		6 47	5 23

JUNIE, 30 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 7de, 2.35 nm. Eerste Kwartier, 14de, 7.40 vm. Volle Maan, 21ste, 2.54 nm. Laaste Kwartier, 29ste, 5.23 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
D	1	Dr. B. Gemser Hoogleraar te Pretoria, 1926.	6 47	5 23
W	2	Die Gemeente Gwelo gestig, 1923.	6 48	5 23
D	3	Oud. G. J. Engelbrecht van Standerton oorlede, 1910.	6 48	5 23
V	4		6 49	5 23
S	5	Ds. Jac. v. Belkum te Rustenburg bevestig, 1891. Uitspraak Hoog Ger. Hof in sake Trichardtsfontein, tussen Ned. Herv. en Ned. Herv. of Geref., 1893.	6 49	5 23
S	6	Gemeente Humpata gestig, 1910. Dr. H. C. M. Fourie te Johannesburg bevestig, 1924.	6 49	5 23
M	7	F. W. Reitz as Staatssekretaris ingesweer S.A. Rep., 1898.	6 50	5 23
D	8		6 50	5 23
W	9		6 51	5 23
D	10	Ds. J. Beyer te Standerton bevestig, 1899.	6 52	5 23
V	11	Ds. C. S. v. H. Steenekamp te Windhoek bevestig, 1938.	6 52	5 23
S	12	Verantwoordelike Bestuur aan Kaapkolonie toegestaan, 1872.	6 52	5 23
S	13	Die Kerk van Ermelo ingewy, 1910. Gemeente Ladysmith gestig, 1943.	6 53	5 23
M	14		6 53	5 23
D	15	Ds. N. J. v. Warmelo te Potchefstroom georden, 1864.	6 53	5 23
W	16		6 53	5 23
D	17		6 53	5 23
V	18	Ds. F. S. du Toit van Ventersdorp oorlede, 1914. Ds. P. J. J. Venter te Lichtenburg georden, 1921.	6 53	5 23
S	19		6 54	5 23
S	20	Komdt. Salomon Prinsloo oorlede, 1892.	6 54	5 23
M	21		6 54	5 23
D	22		6 54	5 23
W	23	Tweede Volksraad ingestel, 1890. Ds. L. E. Brandt oorlede, 1939.	6 55	5 24
D	24	Oudl J. C. Coetzee fan Zeerust oorlede, 1933.	6 55	5 24
V	25	Potgieter en Trichardt in Zoutpansberg, 1836.	6 55	5 25
S	26	Gemeente Ebenhaeser gestig, 1937.	6 55	5 25
S	27	Die Gemeente van Vliegepoort gestig, 1931.	6 56	5 26
M	28	Ds. A. J. Begemann emeritus, 1872.	6 56	5 26
D	29	Eerste Kaapse Parlement geopen, 1854.	6 56	5 27
W	30		6 56	5 27

JULIE, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 6de, 11.09 nm. Volle Maan, 13de, 1.30 nm. Volle Maan, 21ste, 4.31 vm. Laaste Kwartier, 29ste, 8.11 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
D	1	President T. F. Burgers ingesweer Z.A. Rep., 1872.	6 56	5 27
V	2		6 56	5 27
S	3	Ds. S. P. J. J. van Rensburg te Randpoort bevestig, 1942. Hoeksteen te Boksburg gelê, 1943.	6 56	5 28
S	4	Oud-Ouderl. H. C. J. v. Rensburg, Zoutpansberg, oorlede, 1909.	6 55	5 28
M	5		6 55	5 28
D	6	Joh. Huss gebore, 1373.	6 55	5 29
W	7	Die Kerk van De la Rey ingewy, 1928.	6 55	5 29
D	8	Die Gemeente Bloemhof gestig, 1916. Ds. H. P. Wolmarans te Zeerust georden, 1922.	6 55	5 30
V	9	Oud. S. E. Grobler van Zoutpansberg oorlede, 1903.	6 55	5 30
S	10	Calvyn gebore, 1509. Inwyding van Kerk te Zwartruggens, 1942.	6 55	5 31
S	11		6 55	5 31
M	12	Senator Ouderl. A. D. W. Wolmarans oorlede, 1928.	6 54	5 32
D	13		6 54	5 32
W	14	President Brandt, O.V.S., oorlede, 1888.	6 54	5 33
D	15	Verlating van Schoemansdal, 1867.	6 54	5 33
V	16		6 54	5 34
S	17	Oud. J. v. Graan van Ventersdorp oorlede, 1917.	6 53	5 34
S	18	Ds. N. J. v. Warmelo te Heidelberg bevestig, 1868	6 53	5 34
M	19	Ds. L. G. F. Biccard oorlede, 1900. Ds. E. S. Mulder bevestig op Bronkhorstspruit, 1931.	6 53	5 34
D	20	Ds. L. E. Brandt te Turffontein bevestig, 1930.	6 53	5 35
W	21		6 52	5 36
D	22		6 52	5 36
V	23	Generaal Andries Pretorius oorlede, 1853.	6 52	5 37
S	24	Ds. L. G. F. Biccard te Zoutpansberg bevestig, 1875.	6 51	5 37
S	25	Afskeid van Prof. Dr. P. I. Muller van Pretoria, 1909.	6 51	5 38
M	26	Kerkorde van de Mist ingevoer, 1804.	6 51	5 38
D	27	Die Prokurasie-Kommissie gestig, 1890.	6 50	5 39
W	28		6 50	5 39
D	29	Die Gemeente Van der Hoff gestig, 1933.	6 49	5 40
V	30	Ds. N. J. v. Warmelo te Schoemansdal bevestig, 1864.	6 49	5 40
S	31		6 48	5 41

AUGUSTUS, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 5de, 6.13 vm. Eerste Kwartier, 11de, 9.40 nm. Volle Maan, 19de, 7.32 nm. Laaste Kwartier, 27ste, 8.46 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
S	1		6 47	5 41
M	2		6 46	5 42
D	3	Ds. Jac. v. Belkum te Heidelberg bevestig, 1903.	6 46	5 42
W	4	Oud. A. Alberts van Humpata oorlede, 1928. Ds. J. G. M. Dreyer te Ermelo bevestig, 1928. Ds. C. S. v. H. Steenekamp te Lichtenburg georden, 1934.	6 45	5 43
D	5	Ds. S. P. J. v. Rensburg op Eendracht georden, '33 Hoeksteen van Kerk te Randfontein gelê, 1939.	6 44	5 43
V	6		6 44	5 43
S	7	Hoeksteen te Benoni gelê, 1943.	6 43	5 44
S	8	Die eerste Alg. Kerkverg. van die Ned. Herv. Kerk te Rustenburg geopen, 1853. Gemeente van Vaalharts gestig, 1940.	6 42	5 44
M	9	Ds. M. J. Goddefroy oorlede, 1920.	6 42	5 45
D	10	Louis Trichardt gebore, 1783. Ds. W. P. J. Poën oorlede, 1937.	6 41	5 45
W	11		6 40	5 46
D	12		6 39	5 46
V	13	Aanval op Veglaer, 1838.	6 39	5 47
S	14	Oud. F. P. H. Alberts van Humptata oorlede, 1930.	6 37	5 47
S	15	Slag van Thaba Bosigo, 1865.	6 37	5 48
M	16	Die Gemeente van Vereeniging gestig, 1913. Ds. A. S. Geyser te Heilbron georden, 1941.	6 36	5 48
W	17	Die Kerk van Venterskroon ingewy, 1889.	6 35	5 48
D	18	Ds. A. Lagerwy oorlede, 1898. Ds. D. v. d. Hoff in Den Haag georden, 1852.	6 34	5 49
V	20	Eerste Doopbediening aan die Kaap, 1653. Gemeente Ruste der Winter gestig, 1938.	6 33	5 50
S	21		6 32	5 50
S	22	Ds. Abr. Ras op Volksrust bevestig, 1936.	6 31	5 51
M	23	Ds. J. v. Arckel eerste predikant aan die Kaap, 1665.	6 30	5 51
D	24	Bloedbad van St. Bartholomeus, 1572. Ds. L. M. le Roux op Trichardtsfontein bevestig, 1935.	6 29	5 51
W	25	Aankoms van die Eerste Hugenote, 1688.	6 28	5 52
D	26	General Louis Botha oorlede, 1919.	6 27	5 52
V	27	In gebruik neem van Bybel in Afrikaans, 1933.	6 27	5 52
S	28	Slag van Boomplaas, 1848.	6 26	5 52
S	29		6 25	5 53
M	30	Ds. P. A. C. van Heyningen oorlede, 1904. Ds. T. Dreyer te Heidelberg bevestig, 1941.	6 24	5 53
D	31	Die Lydenburgse Gemeente skei van die Herv. Kerk af, 1854.	6 23	5 54
			6 22	5 54

SEPTEMBER, 30 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 3de, 1.21 nm. Eerste Kwartier, 10de, 9.05 vm. Volle Maan, 18de, 11.43 vm. Laaste Kwartier, 26ste, 7.07 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
W	1	Transvaal geannekseer, 1900. Gemeente Randpoort gestig, 1939.	6 20	5 55
D	2	Ds. D. v. d. Hoffe gebore, 1814. Inwyding van Kerk te Randpoort, 1939.	6 19	5 55
V	3		6 18	5 56
S	4		6 17	5 56
S	5		6 16	5 57
M	6	Koningin Wilhelmina gekroon, 1898.	6 15	5 57
D	7		6 15	5 58
W	8	Ds. N. J. v. Warmelo gebore, 1835.	6 13	5 58
D	9		6 12	5 59
V	10		6 11	5 59
S	11		6 10	6 0
S	12	Die Kerk van Vrededorp ingewys, 1908.	6 09	6 0
M	13		6 08	6 01
D	14		6 07	6 01
W	15	Eerste Uniale Volksraad verkies, 1910.	6 06	6 02
D	16		6 05	6 02
V	17	President M. W. Pretorius gebore, 1819.	6 04	6 02
S	18		6 02	6 03
S	19		6 01	6 03
M	20	Die Huweliks Ordonnansie van de Mist ingevoer, 1804.	6 00	6 04
D	21	Ds. D. J. Strydom te Gwelo bevestig, 1940.	5 59	6 04
W	22		5 58	6 05
D	23	Ds. P. W. Ennis te Klerksdorp bevestig, 1905.	5 57	6 05
V	24	Ds. P. J. J. Venter te Zeerust bevestig, 1927.	5 56	6 05
S	25		5 55	6 06
S	26		5 54	6 06
M	27	Generaal Louis Botha gebore 1862.	5 53	6 07
D	28	Die Kerk op Witpoort ingewy, 1912.	5 52	6 07
W	29		5 51	6 08
D	30	Ds. M. J. Goddefroy te Witfontein bevestig, 1887.	5 50	6 08

OKTOBER, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 2de, 9.42 nm. Eerste Kwartier, 10de, 12.10 vm. Volle Maan, 18de, 4.23 vm. Laaste Kwartier, 25ste, 3.41 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
V	1	Ds. A. Ras op Dullstroom bevestig, 1932.	5 49	6 08
S	2	Slag van Vegkop, 1836.	5 48	6 09
S	3		5 36	6 09
S	4	Ds. A. J. Barger te Middelburg bevestig, 1919.	5 45	6 10
D	5	Eervol ontslag wyle ds. P. W. Ennis, 1928.	5 44	6 10
W	6	Stigting van die gemeente Barberton, 1934.	5 43	6 11
D	7	Oud. D. P. J. v. Schalkwyk van Trichardts oorl. 1911.	5 42	6 11
V	8		5 41	6 11
S	9	Ds. D. v. d. Hoffe oorlede, 1881. Ds. P. W. Venter op Brits bevestig, 1936.	5 40	6 12
S	10	President Kruger gebore, 1825. Ds. S. J. Strydom te Krugersdorp bevestig, 1914.	5 39	6 12
M	11	Die Hervormer Ultrich Zwingli gesneuwel, 1531. Hoeksteenlegging Kerk Zwartruggens, 1941.	5 38	6 13
D	12		5 37	6 13
W	13	Eerste diamant in S.A. gevind, 1867.	5 36	6 14
D	14		5 35	6 14
V	15	Hoeksteenlegging van die Kerk van Pietersburg, 1892.	5 34	6 15
S	16	Afskeidspreek van Ds. Jac. van Belkum met sy emeritaat, 1927.	5 33	6 15
S	17	Dr. S. Vermooten te Zeerust georden, 1915.	5 32	6 16
M	18	Ds. J. D. Storm te Ottosdal bevestig, 1941.	5 31	6 17
D	19	Eerste Kerk op Stellenbosch ingewy, 1687.	5 30	6 17
W	20	Die Kerk van Louis Trichardt ingewy, 1906.	5 29	6 18
D	21	Oud. F. Boshoff van Waterberg oorlede, 1918.	5 28	6 19
V	22	Die Edik van Nantes herroep, 1685.	5 28	6 19
S	23	Ds. D. F. Erasmus te Ventersdorp bevestig, 1920.	5 27	6 20
S	24	Sinode in die Kaap besluit dat Engels ook gepreek moet word in Hollandse Kerke, 1859.	5 26	6 20
M	25		5 25	6 21
D	26		5 24	6 21
W	27	Ds. L. E. Brandt te Vereeniging bevestig, 1923. Ds. P. J. J. Venter te De le Ray bevestig, 1923.	5 23	6 22
D	28	Nuwe Kerk te Witbank ingewy 1944.	5 22	6 22
V	29		5 22	6 23
S	30	Ds. J. J. Prinsloo te Trichardts bevestig, 1909. Hervormingsdag. Samekoms Komm. N. Herv. en N. Geref. om oor kerkvereniging te handel, 1882.	5 21	6 23
S	31	Ds. P. W. Ennis oorlede, 1932.	6 20	6 24

NOVEMBER, 30 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Nuwe Maan, 1ste, 8.02 vm. Eerste Kwartier, 8de, 6.46 nm. Volle Maan, 16de, 8.31 nm. Laaste Kwartier, 23de, 11.22 nm. Nuwe Maan, 30ste, 8.44 nm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
M	1		5 19	6 24
D	2	Eerste Alg. Kerkverg. Ned. Herv. Kerk te Kaapstad, 1824.	5 19	6 25
W	3	Hoeksteenlegging eerste Herv. Kerk op Christiana, 1876.	5 18	6 25
D	4	Ds. Jac. van Belkum oorlede, 1933.	5 18	6 26
V	5	Naam Ned. Hervormd in die Kaap verander in Ned. Gereformeerd, 1842. Aankoms van Ds. D. v. d. Hoff in Suid-Afrika, 1852.	5 17	6 26
S	6		5 16	6 27
S	7	Vasco da Gama te St. Helenabaai, 1497.	5 15	6 27
M	8		5 15	6 28
D	9		5 15	6 28
W	10	Martin Luther gebore, 1483.	5 14	6 29
D	11		5 13	6 30
V	12	Piet Retief gebore, 1780.	5 13	6 30
S	13		5 12	6 31
S	14	Ds. W. F. H. Huyzers bevestig op Vereeniging, 1931.	5 12	6 32
M	15	Ds. A. J. Begemann oorlede, 1925.	5 11	6 33
D	16	Pretoria aangelê, 1855.	5 11	6 34
W	17		5 10	6 35
D	18	Vasco da Gama se eerste reis om die Kaap, 1497.	5 11	6 36
V	19	Hoeksteenlegging van die Kerk te Potgietersrust, 1921.	5 10	6 36
S	20	Die Kerk op Eldoret ingewy, 1921.	5 09	6 37
S	21	Ds. H. D. v. Broekhuizen Predikant van die Hervormde Kerk, 1917.	5 09	6 38
M	22	Die Gemeente Trichardts gestig, 1879.	5 09	6 39
D	23		5 09	6 40
W	24	Hoeksteenlegging van die Kerk van Laeveld, 1924.	5 08	6 41
D	25	Ds. W. P. J. Poën te Pietersburg bevestig, 1922.	5 08	6 41
V	26	Die Kerk van Memel ingewy, 1915.	5 08	6 42
S	27	Die Kerk van Bethal ingewy, 1926.	5 08	6 43
S	28	President Steyn oorlede, 1916.	5 08	6 44
M	29		5 08	6 44
D	30	Kerk te Johannesburg ingewy, 1935.	5 08	6 45

DESEMBER, 31 DAE.

Dag van die Week.	Dag van die Maand.	MAANSVERANDERINGS. Eerste Kwartier, 8de, 3.57 nm. Volle Maan, 16de, 11.11 vm. Laaste Kwartier, 23de, 7.12 vm. Nuwe Maan, 30ste, 11.44 vm.	Sons opg. vm.	Sons ond. nm.
W	1	Slawe vry verklaar in die Kaap, 1834.	5 08	6 46
D	2	Verkiesing eerste Voortrekker-Volksraad, 1836	5 08	6 46
V	3	Engelse besetting van Port Natal, 1838.	5 08	6 47
S	4	Die Ned. Geref. Kerk in die S.A.R. gestig, 1866.	5 07	6 48
S	5		5 07	6 49
M	6	Voortrekkersgelofte, 1838.	5 08	6 50
D	7	Die Ned. Herv. of Geref. Kerk gestig, 1885.	5 07	6 50
W	8		5 07	6 51
D	9	Pres. T. F. Burgers oorlede, 1881.	5 07	6 52
V	10	Slag van Stormberg, 1899.	5 07	6 52
S	11	Slag van Magersfontein, 1899.	5 08	6 53
S	12	Ds. C. W. du Toit emeritus, 1918.	5 08	6 54
M	13	Republiek herstel op Paardekraal, 1880.	5 08	6 54
D	14		5 08	6 55
W	15	Slag van Colenso, 1899.	5 09	6 56
D	16	Slag van Bloedrivier, 1838. Hoeksteenlegging van die Kerk van Middelburg, 1896.	5 09	6 56
V	17	Eerste grondwet van die Z.A.R. op Potchefstroom geteken, 1856.	5 09	6 57
S	18	Die Kerk van Vereeniging ingewy, 1915.	5 10	6 58
S	19	Generaal A. H. Potgieter gebore, 1792.	5 10	6 58
M	20	Komdt. F. Joubert (Fransheld) behaal oorwinning by Bronkhorstspruit, 1880.	5 11	6 59
D	21	Oud-ouderling G. J. Z. Helberg van Zoutpansberg oorlede, 1926.	5 11	6 59
W	22		5 12	7 00
D	23		5 13	7 00
V	24		5 13	7 01
S	25	Kersfees.	5 15	7 01
S	26	Hoeksteenlegging van die Kerk van Potchefstroom, 1859.	5 14	7 02
M	27	Ds. G. C. Coetzee op Delarey georden, 1934. Ds. S. P. Viljoen op Durban georden, 1936.	5 15	7 02
D	28	Hoeksteen gelê van die Eerste Kerkgebou in die Kaap, 1700.	5 15	7 02
W	29	Die Kerk van Germiston ingewy, 1917.	5 16	7 03
D	30	Jameson-inval, 1895.	5 17	7 03
V	31	Die Gemeente Heidelberg gestig, 1865.	5 17	7 03

DIE ONSIENLIKE SIEN.*

Hebreërs 11: 27*b*.

Moses, die groot leier van sy volk, die geroepene van God, kom uit 'n gelowige huis. Ons lees immers dat sy ouers hom *deur die geloof* drie maande lank weggesteek het. Hy is die seun van godvresende ouers wat nie bang is vir die gebod van die koning nie omdat hulle God vrees.

In sy jong hart word deur Amram en Jogebed die liefde vir sy volk gelê. As hy groot geword het, dan word hy na die koninklike paleis van die Farao gebring as die aangenome seun van die Egiptiese prinses. Daar is alles anders as tuis: 'n ander omgewing, ander tradisies, ander ideale, 'n ander godsdiens, 'n ander volk. Vir die jonge Moses is daar baie verleiding, nl. om sy volk te vergeet, sy eenvoudige ouerlike huis te verag, die ideale van sy jeug kwyt te raak.

Die invloed van die ouerlike huis is egter blywend.

Sy kanse in Egipte is skitterend. Hy is daar die prins van 'n groot volk, terwyl sy eie volk 'n verdrukte slawevolk van veragte steenmakers is.

Tog kies hy nie die skittering van die paleis nie, nie die skatte van Egipte nie, nie die veelbelowende toekoms nie. maar liewer om saam met sy volk sleg behandel te word. Sy ideaal hou hy hoog.

Maar daar is mense wat geen idealisme besit nie. Hulle sien net sienlike dinge.

Sienlike dinge.

Hierdie soort van mense het alle ideale kwytgeraak. Hulle sien net harde feite. Hulle het geen geloof in die toekoms meer nie, geen verwagting nie. Hulle berus by die onvermydelike en skik hulself na die omstandighede.

Dis van hulle wat saam met die spottende massa teen Noag en sy ark sou gekies het of wat soos Esau die lensies bo die eers-

*Rede uitgespreek met die ordening van Proponent Thomas F. Dreyer te Pretoria-Wes op 1 Febr. 1947. Op versoek word dit dit hier geplaas.

geboortereg sou gekies het. Dis van hulle wat die tafel van Nebukadnesar sonder God bo die eenvoudige spyse met God sou begeer het.

So het die volk van die Here in Egipte geword. Hulle het die slawejuk aanvaar. Hulle het alle idealisme verloor. Hulle sien net die gekromde rugge van hulle medesteenmakers en die sweep van die opsigters. As Moses hulle wil bevry en daar kom 'n teenslag, dan is daar ook dadelik die verwyt aan Aäron en Moses: „Mag die Here julle oordeel omdat julle ons gehaat gemaak het by Farao en sy dienaars." Hulle verkies slawediens bo 'n vryheid wat gepaard gaan met moeite en teenslae. Hulle stel Egipte met sy brood en vleis, sy knoffel en uie bo Kanaan waar daar hongersnood was. Wat beteken vryheid sonder hierdie noodsaaklike lewensmiddels! Liewer een voël in die hand as tien in die lug. Liewer slawe met kos sonder vryheid en ideale, as hierdie dinge sonder ete en drinke. Wat help ideale tog as 'n mens se maag brand van honger!

So verkies tot vandag toe nog baie die tasbare en sienlike dinge bo die onsienlike.

Onder hierdie soort van mense mag die evangeliedienaar nie gevind word nie. Want so 'n evangeliedienaar sal net sien 'n mooi kerkgebou, 'n goeie pastorie, 'n groot gemeente en 'n aantreklike traktement. Hierdie sienlike dinge sal vir hom hoofsaak wees. En as hy in 'n gemeente kom waar hierdie dinge ontbreek, sal hy hom daarop toelê en as die kerkgebou ingewy en die skuld betaal en die finansies van die gemeente in orde is, dan sal hy sê: ek kan nou maar weer 'n beroep aanneem, want my werk is nou hier klaar.

Teenoor die volk in knegskap wat net sigbare dinge sien, wat geen oog het vir die ideaal van vryheid nie, staan Moses. Sy geestesoog het 'n ideaal gesien, onsienlike dinge gesien.

Onsienlike dinge.

Toe hy moes kies tussen die sienlike en onsienlike dinge, dié wat voor oë is en dié wat as 'n ideaal voor oë sweef, het hy die laaste gekies. Dis 'n keuse wat respek afdwing. Dis die keuse van 'n sterk man.

Hy kies wat vér in die verskiet lê bo wat voor hande is, wat onsienlik is bo wat voor oë is. Hy kies 'n ideaal en is gewillig om daarvoor op te offer, homself daarvoor te verloën.

Hy het nog nie sover gekom om die Onsienlike, om God te sien nie, maar hy het begin om onsienlike dinge te sien, om 'n ideaal na te jaag.

En dit is geen kleinigheid nie. Om 'n idealis te wees is om 'n gelowige te wees wat teen alles in glo, 'n gelowige in dié sin dat hy glo in die uiteindelike verwesenliking van sy ideaal. In die geval van Moses was dit die vrymaking van sy volk uit die knegskap van Egipte. En hierdie onsienlike ideaal bekoor hom só, dat hy daarvoor veel, ja bykans alles opoffer: sy onbesorgde toekoms, die weelde van die paleis, die skatte van Egipte.

Van die onsienlike dinge gaan inderdaad 'n groot bekoring uit. Groot ideale lok en oefen 'n groot invloed uit op hulle wat oog daarvoor het. Baie slapheid en beginselloosheid is te wyte aan daardie nugterheid wat die onsienlike dinge nie meer kan sien nie, wat net leef vir die sigbare, die tasbare, die konkrete.

'n Evangeliedienaar moet 'n idealis wees. Hy moet ideale, hoë ideale hê. Hy moet die onsienlike dinge nooit uit die oog verloor nie. Hy moet gewillig wees om sy offers daarvoor te bring. So 'n leraar se ideaal sal wees om sy gemeente op te bou, saam te bind, om te voltooi wat aan die geloof en die liefde, die hoop en die blydskap van sy gemeente ontbreek.

Maar om hierdie onsienlike dinge te sien, om 'n ideaal na te jaag, self daarvoor in te span is nog nie voldoende nie. 'n Mens kan jouself daaraan alleen nie vasklem nie.

Dit sien ons aan Moses. So was dit met hom in die begin. As sy geesdrif sy volk nie aansteek nie, as sy idealisme met verwyte beantwoord word, dan raak hy sy idealisme kwyt. Hy verloor die onsienlike dinge uit die oog. Hy word bang en vlug. Die volksleier word die skaapwagter van Jetro. Kyk, daar loop hy nou agter die skape. Sy volk sug nog onder die slawejuk, maar hulle moet self toesien, want hulle wou nie verlos word nie.

So het dit nie alleen met Moses gegaan nie, maar in baie lewens. Meer as een oog wat nou dof is, wat lewensloos staar in die verte, het vroeër geflikker by die sien van 'n onsienlike ideaal. Meer as een voet wat nou traag is het vroeër veerkragtig die steil pad omhoog bewandel. Hoe baie is daar wat teleurgestel, moedverlore, sonder idealisme hulself voortsleep op 'n een-

tonige lewenspad, elke dag dieselfde, soos die eentonige woestyn vir die teleurgestelde Moses elke dag dieselfde was.

Vir die evangeliedienaar wat sy oog net hou op onsienlike dinge, wat net leef vir 'n ideaal, sal sy ampswerk uiteindelik ook eentonig word. Aan die eensgesindheid in die gemeente, waarvoor hy hom beywer het, sal daar maar altyd iets ontbreek. Die ideaal wat hy voor oë gehad het om die gemeente op te bou tot goeie werke, sal maar nie tenvolle verwesenlik word nie. Die liefde wat hy so aangeprys het, sal dikwels plek maak vir haat. Sy goeie bedoeling om die gemeente te bevry uit die mag van die Satan, sal nie waardeer word nie. Soos Israel die slawejuk bo vryheid verkies het, sal baie die slawejuk van die sonde verkies bo die vryheid in Jesus Christus wat hy as ideaal so voor gehou het. En die evangeliedienaar se hoof sal hang soos Moses se hoof op sy vlug na die woestyn.

Ook vir die evangeliedienaar is dit nie voldoende om onsienlike dinge te sien, om 'n ideaal na te jaag nie. Ook hy kan homself daaraan nie staande hou nie.

Daar is meer nodig as om onsienlike dinge te sien. Die Onsienlike self moet gesien word, gesien word met die oog van die geloof. God self moet voor oë gehou word.

Die Onsienlike.

So was dit met Moses. Na jare kom tot hom in wie die ideaal uitgedoof is deur teleurstellings, tot hom wat die onsienlike dinge nie meer sien nie, die Onsienlike, dit is God self. Dit het geskied by die brandende braambos.

God knoop in sy gesprek met Moses aan by die ideaal wat hy, Moses, voorheen gehad het. God sê aan hom: Ek is die God van jou vader, die God van Abraham, die God van Isak, die God van daardie volk wat jy opgegee het. Jy het gevlug en hulle aan hul lot oorgelaat. Ek nie, want Ek het hulle jammerklagte gehoor.

Die situasie is nou anders. As Moses onsienlike dinge sien, met 'n ideaal besiel is, dan tree hy na vore met opgehewe hoof en met stralende blik. Hy is seker van eie krag. Kyk, daar slaan hy die Egiptenaar dood.

Maar as Moses die Onsienlike sien, dan gaan hy oor heilige grond. Hy mag nader maar sonder skoene aan sy voete. Hy

is nou klein in eie oog. Bewing bevang hom. As hy die opdrag kry om sy volk te gaan verlos, dan durf hy nie. Ek kan nie, Here. Wie is ek, dat U my sou stuur om Israel te verlos?

So het baie geloofshelde, as hulle die Onsienlike, die Heilige, gesien het, teruggedeins in die gevoel van eie onwaardigheid. As God aan Gideon sê: Gaan en verlos Israel uit die hand van die Midianiete, dan antwoord hy: „Ag, my Heer, waarmee sou ek Israel verlos? Kyk, my geslag is die swakste in Manasse en ek self die geringste in my familie." As Jesaja geroep word, dan huiwer hy terug met die woord: „Wee my, ek is verlore! Want ek is 'n man van onrein lippe en woon onder 'n volk wat onrein van lippe is; want my oë het die Koning, die Here van die leërskare, gesien!" Ook Jeremia deins terug in die besef van eie onwaardigheid: „Ag, Here, Here, voorwaar ek kan nie praat nie, want ek is jonk."

So voel ook die evangeliedienaar wat God, die Onsienlike, met die geloofsoog gesien het, wat homself geroepe weet deur God. Hy voel homself onwaardig en te gering.

Ja, ook Moses durf nie, maar God is vir hom te sterk. En daarom kan hy die hemelse gesig nie ongehoorsaam wees nie. Hy klem hom vas aan God en in die krag wat God verleen, gaan hy.

Daar het meer in sy lewe gekom as 'n onsienlike ideaal. Sy geloofsoog sien nou God, die Onsienlike, self. En op daardie lange, moeilike weg wat voorlê, het hy God voortdurend vasgehou. Of liewer, God het hom vasgehou.

Die ideaal om sy volk te verlos herleef nou weer in sy hart, maar nie nou in eie krag nie, maar as geroepene van God. Die verwesenliking van sy ideaal is, na die mens gesproke, nou nog verder weg as voorheen. Die volk is immers nog meer slaafs as veertig jaar gelede. Maar Moses vlug nou nie vir die moeilikhede soos voorheen nie. Hy laat nou sy volk en sy plig nie los nie. Inteendeel, hy hou vol soos een wat die Onsienlike sien. Hy het nou 'n houvas. Daar staan van hom in sy beproewings geskrywe: „En Moses gaan weer tot die Here." Daar vind hy krag en troos.

En dit het hy sy hele lewe lank gedoen. As Aäron hom bitter teleurstel, as die volk dreig om hom dood te maak, as sy vurigste verlange om Kanaan in te gaan met 'n nee beantwoord

word, dan hou hy vol soos een wat die Onsienlike sien. En omdat hy dit gedoen het, daarom het hy oor die diepste teleurstellings en hoogste verlangens heen kon sien. God, die Onsienlike, het vir hom eerste geword en daarom is die sienlike en die onsienlike dinge vir hom tweede.

Moses het volgehou omdat hy die Onsienlike voor oë gehou het. Ook vir die evangeliedienaar is dit nie voldoende om die onsienlike dinge te sien, om besiel te wees met hoë ideale nie.

Meer is nodig.

Hy moet God sien.

God elke dag sien.

Hy moet volhou om die geloofsoog op God te hou.

Ons het bo gesê dat die evangeliedienaar 'n idealis moet wees. Ja, seker, maar nie 'n idealis sonder meer nie, 'n geloofsidealis, 'n idealis wat met sy ideale geanker is in God, 'n idealis wat God gesien het in die aangesig van Jesus Christus. Hy het immers die Vader aan ons geopenbaar. In Hom en deur Hom alleen sien ons die Onsienlike. In en deur Hom kry die ewige dinge vir ons waarde en kom die sigbare dinge vir ons in hulle ware perspektief te staan.

En as die evangeliedienaar vol hou in sy ampswerk soos een wat die Onsienlike sien, dan alleen sal ,,berge vir hom vlak wees en seë droog," en sal hy met Paulus onder beproewings kan sê: Ons het altyd goeie moed. Dan alleen sal hy met die apostel kan roem in eie swakhede sodat die krag van Christus in hom kan woon. Dan alleen sal sy ampswerk nooit 'n las vir hom word nie, maar die lus van sy lewe, want die liefde van Christus sal hom dring. — AMEN.

JOH. DREYER.

VERGEWENSGESINDHEID.

By geleentheid het die Heer met Sy disipels gewandel, en al wandelende het Hy baie ernstige onderwerpe met hulle behandel. Hy het met hulle gehandel oor die noodsaaklikheid om die afgedwaaldes op te soek, en om die broeders te win vir Gods Koninkryk.

Op Petrus het die woorde van Jesus 'n baie diep indruk gemaak. Met sy vurige temperament, kan mens aanneem, dat hy meermale in twiste gewikkel was en seker dikwels 'n grief teen die medebroeders gekoester het. Die woorde van die Heer het hom nou laat besluit dat hy meer verdraagsaam en vergewensgesind moet wees. Meteens kom sy vraag: ,,Here, hoe dikwels sal my broer teen my sondig en ek hom vergewe — tot sewemaal toe?" Wat 'n wonder van vergewensgesindheid. Sewemaal 'n medemens wat teen jou gesondig het, wat jou veronreg het, vergewe. Dit is tog baie gevra. Dit is vir die meeste mense al baie swaar om eenmaal te vergewe. Om 'n onreg wat gely is, te vergewe en dit te vergeet is al te veel gevra. Maar miskien sal ons tog eenmaal na tussekoms van ander, beweeg kan word om te vergewe. As dieselfde mens ons meer veronreg en teen ons sondig moet hy nie dink dat ons dit weer sal vergewe nie. Maar wie weet, miskien kry vriende dit reg om ons om te praat om tog maar nog eenkeer te vergewe. Maar wat 'n wonderwerk van verdraagsaamheid en vergewensgesindheid is ons dan nie in eie oë, en in die van ons vriende nie. Wat 'n heerlike gevoel van martelaarskap, dat ons, die gedurig veronregte, tog nog meer vergewe. Petrus gaan natuurlik baie verder. Hy is gewillig om sewemaal te vergewe. Maar dit is nou dwaasheid. 'n Mens wat sewemaal teen sy medemens sondig, terwyl die hom keer op keer vergewe, is 'n onverbeterlike mens, met wie geen mens dit kan uithou nie. Hy is iemand wat nie kan goed doen nie. Waarom sal mens dan nog probeer om die broederliefde teenoor so'n mens te handhaaf. Veel beter is dit om hom af te skryf as 'n verlore broeder wat vir jou soos die heiden en die tollenaar is. Dus sewemaal vergewe is genoeg om so'n mens in sy kwaad te sterk.

Toe Petrus dus by die Heer kom met sy vraag hoe dikwels hy sy broer moes vergewe, en of die Heer dink dat mens dit soveel maal moet doen as wat hy gewillig is, nl. sewemaal, was hy seker innerlik oortuig dat Jesus hom lof sou toeswaai. So'n vergewensgesindheid sou selfs Jesus nie verwag het nie. Hoe groot moes Petrus se verbasing dus nie gewees het, toe die Heer hom antwoord: „Ek sê vir jou, nie tot sewemaal toe nie, maar tot sewentigmaal sewe toe."

Petrus was natuurlik nie so dom, om te dink dat Jesus daarmee bedoel dat hy vierhonderd-en-negentigmaal moes vergewe, en dan die volgende keer nie meer nodig het om te ververgewe nie. Hy het wel begryp dat die Heer bedoel dat daar geen end aan gewilligheid om te vergewe mag wees nie. As iemand nog tel hoeveel maal hy vergewe het, het hy nog nooit vergewe nie. Vergewing soos Jesus dit verstaan bestaan nie alleen in 'n paar dade nie, maar dit is 'n gemoedsgesteldheid. Dit sou 'n volkome gesig wees op die belange van jou broer dat jou hart altyd oop en toeganklik vir hom is. As hy teen jou sondig dan onttrek hy hom aan jou. Hy sluit sy hart vir jou, maar jou hart sluit nie vir hom nie. Jy sluit jou nie in bitterheid van hom af nie. Jou hart bly vir hom toeganklik. Daarom sal hy elke keer as hy terugkeer vind dat jou hart vir hom toeganklik is, en of dit nou een of duisendmaal gebeur, dit maak geen verskil nie. Jou broederliefde is van so'n aard, dat dit altyd op die terugkeer van die broeder wag, net soos die vader van die verlore seuns gewag het, en sy verlore seun reeds van ver sien kom het, en hom met blydskap tegemoetgesnel het. So is die vergewensgesindheid van God. Onbeperk en volkome. So moes ook ons vergewensgesindheid gewees het. Soos die van ons Hemelse Vader.

Dit verbaas ons dan ook nie dat Christus, na die vraag van Petrus die gelykenis van die onbarmhartige dienskneg vertel het nie. Die Heer van die dienskneg was baie barmhartig. 'n Geweldige bedrag is dit wat sy dienskneg aan hom skuld. Daar was geen sprake van dat die kneg dit in sy lewe sou kon betaal nie. Die dienskneg sê wel in sy smeekbede dat hy alles sal betaal, as sy heer maar lankmoedig wil wees en wag. Sy heer het beter geweet. Hy sou nooit kon betaal nie. Sy skuld was te swaar. Sy heer skryf daarom sy skuld af en vergewe dit. Omdat sy

skuld te groot is om te betaal vergewe sy heer dit. Nie omdat sy skuld so klein is, dat dit oor die hoof gesien kan word, of omdat dit sy heer nie veel skade berokken nie, maar juis omdat dit te groot is, en hy daaronder sou moet beswyk. Daarom vergewe sy heer hom.

Maar hy doen nie dieselfde nie. Omdat sy medediensneg hom soveel skuld dat hy nie kan betaal nie, daarom verhard hy sy hart teen hom, en weier sy vergiffenis. Hy sal hom nie vergewe nie, sy skuld is te groot. Hoe anders was sy gesindheid as die van sy heer. Net die teenoorgestelde. By sy heer was daar liefde, daarom word hy met medelye met sy dienskneg wat so swaar by hom in die skuld sit, vervul. By hom is haat wat hom met bitterheid vervul teen sy mededienskneg wat so swaar by hom in die skuld sit. Toe die heer hoor van die gedrag van sy dienskneg was hy diep teleurgestel en verontwaardig, en het die onbarmhartige dienskneg aan die pynigers oorgegee.

En sê die Heer, so sal met ons gedoen word as ons mekaar die misdade nie vergewe nie.

A. OOSTHUIZEN.

'N NEDERLANDSE BYBEL UIT DIE JAAR 1541.

In die latere middeleeue, vóór die Kerkhervorming, is verskillende Bybelboeke in Nederlands vertaal. Hierdie vertalings is egter nie uit die oorspronklike tale, Hebreeus en Grieks, waarin die Bybel geskryf is, gemaak nie maar uit die Latynse teks van die Vulgaat, die vertaling waaraan die Roomse Kerk krampagtig vashou en selfs as gesaghebbend verklaar het om sy leerstellings mee te staaf. Hierdie Nederlandse vertalings van bepaalde Bybelboeke bewys wel dat daar 'n behoefte was om die Skrif te kan lees, en dit is dan ook nie bevreemdend nie dat na die uitvinding van die Boekdrukkuns, wat waarskynlik in Holland plaasgevind het, een van die eerste Nederlandse boeke wat ter perse gelê is, 'n gedeelte van die Bybel was, en wel die Ou Testament, egter sonder die Psalms, wat in 1477 in Delft verskyn het. In die jaar daarop is daar reeds 'n volledige Bybel gedruk.

Die drukpers was een van die magtigste middels om die beginsels van die Hervorming ingang te laat vind. Ook in Nederland was dit die geval waar verskillende hervormingsgesinde geskrifte in druk versprei is. In 1522 het 'n monnik in Amsterdam 'n Nederlandse vertaling van die Evangelie van Mattheus vervaardig en laat druk. Die naam van hierdie monnik behoort deur ons in gedagtenis gehou word. Dit was Johannes Pelt. Die vertaling het 'n sterk reformatiese karakter gedra, waardeur dit dan ook deur die Roomse Kerk verbied is. Maar hierdie verbod het egter nie veel uitgerig nie. Daar het inteendeel meerdere Nederlandse vertalings van die Nuwe Testament verskyn wat alger die Hervorming help ingang vind het en waardeur die grondslae van die Hervormde Kerk gelê is. Die eerste volledige Nederlandse Bybel het in 1526 verskyn en is deur Jacob Liesveldt besorg.

Die Roomse Kerk was nie alleen daarteen gekant dat die Bybel in die volkstaal sou verskyn nie, maar was ook bevrees vir die oorspronklike Hebreeuse en Griekse tekste en het hom krampagtig aan die Latynse Vulgaat vasgehou. In 1528 het daar van Roomse kant 'n Nederlandse Bybel verskyn, 'n vertaling wat ten doel had om die Protestantse Bybels te verdring.

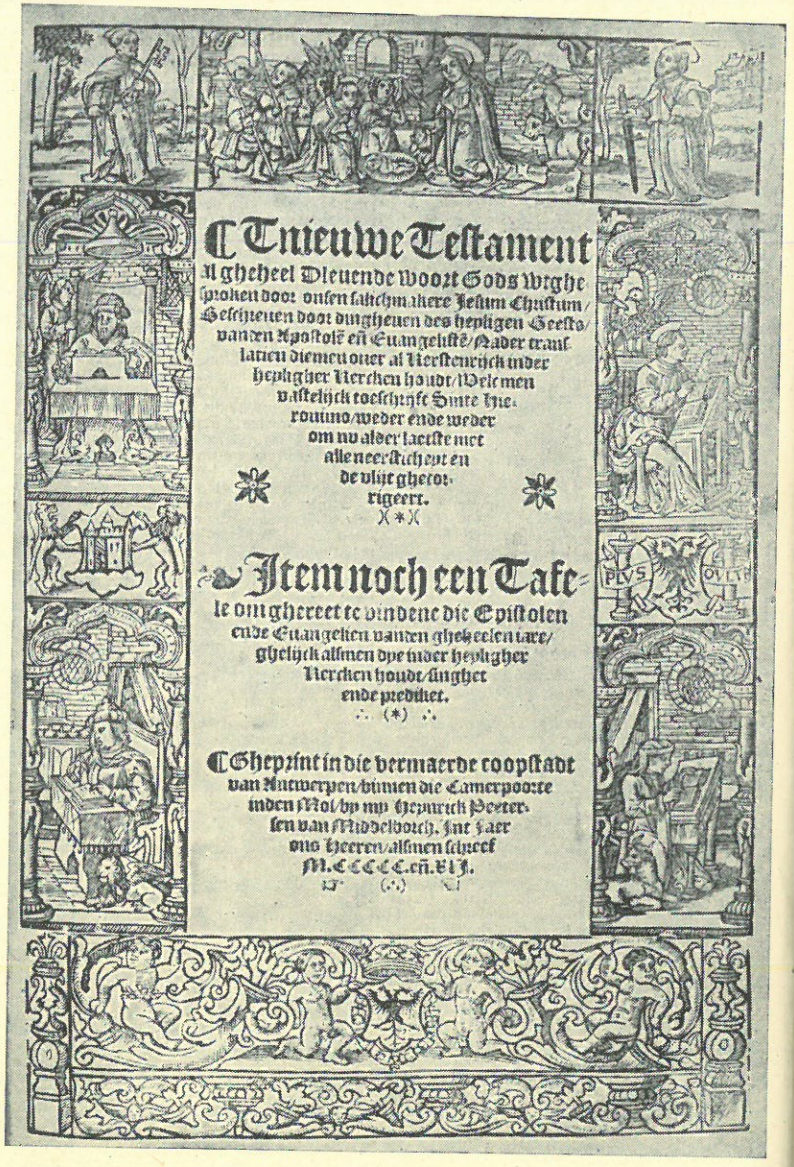

Maar Rome het tog hierdie uitgawe nie as Rooms-regsinnig erken nie.

In 1541 het daar weer so 'n Roomse vertaling van die Bybel uitgekom, ook nie uit die oorspronklike tale, Hebreeus en Grieks vertaal nie, maar van die Latynse Vulgaat. Op die kant was daar egter ooreenkomstig die Hebreeuse en Griekse tekste veranderings aangebring en gewys op verkeerde vertalings wat in die Vulgaat voorkom. Om slegs een voorbeeld te noem. In Genesis 48 vers 16 waar ons lees hoe Jakob die twee seuns van Josef geseën het, lees die teks van die Vulgaat as volg: „En die engel wat my verlos het van alle kwaad wil hierdie kinders seën: en laat my naam aangeroep word oor hulle, en ook die naam van my vaders, Abraham en Isaak, en laat hulle groei tot menigtes op aarde." Volgens die Vulgaat sê Jakob dat Abraham Isaak en hyself aangeroep moet word vir die kinders, en die Roomse Kerk beroep hom op hierdie vers van die Vulgaat as een van die gronde waarom mens tot die afgestorwenes kan bid. En nou word in hierdie Bybel van 1541 aan die kant van die bladsy gesê dat dit in die Hebreeuse teks nie so staan as in dié van die Roomse Vulgaat nie; in die Hebreeus staan dat Jakob die wens uitspreek dat sy naam en die name van Abraham en Isaak deur die seuns genoem mag word, dit is, dat hulle in die seuns mag voortlewe deurdat die seuns 'n groot nageslag mag hê. Volgens die oorspronklike Hebreeuse teks word hier dan ook glad nie geleer dat mens tot die afgestorwenes kan bid nie. Dit was dan ook gevaarlik, baie gevaarlik vir die Roomse Kerk dat hier aan die kant op verkeerdhede van die Vulgaat gewys word, want daarmee is nie alleen kritiek op die Vulgaat geoefen nie, maar kom die leerstellings van die Roomse Kerk wat op sulke foute van die Vulgaat berus, in die gedrang. En soiets kon Rome nie duld nie. En daarom, al het die Bybel uitgawe van 1541 ook uit Roomse kringe voortgekom, en al het dit ook met die keiserlike toestemming verskyn, en al is ook die keiserlike wapen op die titelblad geplaas, tog moes dit geweer word, want in daardie tyd van gisting en woeling, in daardie dae toe baie mense krities teenoor die Roomse Kerk begin staan het, toe die beginsels van die Hervorming ingang begin vind het, in daardie onsekere tyd moes die Bybel van 1541 noodwendig die Hervorming in die hand werk, veral toe Pro-

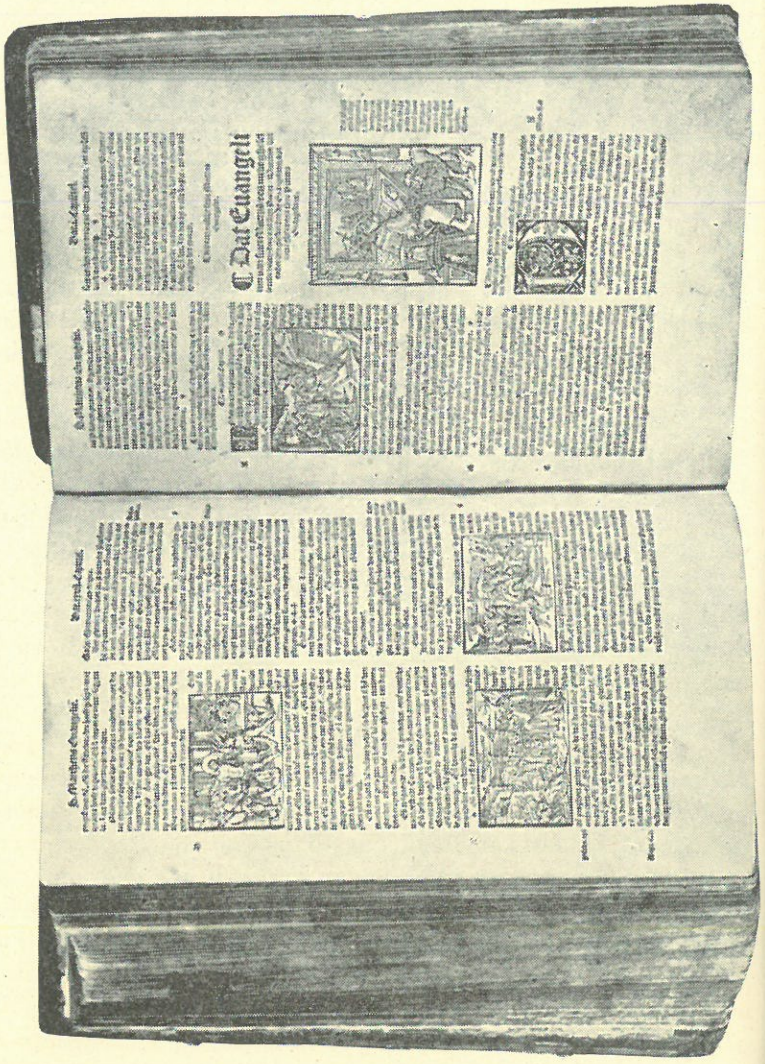

testantsgesinde mense dit ook begin lees het. Dit was dan ook gevaarlik vir die Roomse Kerk. Trouens Rome het geen gevaarliker teenstander as die Skrif nie. Vir die Roomse Kerk het die menslike kerklike oorlewerings, en dus ook die oorgelewerde foutiewe vertalings van die Latynse Vulgaat, eweveel waarde en gesag as die Skrif self. Daarom moet die Roomse Kerk alles vermy wat hierdie menslike kerklike oorlewerings in die gedrang kan bring. Daarom deins Rome daar selfs nie voor terug om die Skrif aan menslike bande te lê nie, en om 'n feilbare menslike vertaling soos die Vulgaat wat op baie plekke fout vertaal is, as onfeilbaar te verklaar, soos die Roomse Kerkvergadering van Trente op 8 April 1546 ook gedoen het, toe gedekreteer is dat die Vulgaat outentiek is. d.w.s. oorspronklik en gesaghebbend, en dat niemand dit mag verwerp nie. Die gevolg hiervan was dat keiser Karel V veertien weke later, op 30 Junie 1546, 'n plakkaat uitgevaardig het waarin verskillende Bybeluitgawes verbied is, ook die van 1541. As rede hiervoor word genoem dat daar aantekeninge in voorkom wat in die gees van Luther is, en soms prente wat kettery in die hand werk.

Die Hervormde Kerk erken geen menslike oorlewerings as grond vir die geloof nie. Alleen vir die gesag van die Skrif word gebring as die enigste geloofsreël. Hierdie beginsel word met nadruk en klem in artkel VII van die Nederlandse

Geloofsbelydenis uitgespreek. Aan die Woord van God, so sê die artikel, mag niks bygevoeg of daarvan weggelaat word nie. Die mense is uit hulleself leuenaars en ydeler as die ydelheid self.

Van hierdie Bybeluitgawe van 1541 besit ek 'n goed bewaarde eksemplaar, en hier word vier verskillende afbeeldings daarvan gegee. Die eerste afbeelding bevat die titelblad. Byna aan die einde daarvan lees ons met groot letters *Cum Gratia et Privilegio*, wat wil sê dat hierdie Bybel met verlof van die keiserlike Owerheid gedruk is, en daarom vind ons in die randversiering tot tweekeer toe die dubbele adelaar, die keiserlike wapen. Ook word in die titel vermeld dat daar op die kant van die bladsye veranderings aangebring is waar die Vulgaat met die Hebreeuse en Griekse tekste verskil. Hierdie vir die Roomsee Kerk so gevaarlike beginsel word dus nie weggesteek nie.

Die tweede afbeelding bevat die titelblad van die Nuwe Testament. Die randversiering is dieselfde as die van die titelblad. Die vier persone wat elk by 'n tafel sit, stel die vier Evangeliste voor. Heel bo is 'n tekening van die herders wat in die stal is en die kinderlike Jesus aanbid. Onder lees ons *waar* hierdie Bybel gedruk is, *deur wie* dat dit gedruk is, en in *watter jaar* dit gedruk is:

Gheprint in die vermaerde coopstadt van Antwerpen/
binnen die Camerpoorte inden Mol/by my
Hendrick Peetersen van Middelborch. Int
Jaer ons Heeren/alsmen schreef
MCCCCC en (de) XLI.

Die derde afbeelding toon ons die hele Bybel, oopgeslaan by die einde van Mattheus en die begin van Markus. Ons sien hier vyf houtsnee prente. Die eerste stel die geseling van Jesus voor, die tweede sy kruisiging, die derde sy begrafnis en die vierde sy opstanding. Die vyfde stel die evangelis Markus voor.

Die vierde afbeelding is baie interessant. Soos ons reeds gesê het maak die plakaat van 1546 waardeur ook hierdie Bybel uitgawe verbied is, melding van prente wat soms in die Bybels

voorkom wat kettery in die hand werk. Hierdie afbeelding stel die versoeking van Jesus in die woestyn voor. Die duiwel kom by Hom met bokspote soos hy in die outyd gewoonlik afgeprint is, maar hy is gekleed soos 'n Roomse monnik, met selfs die rosekrans aan sy sy, dit is die string krale wat deur die Roomses gebruik word as hulle die Onse Vader en die Ave Maria (die gebed tot Maria) agtermekaar bid, waarby telkens na so 'n gebed een kraal weggeskuif word, sodat met die getal van gebede geen vergissing gemaak kan word nie. So 'n prent moes noodwendig ergernis gee.

Hierdie Bybel van 1541 word deur ons met eerbied aanskou. Nie alleen omdat dit meer dan vier honderd jaar oud is nie, maar ook omdat dit verteenwoordigend is van die gees van die opkomende Hervorming. Al stam dit nog uit Roomse kringe, dit stam in elk geval uit 'n oorgangstydperk, en was 'n bydrae tot die totstandkoming van die Hervormde Kerk.

S.P.E.

DIE VERHOUDING VAN JESUS TOT SY DISIEPELS.

Dit is seker van groot geestelike waarde om ons rekenskap te gee uit die Evangelies, die besondere verhouding van Jesus tot sy disiepels.

Daar is die verskillende karakters met wie Jesus in aanraking gekom het, en waarop Hy sy sielsorg moes uitoefen.

Petrus is die spontane aktiewe disiepel. Hy het edel dinge in sy karakter, maar daar lê ook groot gevare in sy voortvarendheid. Johannes die apostel van die liefde sit met 'n geheime eersug wat vir hom noodlottig kon word.

Natanaël is die filosoof. Hy is 'n man met 'n ryke gebedslewe en heerlike omgang met God, maar tog kon sy karakter uitgroei as 'n man van kritiek en oordeel. Thomas is die swaarmoedige. Die lewe staan voor hom met wreedheid en verskrikking. Hy loop gevaar 'n slagoffer te word van weemoedstemminge.

Aan sulke verskillende karakters moet Jesus die groot gedagtes van Gods Koninkryk predik. Hy moet hulle opvoed en lei.

Wat 'n tere sielsorg moes Hy nie toepas oor sy disiepels?

Daarom is dit seker meer as die moeite werd om uit die Evangelies net kortliks die hooflyne aan te wys, wat Jesus gedoen het, en hoe Hy dit gedoen het.

Vir ons as Evangeliedienaars en alle geestelike werkers kan dit 'n leidraad wees, die heilige karakter wat elke ware sielsorg kenmerk.

Ons kan duidelikheidshalwe drie groot periodes afbaken van Jesus verhouding tot Sy disiepels:

1. Van Sy openbare optrede tot die spysiging van die 5,000.
2. Vanaf die spysiging tot die Kruisiging.
3. Van die Opstanding tot die Hemelvaart en daarna, oor Pinkster heen die toekoms in.

Nou is dit baie opmerklik dat in die eerste periode, wat ongeveer twee jaar geduur het, was sy disiepels meer toeskouers, luisteraars by Sy werk.

In die tweede periode was die disiepels meer leerlinge. Dis hier waar Jesus van hulle 'n duidelike belydenis vra van Sy Persoon en werk.

In die derde periode moes Sy disiepels gevorm word tot lewende medewerkers in Sy Koninkryk.

Hoe was nou die eerste periode? Die disiepels volg Jesus maklik. Hulle volg met die gedagte van aardse nasionale aspirasies. Jesus is vir hulle die Vryheidsheld, en hulle sy adjudante. Die disiepels is maar só toeskouers van Jesus se werk.

Hulle moet 'n groot omsettingsproses ondergaan om nuwe perspektiewe te verkry. In hierdie toeskouers-periode het die disiepels al begin sien dat Jesus die Liefde — Koning is.

As liefde -koning sal Hy ook 'n smarte-koning word. Langsamerhand het die kentering gekom.

Die disiepels word nou leerlinge en enigsins medewerkers. Hierdie kentering vind plaas as Jesus in Galilea terugkeer. Groot verset breek teen Sy werk uit. Jesus moes 'n sterk beroep doen op Sy disiepels. Hulle kry nou nuwe name, twaalf word geroep en die nuwe naam is apostels, d.w.s. gesante. Hulle oë begin Jesus te sien in sy wondermag, tekens en belangeloosheid. Hulle sien Jesus as staande in die hoë besef van die diens van 'n ewige koninkryk. Hulle sien Jesus in Sy allesoorweldigende liefde. Mark. 1: 22, 2: 12, 6: 51.

Waar Jesus in die eerste periode meer die rigting aangee: Volg My, Ek sal julle vissers van mense maak, Ek is besig om te saai, julle sal straks geroep word om te maai — daar volg in die tweede periode die groot kentering. Hulle sal apostels wees. Nou begin die program van Sy werk. Die bergrede word uitgespreek. Jesus spreek in gelykenisse (die nuwe metode van Sy Onderwys). Hy gee Sy disiepels privaat onderrig. Jesus se houding tot Sy disiepels word inniger. Die uitsending begin. Twee-twee, d.w.s. hulle moet leer om saam te werk, gaan hulle in die dorpe van Galilea en Judea.

Nou is hulle apostels (gesante) om aan die diep bedorwe wêreld die boodskap uit te dra dat daar 'n ander Koninkryk is. Hulle reis was 'n oorwinningstog, bose geeste word uitgedrywe, siektes en sorge wyk in Jesus Naam.

Die groot krisis gaan nou aanbreek. As daar ongeveer 5,000 mense saamdrom in Galilea om van Jesus leiding te kry,

dan spreek Jesus hulle toe en voed hulle met enkele brode en enige visse.

Hier wou hulle Jesus koning maak. Die ou aardse verwagtinge kom weer na bowe. Jesus egter laat die disiepels in die skip klim en beveel die skare om uitmekaar te gaan. Net maar twee dae later wou hulle Jesus weer koning maak in die sinagoge te Kapernaum. (Joh. 6: 15, 6: 59).

Jesus laat in Sy rede duidelik verstaan dat Hy nie gekom het om aardse politieke ideale te verwesenlik, maar om met Sy vlees en bloed mense te voed tot die Ewige lewe.

Hierdie is die groot krisis vir die disiepels. Die groot verlating begin. Die hele Galilea gaan Hom verlaat. Die Fariseërs en skrifgeleerdes verlaat Hom.

Ons kan sê die ontmoeting met die 5,000 en Jesus se rede in die Sinagoge te Kapernaum het maar net die brug gevorm om oor te stap na die tweede periode.

Tog ook in hierdie periode wil die disiepels maar nie Jesus se werk in ewigheidslig sien nie. Hulle sit maar vas in uitwendige opvattinge.

Tog begin hulle innerlike lewe al 'n verandering ondergaan. Hier te Cesarea Filippi vra Jesus só persoonlik aan Sy disiepels: Wat is die mense se opinie van My? Wat is julle opinie?

Petrus se antwoord is veelseggend: „U is die Christus, die Seun van die lewende God."

Twee gedagtes bring Jesus nou navore:

(1) Daar moet 'n gemeente (ekklesia) kom.
(2) Die kruisdood wag vir Hom.

In hierdie tweede periode word die disiepels se liefde en geloo getoers.

In die Sinagoge te Kapernaum: Wil julle nie ook weggaan nie? Die toets vir hulle liefde. In Cesarea Filippi: Wie sê julle is Ek? Die toets vir hulle geloof.

Van nou af is Jesus ook baie met hulle besig. Die groot lyne word uitgestippel om hulle geskikte instrumente te maak vir die uitbreiding van Sy Koninkryk. Gaandeweg word die „eie ek" van die disiepels gesloop, en só word hulle voorberei vir Getsemané, Gabbata en Golgota.

Telkens vlam die adjudant-gedagtes maar weer op in hulle harte. Hulle sien nie die skaduwees van die Kruis wat op Jesus val nie (Luk. 18: 34, Matt. 25: 14).

Selfs aan die Paastafel sit hulle harte nog vol wêreldse gedagtes. Onder die breking van die brood en die uitgiet van die wyn, bring Jesus Sy Kruisdood duidelik onder hulle aandag.

Tog begryp hulle Hom nie, en vra: Here, waar gaan U heen?

Jesus neem hulle saam na Getsémané.

Hier eindig Jesus se sielsorg persoonlik vir hulle. Nou staan hulle sonder hoop, sonder hulp, sonder Meester.

Deur so'n nou poort moes hulle deurgaan om van hulle wêreldse ideale verlos te word.

Hulle kon nie glo in soiets as die oorwinning deur die Kruis. Kruis beteken in hulle gedagtewêreld, neerlaag, ondergang en vernietiging. Daarom het hulle hulle tot die einde toe versit teen die Kruis.

Maar wat ons harte tref dwarsdeur die periodes heen, is die geduld, vriendelikheid en liefde waarmee Jesus hulle teregwys, opvoed en lei. Hoe hoog en heilig staan Jesus in Sy sielsorg oor Sy disiepels vóór ons? (Lukas 9: 5, Matt. 17: 19, Joh. 14: 5.)

Die derde periode is die tydperk van die opstanding tot die hemelvaart, oor Pinkster heen en daarna.

Ons kan sê die tyd van die verskyninge is die laaste hand van sielsorg aan Sy disiepels. Watter diepgaande lesse het Hy hulle geleer in die periode?

1. Jesus leer hulle om mekaar lief te hê. Hulle is 'n gemeente, en Hy is hulle koning.
2. Jesus leer hulle om te hoop en te verwag. Hulle moet wag op die belofte van die Vader, want hulle sal die krag van die Heilige Gees ontvang. (Hand. 1: 4, 8.)
3. Hulle moet by die Bybel leer lewe. Die verskyninge hou op, maar hulle moet leer lewe uit die Skrifte. (Lukas 24: 45.)
4. Hulle moet geestelike gemeenskap met Hom oefen deur ernstige soek en vurige gebed. Alleen as Sy gelowiges Hom opreg en innig soek, sal Hy op geestelike wyse in hulle midde woon, en nooit van hulle weggaan nie.

Die verskyninge is die oorgang van Sy liggaamlike teenwoordigheid en Sy geestelike teenwoordigheid deur die geloof.

5. Jesus wil hulle leer werk. Die gelykenisse van die talente en ponde wys daarop. Gaan predik die Evangelie aan al die nasies. So moet hulle gaan werk tot op die dag van Sy wederkoms ten oordeel.

Sy disiepels moet wees doelbewuste lewende medewerkers in Sy ewige Koninkryk.

Wat beteken dit nou alles?

Ons sien hoedat Jesus met Sy disiepels omgegaan het, en hoe Hy Sy sielsorg oor hulle uitgeoefen het.

Die disiepels was vol van misvattinge. Hoe moeilik was dit vir die Heer om hulle vooruit te bring op die regte weg.

Dit is vir alle sielsorgers, medewerkers vir Gods koninkryk 'n troos dat alleen voortdurende geduldige sorg en liefde die mens vir Gods ewige dinge vatbaar kan maak. Ons moet nie oorhaastig wees nie.

Netsoos Jesus in tye van depressie, moedeloosheid en leegheid hulle nie losgelaat het nie, só moet ons in ons sielsorg dit ook nie doen nie.

Wat is vir ons die aangewese weg? Die aangewese weg is om eers disiepels, d.w.s. leerlinge te wees aan Jesus voete, om dan daarna uit te gaan as medewerkers vir Sy heerlike Koninkryk.

Mag hier die uiteensetting van die verhouding van Jesus tot Sy disiepels, oor vir baie Evangeliedienare en werkers en werksters in Gods Koninkryk, as 'n ligstraal dien, as 'n rigtingwyser, as die groot liglyne, waarlangs ons moet beweeg in die werk van die Groot Meester.

Mag dit vir ons tot 'n seën wees!

F. J. Z. BOOYSEN.

Roodepoort,
5 September 1947.

CHRISTIAAN LOURENS ENGELBRECHT EN MARIA CATHARINA DU PLESSIS.

Christiaan Lourens Engelbrecht is op 16 Augustus 1863 gebore en was die tweede seun van wyle ouderling G. J. Engelbrecht wat in die dae van die Republiek volksraadslid van Standerton was, en van Christina Johanna Sophia Dreyer, 'n dogter van Christiaan Lourens Dreyer, een van die eerste Voortrekkers in Natal en wat later op die plaas Kraalkop, distrik Potchefstroom gewoon het, waar hy veldkornet van die Gatsrand was.

Hy het in 1873 met sy ouers na die Standertonse wêreld getrek waar hy in 1884 getroud is met Maria Catharina du Plessis. In September 1911 het hy hom in die distrik Lichtenburg gevestig en is in April 1912 daar as ouderling bevestig. Hy was een van die eerste persone wat die gemeente De la Rey help organiseer het, en hy was dan ook 'n staatmaker vir die Kerk en het trou as ouderling gedien ook toe hy vir twee jaar lank blind was. In 1940 het hy na Greylingstad verhuis waar sy eggenote hom in 1942 ontval het. Op 12 Maart 1847 het hy self die ewige ruste ingegaan in die geseënde ouderdom van byna vier-en-tagtig jaar. Sy nagedagtenis sal tot seën strek.

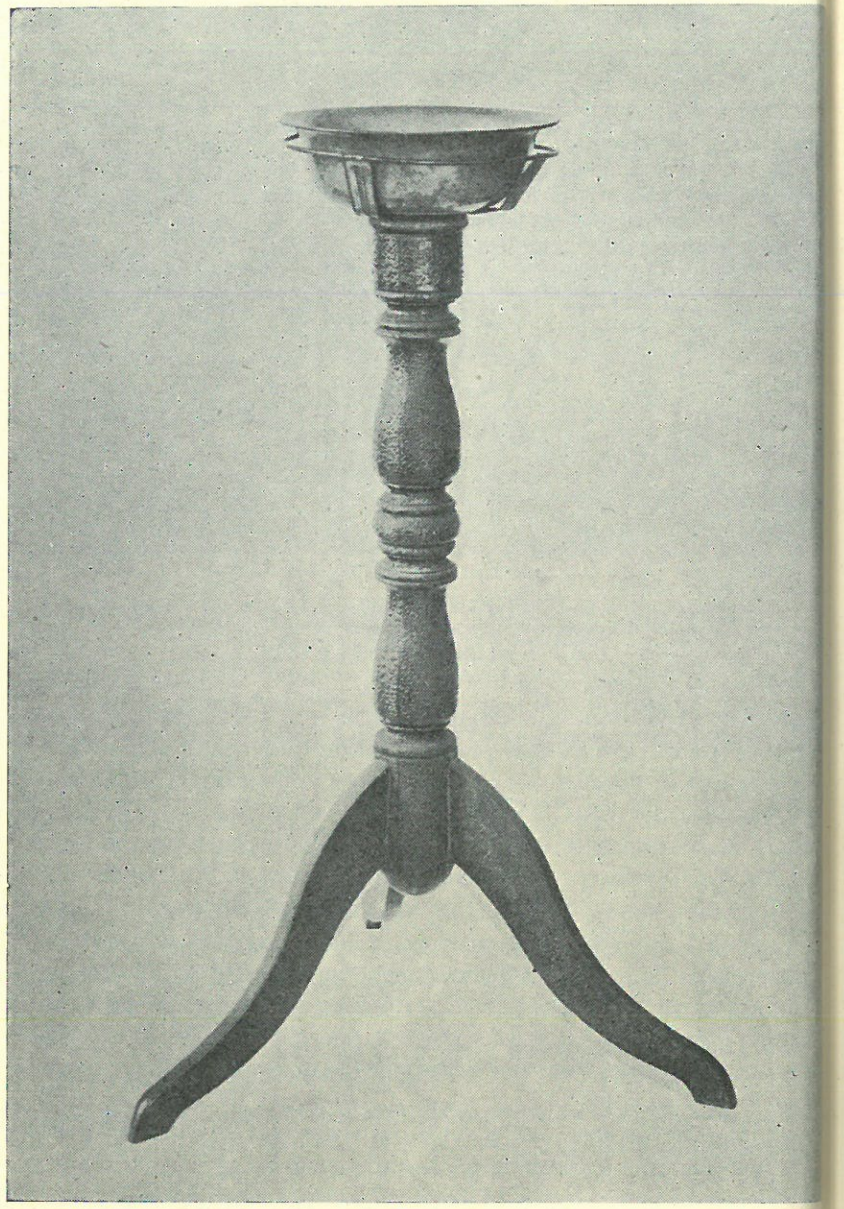

DIE OU DOOPVONT VAN POTCHEFSTROOM.

Hierdie ou doopvont van die gemeente Potchefstroom wat tans onder my bewaring berus om later in die kerkmuseum geplaas te word, moet deur iedereen wat belangstel in onse kerklike oudhede, met eerbied beskou word. Dit is baie oud, ten minste vir Transvaal, en is nog uit die dae van ds. Van der Hoff afkomstig. Dit kan vry seker aangeneem word dat dit reeds vanaf 1866 met die inwyding van die teenswoordige kerkgebou te Potchefstroom gebruik is, en dit is nie onmoontlik dat dit voor die tyd ook nog in die ou kerkgebou wat in 1851 gebou is, diens gedoen het. In later jare onder ds. C. W. du Toit is dit deur 'n ander doopvont vervang. Dit is deur een van ons ou mense vervaardig, en die getal kinders wat hieruit gedoop is, moet baie groot wees, en dit is dan ook een van die mees belangrike kerklike oudhede wat bewaar gebly is. Ds. Van der Hoff het sy laaste doopbediening hieruit verrig toe hy op Sondagmiddag, 2 Oktober 1881, nog 50 kinders gedoop het. Hy was toe al so swak dat hy byna nie meer na die kerk toe kon loop nie, sodat ouderling H. J. Visser 'n stoel moes saam dra waarop hy telkens kon gaan sit. Op die preekstoel moes hy, terwyl hy gepreek het, op 'n stoel gesit het waaronder die kerkraad planke geplaas het sodat dit hoog genoeg was. 'n Week later, op 9 Oktober 1881, is hy oorlede.

S.P.E.

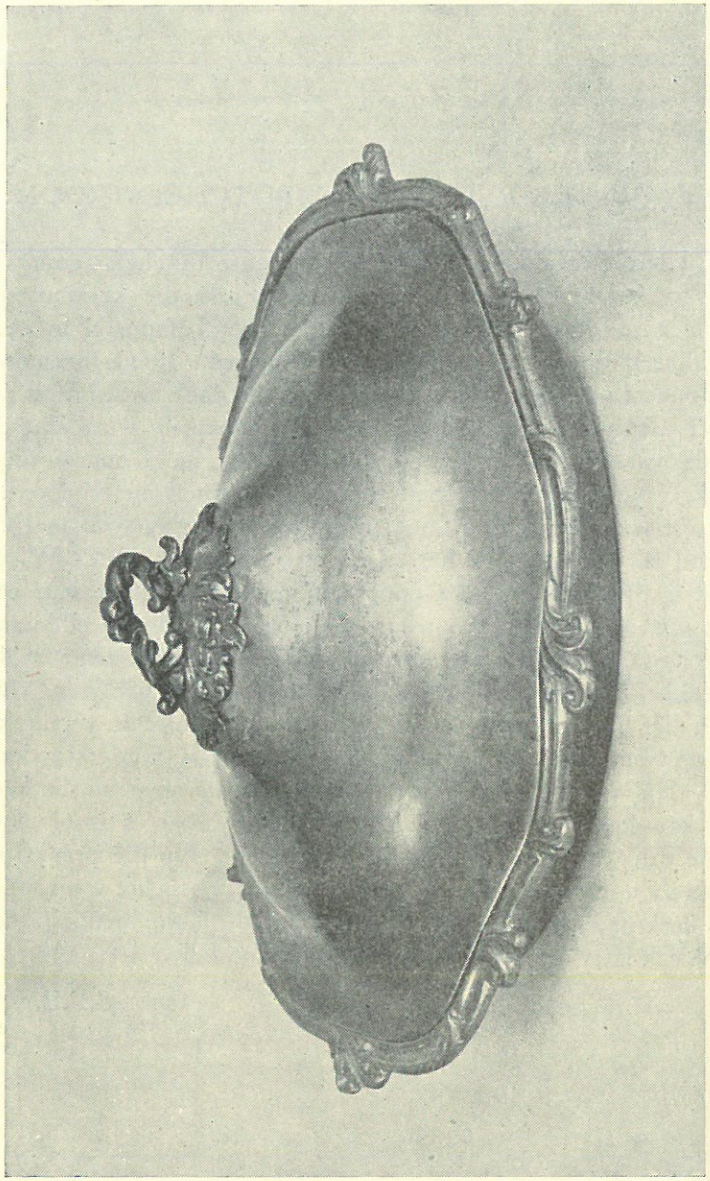

DIE BROODSKOTTEL VAN DIE OU NAGMAAL-SERVIES VAN RUSTENBURG.

Hiernaas plaas ons 'n portret van die broodskottel wat deel uitgemaak het van die nagmaalservies wat diaken Wm. Robinson op 16 Junie 1860, aan die gemeente van Rustenburg geskenk het. Die broodskottel is van tin, maar die twee bekers en twee borde was van silwer. Hierdie broodskottel word vir die toekomstige kerkmuseum bewaar, en as daar iemand is in Rustenburg of miskien in die gemeente Swartruggens wat weet wat van die silwer bekers en borde geword het sal ons dit graag verneem, en moeite doen om dit by die broodskottel te voeg sodat dit later in die kerkmuseum een geheel kan vorm.

Miskien is daar persone wat ander voorwerpe het wat geskik sou wees om in die kerkmuseum geplaas te word, en as hulle dit vir hierdie doel wil afstaan wil ek dit graag vir voorlopige bewaring ontvang. Daar het baie van ons kerklike oudhede reeds verlore gegaan, en ons moet toesien dat die wat nog oor is, bewaar bly.

S.P.E.

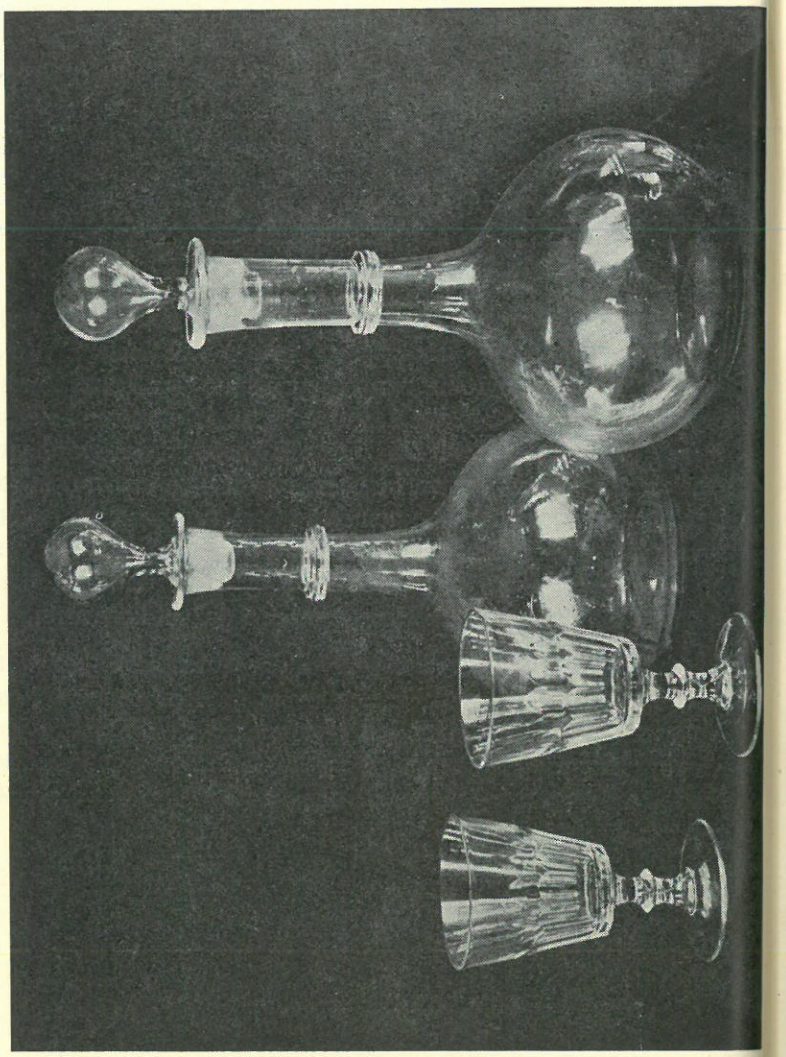

DIE NAGMAALSERVIES VAN DIE DORSLANDTREKKERS.

Ds. W. P. van der Merwe, van Parys,, het in die Hervormde Teologiese Studies van Junie 1946, 'n belangrike artikel gepubliseer oor „Die Kerk onder die Dorslandtrekkers". Hierdie artikel sal 'n bron bly by die bestudering van die geskiedenis van die Hervormde Kerk in daardie geweste van Afrika. Op newensgaande foto vind die leser die nagmaalservies van die ou Dorslandtrekkers. Hulle het dit vanmelewe in Mossamedes kort na hul aankoms gekoop, en dit is al die jare gebruik, en is met die verhuising na Suid-Wes saamgeneem, vanwaar ds. C. S. v. H. Steenekamp dit 'n paar jaar gelede saamgebring het en aan my oorhandig het. Die plan hiermee is om dit in die kerkmuseum te plaas wat na ons hoop in die geboue gehuisves sal word wat die Algemene Kerkvergadering van plan is om hier in Pretoria op te rig.

Die nagmaalservies bestaan uit twee groot glas kraffe en twee glas bekers. As voorwerpe in 'n kerklike museum sal dit ongetwyfeld baie belangstelling wek.

S.E.P.

OUDERLINGE EN DIAKENS IN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK.

Wat is die doel van die Kerkraad? Sodat alles eerlik en ordelik kan geskied, word die mag van die gemeente, wat oorspronklik by Christus berus nie deur die gemeente in haar geheel nie, maar deur 'n Raad van enkele persone, die Kerkraad genoem, uitgeoefen. Die Kerkraad bestaan uit die Bedienaar van die Woord of Lerende Ouderling of Predikant wat alleen die reg het om die Woord in die openbare samekomste van die gemeente te verkondig en die Sakramente te bedien. Die rede hiervoor is omdat die bedienaar van die Woord volgens die Bybelse ordonnassie daartoe bekwaam gevind is, en verder omdat hy daartoe werklike beroepte is volgens Bybelse ordonnansie, en dus deur *God Self* geroepe is.

Verder bestaan die Kerkraad uit die ouderlinge wat saam met die bedienaar van die Woord toesig moet hou oor die gemeente en die gemeente moet regeer.

Die ouderling is 'n *opsiener*.

Hy het *opsig* oor die gemeente. Sy plig om die gemeentelede in hul huise te besoek. Daar moet hy navraag doen aangaande hulle sedelike, godsdienstige en geestelike lewe. Hy moet let op die bywoning van die openbare ere-dienste en die gebruikmaking van sakramente.

Jaarliks word daar 'n verslag van die gemeente voor die Ringsvergadering gelê. In hierdie gemeente-verslag word navraag gedoen oor die getroue kerkbesoek van kerkraadslede. Die bedoeling is dat hulle aan die gemeente 'n voorbeeld moet gee en as hul by die kerk is, moet hulle ook toesien welke lidmate in hul wyke die ere-dienste swak of heeltemal nie besoek nie. Hulle moet ook toesien dat die lidmate in hul wyke die Heilige Nagmaal bywoon. Tydig en ontydig moet hulle aanspoor en vermaan sodat die lidmate kan opgaan na die Huis van die Here. Daarom het 'n Ringsvergadering onlangs eenparig besluit dat 'n ouderling minstens elke drie maand die huisgesinne van sy afdeling moet besoek, veral voor 'n nagmaalsviering. Hierdie besoeke is nog behalwe die jaarlikse besoek saam met die predikant.

Die ouderling moet homself op hoogte stel hoedat die verhoudinge van die lidmate onderling is. As daar onenighede kom,

tree hy op as bemiddelaar om die goeie gesindheid onderling te herstel. En as hy nie slaag nie, kan hy altyd die hulp van die predikant of iemand anders inroep. In sy afdeling moet hy die instrument van Christus wees ter bevordering van die Christelike verdraagsaamheid in elke huis en hart. Hy moet vermaan en teregwys, hy moet bemoedig waar nodig, hy moet aanspoor tot heilige lewe. Hy is tot hulp van die swakkes en wankelendes.

'n Ander groot taak wat op die ouderling rus, is om die krankes te besoek. Hiervoor het hy besondere genade nodig. So regeer die ouderlinge saam met die Bedienaars van die Woord in die kerk. Maar in dié regering is daar geen dwang nie en ook geen oorheersing nie. Wat 'n moeilike maar tog verhewe taak is daar nie aan die ouderlinge opgedra nie! Hy wat met liefde en toegewydheid hierdie roeping aanvaar, en met getrouheid uitvoer, verrig 'n groot diens teenoor sy naaste, maar bo-al is hy 'n dienskneg van die Hoof van die gemeente, nl. Christus deur Wie hy eenmaal, omdat hy oor weinig getrou was, oor veel aangestel sal word.

En ons diakens waarvoor is hulle daar? In ons kerk is hulle werk in twee afdelings verdeel: Hulle doen armversorging, en doen die insameling van die fondse waarmee die ere-diens instand gehou word.

In die begin het die apostels die versorging van die armes waargeneem. Volgens Handelinge 4 vs. 34 het die gelowiges wat grond of huise besit het, dit verkoop en die geld na die apostels gebring, en hulle het aan elkeen uitgedeel volgens wat hy nodig gehad het. Gou egter het dit geblyk dat dit teveel vir die apostels was om hierdie werk by hul belangrikste werk te doen. Toe het hulle die gemeente bymekaar geroep en voorgestel om diakens vir daardie afdeling van die werk te kies. Hulle beweegrede het hulle in Handelinge 6 met hierdie woorde gegee:

> „Dit is nie reg dat ons die Woord van God nalaat om die tafels te bedien nie."

Die formulier stel dit met hierdie woorde: „sodat die apostels in die gebed en in die bediening van die Woord deste beter kon volhard." Die sewe wat gekies moes word, moes manne van goeie getuienis wees, en vol van die Heilige Gees en wysheid.

Merk u watter eienskappe 'n armversorger van die kerk moet hê? Die versorging het ook weer twee sye: Versameling en uitdeling.

Die diaken moet die middele vind waarmee di armes gehelp moet word. Hy moet weet wie die armes is, waar hulle woon, wat hulle nodig het en wat hy vir hulle kan doen.

Die insameling moet op 'n Skriftuurlike wyse gedoen word. Die begeerte moet in die gemeente bestaan om goed te doen aan die armes. In die Ou Testament word baie voorskrifte gegee hoe om ons armes te versorg. Die Mosaïese-wetgewing en Spreuke wys ons op ons pligte teenoor die armes. In die Nuwe Testament en die geskiedenis van die vroegste Christendom word die ,,Diens van Barmhartigheid" as 'n groot voorreg van die gemeente beskou. Die insameling moet met tak en beslistheid gedoen word. Niemand mag oorgeslaan word by die insameling nie. Die rykes en gemiddeldes moet hulle deel bydra, maar dis die voorreg ook van die arme om sy of haar deeltjie by te dra. In ons gemeentes kry ons vier keer in die jaar die geleentheid om 'n bydrae vir die armes van die gemeente te bring. As ons nagmaal gebruik dan sien ons die tekens van die grootste barmhartigheid wat God aan ons, sondare, bewys het, nl. toe Hy sy Seun aan die Kruis gegee het, om al ons skuld by God te betaal. Hiervoor moet ons God tot in ewigheid dank. Uit dankbaarheid volg ons dan Sy bevele op ,,Wees dan barmhartig, soos julle Vader ook barmhartig is." In hierdie hartsgesteldheid dink ons dan aan die minderbevoorregte en deur 'n bydrae volgens ons gewete onder 'n doek in te skuif, bewys ons liefdadigheid op só 'n wyse dat ons linkerhand nie weet wat die regter doen nie. As ons dit doen sal dit nie nodig wees om verdere insamelinge vir die armes te doen nie. Langs hierdie weg keer ons terug na die weg van die insameling volgens die Bybel, nl. dat die offergawe deur onsself gebring moet word na die tempel. As die gelowiges weer dit sou wou doen met hul offergawe vir die instandhouding van die kerk en erediens, dan sal die diaken weer tyd vind vir die Diens van Barmhartigheid, en ook die ouderling en predikant sal tyd vind om hulle elke dag te bepaal by die groot geestelike werk waarvoor hulle geroep is.

Die tweede deel van die Diens van Barmhartigheid bestaan in die uitdeling. Dit is 'n fyn werk. Dit moet hier nie net wees voorsiening in stoflike nood nie, maar soos die formulier tereg opmerk — die christelik-godsdienstige moet daarby wees. Die arme moet nie sy aalmoes hier of daar gaan haal nie. Dit moet hom of haar nie minagtend toegewerp word nie. Nee — dit

moet gegee word met 'n bewoë en toegeneë hart. Dit moet nie net uiterlike gifte wees nie, maar ook trooswoorde uit die Heilige Skrif. Hierdie dieper geestelike in die uitdeling kan alleen gedoen word deur iemand wat sig in liefde toewy aan Christus en Sy gemeente op aarde. Armversorging — nes alle goeie werke is alleen die vrug van die geloof van die Christelike gemeente. Armversorging op sigself, nes al die ander goeie werke, kan ons nie die saligheid gee nie. *Hiervoor is die Genade van Christus nodig.* Iemand wat nie soos Maria die kostelike nardus vir Christus en die verkondiging van Sy dood en begrafnis oor het nie, mag hom nie soos Judas oor die armes bekommer nie. Ons versorging van die armes moet en mag nooit gestel word teenoor ons verpligtings in verband met die Liggaam van Christus, nl. Sy gemeente. Daarom kan armversorging net gedoen word deur iemand wat vol is van die Heilige Gees en Wysheid wat van bo is. Só 'n lewe moet gedrae word deur die opregte gebed en gesonde kerklikheid. Ook die susters van die gemeente wat hierdie eienskappe vertoon het, het van die vroegste tye af soos Dorkas met teerheid die Diens van Barmhartigheid verrig. Volgens die Bybel moet diakens en susters hierdie mooi werk verrig.

Wat die insameling vir die instandhouding van die erediens betref, word daar nie in die bevestiging-formulier melding van gemaak nie. Tog is dit 'n groot werk wat die diakens verrig. In die vroegste tye van die kerk was hulle ook al hiermee besig. Calvyn skryf in sy werk, die ,,Institusie" as volg: ,,Dit was ook in dié tyd (d.w.s. voor die Pousdom) nie anders gesteld as onder die Apostels nie. Want hulle het die daelikse gawes van die gelowiges ontvang, en die jaarlikse rente en inkomste van die kerk om dit reg te bestee, nl. 'n deel aan die Dienare te gee en 'n ander deel tot onderhouding van die armes te gebruik. Die Konsielie van Antiogië het ook bepaal dat die Biskoppe saam met die ouderlinge en diakens moet besluit oor die goedere van die kerk. Verder help die diakens by die Nagmaalsviering deur die Tafel in gereedheid te bring en die beker te oorhandig. Dis 'n *versiering* van hulle amp.

Die diaken-amp is 'n moeilike maar uiters belangrike amp. Wie is instaat om so'n moeilike amp getrou te vervul?

Hierop kan ons antwoord: ,,Ons bekwaamheid is *uit God.*

Ds. L. M. LE ROUX Turffontein

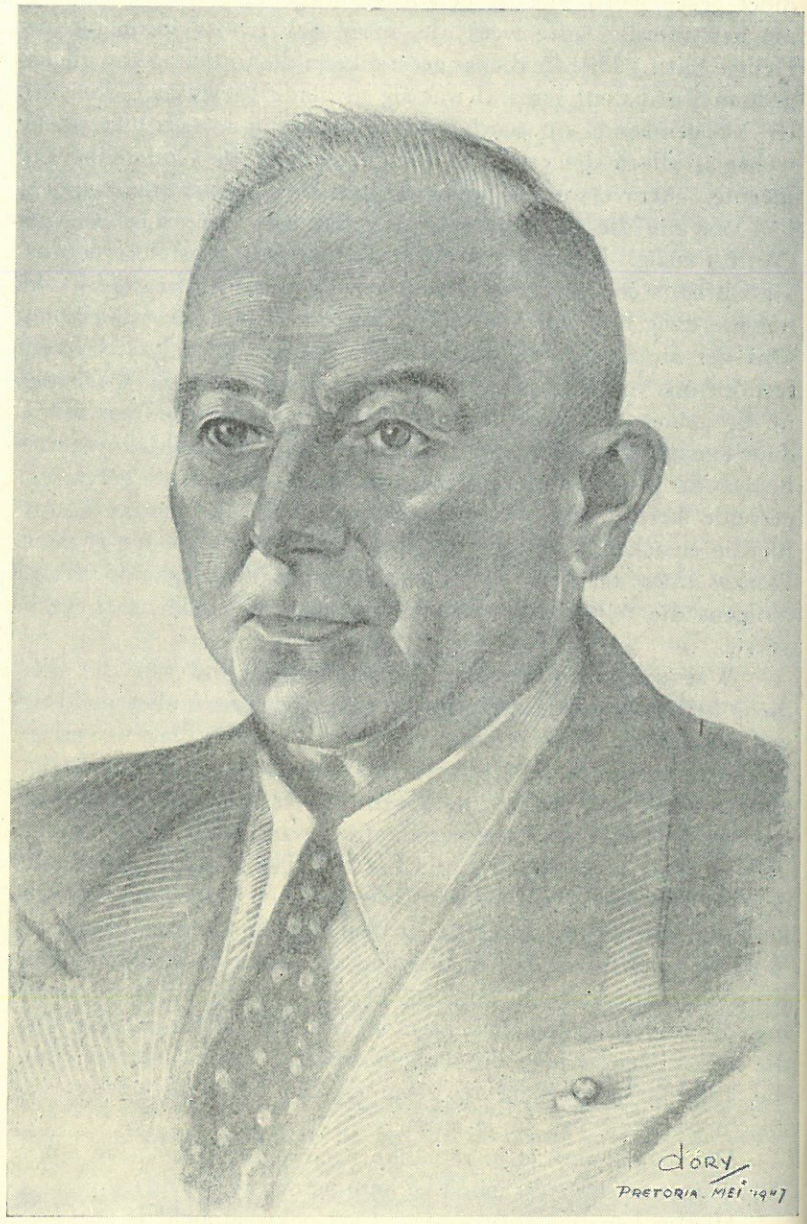

DR. K. H. E. GRAVEMEYER.

Die besoek wat dr. K. H. E. Gravemeyer namens die Ned. Hervormde Kerk van Nederland aan onse Ned. Hervormde Kerk gebring het, behoort tot een van die uitstaande geskiedkundige gebeurtenisse van die laaste jare. Dit is nie nodig om hier te beklemtoon wat die Hervormde Kerk aan Holland verskuldig is nie. Iedereen wat op die hoogte is met die geskiedenis van ons Kerk, weet dit. En die Hervormde Kerk besef dit dat waar ons in die verlede nie sonder die steun van Holland kon klaar kom nie, ons in die toekoms hierdie steun ook nie kan of wil mis nie, want dit sou geestelike selfmoord beteken as ons ons van Holland sou wil gaan isoleer. As daar voorstanders van so 'n isolasie sou wees,, dan is hulle dit enkel en alleen uit blote onkunde. Trouens dit is nie verniet dat in ons kerklike Wet in Aanhangsel C, bls. 87, die volgende gevind word nie:

> Aangesien die Nederduits Hervormde Kerk van Afrika voortgespruit het uit die Nederduits Hervormde Kerk van Nederland en van daardie Kerk altyd hulp ontvang en aangeneem het, is dit die begeerte van die Algemene Kerkvergadering dat die band en goeie verstandhouding wat in die verlede altyd tussen die twee Kerke bestaan het in stand gehou en versterk word.

Die Hervormde Kerk spreek dit in hierdie wetsbepaling uit dat dit die begeerte is dat die band tussen die Hervormde Kerk van Holland en die van Afrika versterk moet word. Maar, by 'n begeerte mag dit nie bly nie, tot dade moet oorgegaan word, en die koms en verblyf van dr. Gravemeyer is een van die beste handelinge om tot dade oor te gaan. Daar is 'n program opgestel wat verwesenlik moet word. Ons moet nie alleen Nederlanders hier verwelkom nie, maar ons moet bly voortgaan om van ons studente wat hier afgestudeer het, na Holland te stuur. Ons kan ook nie die Nederlandse teologie hier mis nie. Dit sal nog baie jare neem voordat ons teologies op ons eie bene kan staan.

Geen Christelike Kerk mag hom isoleer nie. Ons bely elke Sondag in ons bedehuis 'n heilige, algemene Christelike Kerk, die gemeeskap van die heiliges. En telkens as ons dit uitspreek, dan spreek ons dit uit dat ons alle kerklike isolasie veroordeel. Die Hervormde Kerk moet aanraking soek met die ander Christelike Kerke van die wêreld, want ons is alger tesame die een heilige algemene Christelike Kerk. En waar kan ons buite die grense van ons eie land die kontak met ander Christelike Kerke beter onderhou dan juis met die Hervormde Kerk van Nederland, die Moederkerk van ons Afrikaanse Hervormde Kerk?

Dr. Gravemeyer was die middel in Gods hand om hierdie kontak weer lewendiger te maak en te versterk. Sy verblyf onder ons was vir ons 'n seën. Met tak, die tak van 'n groot mensekenner, het hy te werk gegaan. Vol warmte en geesdrif het hy die Evangelie onder ons gebring, en in grotere en kleinere kringe ons toegespreek. Hy het ons meer bekend gemaak met die ontsettende lye van die ou Nederlandse Volk gedurende die verskriklike oorlogsjare, en met die kragtige getuienis van die Nederlands Hervormde Kerk in daardie tyd van verdrukking. Die lye was vir die kerk 'n loutering, en aan die kragsontplooiing van die Hervormde Kerk het dr. Gravemeyer 'n groot aandeel gehad. Hy was die kragtigste figuur wat leiding gegee het, en onverskrokke het hy as 'n getuie van Jesus Christus gestaan. Al hierdie dinge kan ons lees in die twee lywige boekdele van H. C. Touw: Het verzet der Hervormde Kerk.

Ons is dankbaar dat die Hervormde Kerk van Nederland dr. Gravemeyer na Suid-Afrika gestuur het. 'n Unieke gebeurtenis, want soiets het sedert die aanleg van die Kaap deur Jan van Riebeeck in 1652, nog nooit gebeur nie. Maar nou moet ons sorg dat dit nie net by hierdie een besoek bly nie. Ons moet sorg, en van Nederlandse en van Suid-Afrikaanse kant, dat die samesprekings tussen dr. Gravemeyer en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nie net by samesprekings bly nie, maar dat dit uitgevoer word, want dan sal die goeie vrugte nog baie jare lank gesien word.

Ons reik die ganse Nederlandse Hervormde Kerk, ons ou Moederkerk, die hand. As dit haar goed gaan dan is ons innig verblyd, maar haar smarte is ook ons smarte. Die Hervormde Kerk van Nederland het nog 'n groot roeping op aarde; die hele Christelike Kerk het 'n roeping, en ook ons. Ons kan mekaar help in ons taak om in die sondige wêreld te getuig as ons ook geestelik mekaar bystaan en steun. Die ongeloof van die wêreld en die bygeloof van Rome steek die kop uit, en die stryd wat op hande is sal 'n swaar stryd wees. Laat ons hierin mekaar help, laat ons die eenheid in Christus soek en vind, en laat ons besef die grotere geheel waarvan ons deel uitmaak: die een heilige algemeen Christelike Kerk.

S.P.E.

WYLE OUDERLING TOBIAS JOHANNES MULDER.

In die Almanak van 1946 kom op bls 53 'n portret voor van wyle ouderling Tobias Johannes Mulder, gebore 5 Julie 1857 en oorlede op 20 Desember 1936. Ons gee hier die volgende aanvullende verbetering:

Hy was tweekeer getroud, die eerste keer met Cecilia Johanna Vorster, 'n dogter van Martinus Wessel Vorster van Swartkop, distrik Krugersdorp. Uit hierdie huwelik is vier kinders gebore. Na haar dood is hy vir die tweede keer in die huwelik bevestig met Francina Stoop, dogter van A. A. Stoop.

DIE BELYDENISSKRIFTE VAN ONS KERK.

Elke Kerk moet 'n vaste Belydenis hê. Net soos 'n mens van 'n vlag kan aflei watter land en nasie dit verteenwoordig, net so kan 'n mens van die Belydenisskrifte aflei met watter Kerk jy te doen het. Die Belydenis is die vlag waaraan die Kerk herken kan word.

Belydenisskrifte is kort-saamgevatte waarhede uit die Bybelgeskrifte wat in kort die hoofwaarhede van die Bybel daarstel. 'n Belydenisskrif moet dus getoets word aan die Bybel, en as dit ooreenstem met die Bybel, dan is dit die geldige Belydenis van die Kerk, waarmee elke lidmaat instem. Die Belydenisskrifte bly geldig en waar, totdat iemand kan bewys dat hulle strydig met die leer van die Bybel is.

Watter Belydenisskrifte onderskryf die Ned. Hervormde Kerk? Drie. Artikel een van ons Kerkwet stel dit so: „Die Kerk grond hom op die Bybel as die Woord van God; sy belydenis is uitgedruk in die Formuliere van Enigheid, naamlik die 37 Artikels van die Nederlandse geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls, soos in 1618 en 1619 Dordrecht vasgestel."

Hierdie drie Belydenisskrifte is dus in 1618–1619 op die Nasionale Sinode te Dordrecht vasgestel. Die ou Vaders het dit genoem die „accoord van Kerkelijke gemeenschap". Die Nederlandse Geloofsbelydenis en die Heidelbergse Kategismus het hul ontstaan egter lank voor hierdie Nasionale Sinode gehad, terwyl die Dordtse Leerreëls eers daar opgestel is.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis.

Hierdie belydenisskrif is die oudste van die Drie Formuliere van Enigheid. Guido de Bres, 'n Nederlandse predikant, was verantwoordelik vir die opstel daarvan. In die Latyns word hierdie Belydenisskrif genoem: Confessio Belgica. De Bres het dit in 1561 opgestel in die Franse taal, en in 1562 is dit in Hollands vertaal.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis bestaan uit 37 Artikels, was as volg verdeel is:[1])

1. Dat daar 'n enige God is.
2. Die middels waardeur ons God kan ken.
3. Oor die geskrewe Woord van God.
4. Die Kanonieke Boeke van die H. Skrif.
5. Die gesag en aansien van die Bybel.
6. Onderskeid tussen die Kanonieke en Apokriewe Boeke.
7. Volkomenheid van die Bybel om alleen 'n reël van die geloof te wees.
8. Dat God enig in wese is en nogtans in drie persone onderskeie is.
9. Die bewys van die drieheid van persone in *een* God.
10. Dat Jesus Christus waaragtig en ewige God is.
11. Dat die Heilige Gees waaragtige en ewige God is.
12. Oor die Skepping van alle dinge en met name van die engele.
13. Oor die Voorsienigheid van God en die regering van alle dinge.
14. Oor die skepping en val van die mens en sy onvermoë tot die ware goed.
15. Oor die Erfsonde.
16. Oor die ewige verkiesing van God.
17. Oor die wederoprigting van die gevalle mens.
18. Oor die menswording van Jesus Christus.
19. Oor die vereniging en onderskeid van die twee nature van Christus in een persoon.
20. God het Sy regverdigheid en barmhartigheid bewys in Jesus Christus.
21. Oor die voldoening van Jesus Christus, ons enigste Hoëpriester, vir ons.
22. Oor ons regverdigmaking deur die geloof in Christus.
23. Dat ons regverdigmaking bestaan in die vergewing van sondes en die toerekening van die gehoorsaamheid van Christus.
24. Oor die heiligmaking van die mens en die goeie werke.
25. Van die wegval van die seremoniële wet.
26. Oor die enige voorbidding van Christus.

[1]) Dr. J. J. van Toornenbergen: Die Symbolische Schrijften, Bls. 65.

27. Oor die algemene Christelike Kerk.
28. Dat elkeen hom by die ware Kerk moet voeg.
29. Oor die onderskeid en merktekens van die ware en valse Kerk.
30. Oor die regering van die Kerk deur Kerklike ampte.
31. Oor die Dienare, Ouderlinge en Diakens.
32. Oor die orde en die tug van die Kerk.
33. Oor die Sakramente.
34. Oor die Heilige Doop.
35. Oor die Heilige Nagmaal van onse Here.
36. Oor die amp van die Owerheid.
37. Oor die laaste oordeel.

Die ou opskrif bo hierdie artikels is: „Ware Christelijke Belijdenis, inhoudende de hoofdsom der leer van God en der eeuwige zaligheid der zielen." Baie artikels in hierdie formulier behandel dieselfde sake as die Heidelbergse Kategismus.

Die Heidelbergse Kategismus.

Op versoek van koning Frederick III, Keurvors van die Paltz in Duitsland, waarvan die hoofstad Heidelberg was, is die Heidelbergse Kategismus in die jaar 1563 opgestel. Twee teoloë van Heidelberg, nl. Ursinus en Olevianus, was verantwoordelik vir die werk. Die Kategismus is niks anders nie as net 'n onderwysing in die Christelike leer. Die Heidelbergse Kategismus bestaan uit 129 vrae en antwoorde, met skriftuurplekke onder elke antwoord, om te bewys dat die leer van die Kategismus uit die Bybel kom. Die „Kort Begrip" wat ons in ons klasse vir aanneming gebruik is 'n verkorte vorm van die Heidelbergse Kategismus. Die 129 vrae en antwoorde word in die hoofdele verdeel:

A. Oor die *ellende* van die mens.
B. Oor die *Verlossing* van die mens.
C. Oor die *Dankbaarheid* van die mens.

A. Vrae 3–11 handel oor die mens se ellende.
B. Vrae 12–85 handel oor die Verlossing. Hierdie groep word onderverdeel in die volgende:

Vrae 12–25 — Verlossing.
„ 26–28 — Oor God die Vader en ons skepping.
„ 29–52 — Oor God die Seun en ons verlossing.
„ 53–64 — Oor God die Heilige Gees en ons heiligmaking.
„ 65–68 — Oor die Sakramente.
„ 69–74 — Oor die Heilige Doop.
„ 75–85 — Oor die Heilige Nagmaal.

C. Vrae 86–129 handel oor die dankbaarheid. Hierdie groep word onderverdeel in die volgende:
Vrae 86 — inleiding.
„ 92–115 — Oor die wet van die Heer.
„ 116–129 — Oor die gebed.

In hierdie skat van 'n erfstuk het ons dus feitlik al die groot onderwerpe waaroor die Bybel handel. Dit is byna 'n kort, praktiese naslaanwerk.

Die Vyf Dordtse Leerreëls.

Hierdie reëls of leerstukke is op die Nasionale Sinode van Dordrecht opgestel en aanvaar as geloofsreël. In die jare 1603–1609 was daar 'n groot stryd in die Nederlandse Kerk tussen twee predikante, nl. Gomarus en Arminius. Die stryd het veral gegaan oor die leer van die Uitverkiesing.

Die Kerk is so verdeel in twee kampe, nl. die Arminiane en die Gomariste. Dit het so voortgeduur tot die Sinode van Dordrecht byeen gekom het. Hierdie vyf leerreëls is die antwoord van die Sinode op die strydpunte. Die Arminiane is in die ongelyk gestel. Op 6 Mei 1619 is dit voorgelees aan die sinode. Dit bestaan uit die volgende:

Hoofstuk I: Oor die Goddelike verkiesing en verwerping.
„ II: Oor die dood van Christus en die verlossin van die mens deur Hom.
„ III-IV: Oor die mens se verdorwenheid en die bekering tot God, en die manier van bekering.
„ V: Oor die volharding van die heiliges.

Na elke hoofstuk volg daar 'n verwerping van die dwaalleringe in verband met die leer.

Van hierdie drie Formuliere van Enigheid is die Heidelbergse Kategismus di bekendste en die belangrikste — die bekendste, omdat byna al ons lidmate dit in die Kort Begrip moes leer vir die aflegging van hul geloofsbelydenis — die belangrikste, omdat die Kerkwet bepaal dat die predikante twaalfkeer per jaar daaruit moet preek. Watter waarde het hierdie Formuliere van Enigheid?

Dit is is byeenversameling van die waarhede uit die Bybel wat betrekking het op sekere leerstukke. Hulle is net van krag in sover hulle ooreenkom met die woord van God. Die Skrif word maklik verdraai en verkeerd verstaan — en as 'n mens die Belydenisskrifte goed ken, dan help dit baie om die Bybel reg te verstaan. Veral in ons tyd — die tyd van afdwaling van die Kerk en die oorloop na sektes en Nuwe Kerke, is dit dringend noodsaaklik dat ons lidmate, veral ons jonger mense, weer ernstig moet kennis maak met hierdie belydenisskrifte, veral met die Heidelbergse Kategismus. Daar is 'n neiging om die leer van die vrae nie meer te ernstig op te neem nie. En daarom loop ons so maklik „enige wind van lering" na. Dit is 'n gevaarteken in ons Kerk. In die Heidelbergse Kategismus kry 'n mens antwoorde oor allerlei strydvrae — nie soos die mens meen nie, maar soos die Bybel dit stel. Daar moet weer liefde kom vir die leer van die vrae en die Kategismusprediking. Dit is die enigste vastrapplek teen die verleiding van sektes. Ons jongmense moet erns maak met die leer van die vrae; hulle moet nie tevrede wees as hulle net 'n paar ken nie — ons doel moet wees om almal te ken — hoe meer ons kennis in dié verband is, hoe sterker staan ons teen allerlei dwalinge. So vermaan Paulus dan ook vir Timotheus: „Let op jouself en op die leer" — 1 Tim. 4: 16.

G. J. J. R.

SYA JACOBA VAN DER HOFF, GEB. BOTBIJL. 1788–1862.

Ds. Dirk van der Hoff het uit 'n aansienlike familie gestam. In die jaar 1702 het Dirk Denijs die amp van „schepen" in Batavia beklee, d.w.s. 'n funksie by die regbank, en die familiewapen kom in De Indische Navorscher van Maart 1939 voor. Ds. van der Hoff self is in Dordrecht gebore, en sy ouers was Pieter van der Hoff en Sya Jacoba Botbijl. Hy was altyd 'n vriend van Transvaal en van die Transvalers, en het hom steeds vir 'n immigrasie uit Nederland beywer, want hy het die betekenis daarvan vir die jong Republiek besef. In Oktober 1858 het hy 'n lang stuk opgestel „Een Woord tot aanmoediging voor Landverhuizers naar de Zuid Afrikaansche Republiek door een Hollander die reeds geruimen tijd in de Republiek woont". Hierdie geskrif is van groot belang as mens die maatskaplike toestande van daardie dae wil leer ken. Hy het ook sy familielede sterk aangeraai om na Transvaal te verhuis, en in sy briewe aan hulle het hy verskillende mededelings van die toestande gegee. So het hy in Januarie 1855 aan sy suster van die pastorie 'n beskrywing gee waarvan die volgende uittreksel bewaar gebly het: „De kerk is onlangs door eene muur of wal van 6 a 7 voet hoog omringd, en van schietgaten voorzien. In de wal is eene poort. De kerkdeur daartegenover. De deur binnen zijnde heeft men dadelijk den preekstoel, maar even boven den begane grond. De kerk met muren 16 voet hoog en rietdak, ruim 400 zitplaatsen.

„De pastorie vlak bij, een ruim breed huis, 4 vertrekken, provisiekamer of dispens, en kombuis of keuken. De voordeur inkomende ruim voorhuis of breede gang. In de kamers leemen vloer, met dierenhuiden belegd: leeuwen-, tijger, springbok-, blesbokhuiden, ook wel das-, luipaard, wildehond en wildekat vellen."

Verskeie van sy familie het sy raad gevolg. Die eerste was sy jongste broer, Martinus, wat in 1856 in Potchefstroom gekom het, en wat 'n bekende persoonlikheid geword het, en in later jare Potchefstroom in die Volksraad verteenwoordig het. Toe

in 1861 sy broer David met sy vrou ook na Transvaal gekom het, het sy ou moeder besluit om saam te kom om nog haar twee kinders in Transvaal te sien, want sy was baie aan hulle geheg, en wou veral ook Martinus, haar Benjamin nog 'n keer sien, want hy was nog nie eers een-en-twintig jaar oud toe hy sy ouere broer Dirk gevolg het. Haar naam was Sya Jacoba Botbijl, en sy is op 22 Februarie 1788 gebore en in 1810 met Pieter van der Hoff getroud, en die egpaar het in Dordrecht gewoon waar ses kinders gebore is. Die tweede kind was die latere ds. Dirk van der Hoff. Sy was iemand met 'n sterk wilskrag soos mens ook op haar portret kan sien, intelligent, beslis en geestig. Maar een oogspier was effens verlam, waarskynlik tengevolge van 'n kindersiekte.

Haar eggenoot was in 1861 reeds jare lank dood, en dit getuig van 'n ondernemingsgees toe sy op die leeftyd van drie-en-sewentig jaar besluit het om die moeitevolle reis na Potchefstroom te onderneem. Hulle het wel eersteklas gereis op die skip. „De Zaanstroom", maar so 'n reis met 'n seilskip was tog alles behalwe gemaklik en dit het lank geduur. Hulle is op 29 Junie 1861 uit Holland weg. Sy het die seereis goed deurstaan en was alleen een dag siek. Van Kaapstad is hulle met 'n skip na Durban en daarvandaan met 'n ossewa na Potchefstroom. Hierdie laaste deel van die reis was vol avonture. So het die ossewaens naby Harrismith 'n gevaarlike ontmoeting met 'n klomp leeus gehad. Op 1 Desember, dus na 'n reis van meer as vyf maande, het hulle op Potchefstroom aangekom en in die aand was hulle algar verenig in die pastorie van ds. van der Hoff, waar sy haar baie gelukkig gevoel het, soos sy aan haar oudste seun majoor P. van der Hoff in Holland, geskryf het. Haar gesondheid was goed, maar op 25 Januarie 1862 het sy skielik siek geword, „galkoors" soos die ou mense dit genoem het. Dit was so erg dat sy reeds vyf dae later, op 30 Januarie, oorlede is. Sy is op die kerkhof in Potchefstroom begrawe, en in Oktober 1881 is ds. van der Hoff langs haar begrawe.

S. P. E.

PIETER VAN DER HOFF.

Hy was die oudste broer van ds. Dirk van der Hoff, is op 9 Julie 1811 gebore en in 1880 oorlede. Hy was majoor in die Nederlandse leër, en daar bestaan van hom nog 'n paar briewe wat belangrike gegewens bevat oor die vroeëre geskiedenis van Transvaal en die Hervormde Kerk. Hy was getroud met Martha Johanna van den Byllaardt, oorlede 5 Desember 1918.

S. P. E.

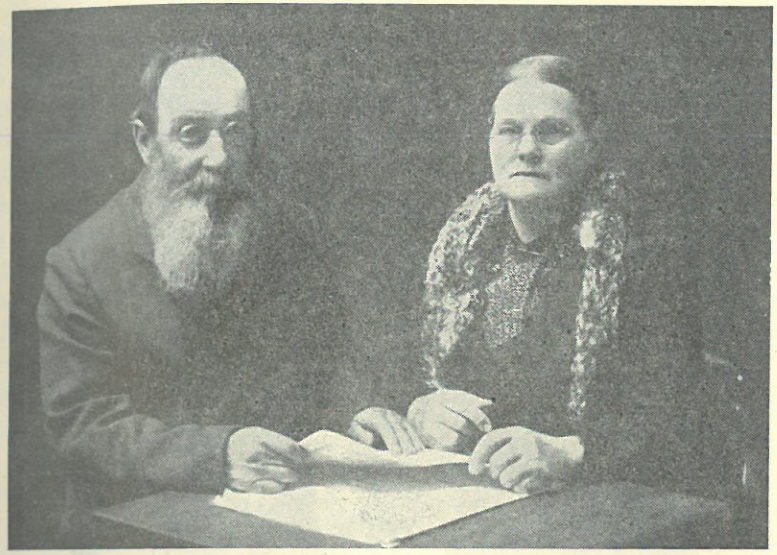

JOHAN HEINRICH SCHEFFER EN HENDRINA MARGARETHA VISSER.

Johan Heinrich Scheffer, gebore 22 Mei 1851, is op 9 April 1877 getroud met Hendrina Margaretha Visser, gebore 19 Februarie 1860. Hy was een van die medestigters van die gemeente Ventersdorp in 1892 en lid van die eerste kerkraad. Een van sy seuns, Hercules Jacobus, was baie jarelank diakenkassier, en na sy dood is sy broer Johann Heinrich in sy plek as diaken gekies en dien nog steeds as sodanig. 'n Tweede diaken Johann Heinrich is 'n kleinseun van die oorlede ou vader.

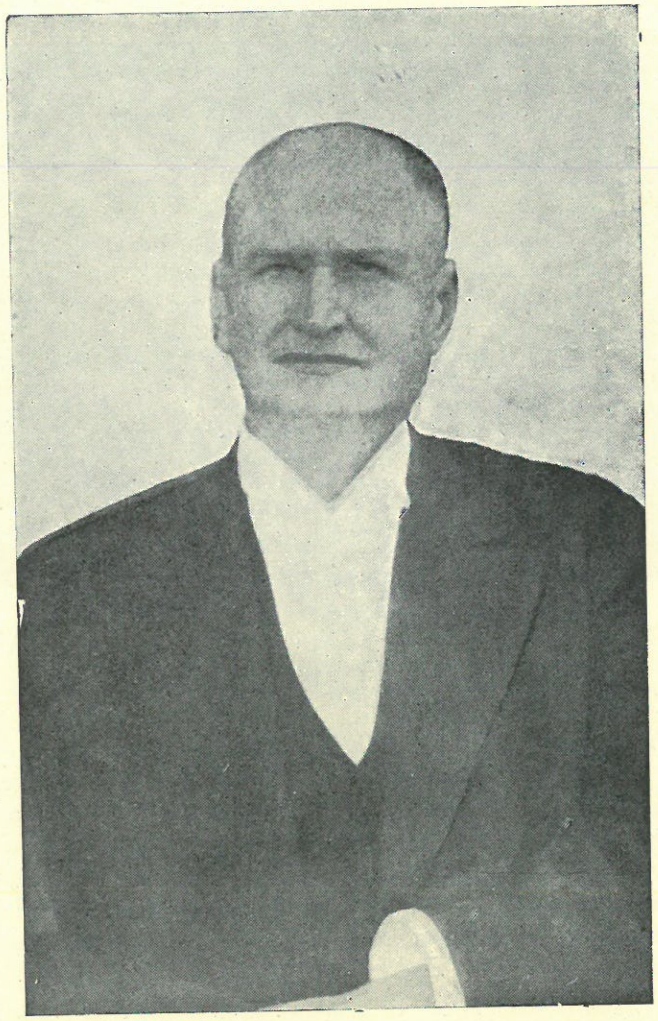

NICOLAAS JACOBUS CAMPHER EN EGGENOTE.

Met die afsterwe van ouderling Nico J. Campher het 'n ware steunpilaar van die Kerk heengegaan, iemand van die ou stempel, 'n verteenwoordiger van 'n generasie wat besig is om te verdwyn. Hy is op 6 September 1873 op die plaas Kommandodrift gebore, en was die tweede oudste kind van Nicolaas Jacobus Campher en Johanna Christina Visser, 'n dogter van die bekende Jan Boomplaas, en is op 12 Oktober deur wyle ds. Van der Hoof gedoop. In 1877 het sy ouers na die plaas Palmietfontein verhuis. In 1896 is hy tot diaken gekies van Klerksdorp, dit was nog in die dae van ds. A. Lagerwey, wat predikant was van Heidelberg, Klerksdorp, Venterskroon en Wakkerstroom! En het onafgebroke lid van die kerkraad gebly — vanaf 1907 as ouderling aan sy dood op 1 Augustus 1946. As merkwaardigheid kan dan ook hier vermeld word dat hy en sy vrou nooit langs mekaar in die kerk gesit het nie, omdat sy plek altyd in die kerkraadsbanke was.

Ouderling Campher was 'n man van karakter, van 'n hoogstaande karakter, en ek herinner my goed welke agting en waardering iemand as ds. Jac. van Belkum vir hom gehad het, en ook ds. P. W. Ennis. Mens kon altyd op hom staat maak, en hy sou nooit teleurstel nie. Hy was dan ook 'n man van betekenis in sy gemeente sowel as in die Kerk as geheel. Vanaf 1903 was hy die voorleser, en vanaf dieselfde jaar tot aan sy dood die skriba van die kerkraad. Herhaaldelik was hy afgevaardig na die Algemene Kerkvergadering, die eerste keer in 1904. In die jare 1919 tot 1922 en weer 1934 tot 1937 was hy lid van die Curatorium van die opleiding van onse a.s. predikante. Dit is my persoonlik steeds goed om te weet dat ek, soos die notule vermeld, op 15 April 1921 op voorstel van ouderling J. H. Vorster en ouderling Nico J. Campher deur die Curatorium tot professor van weë die Kerk benoem is. In die jare 1925 tot 1938 was hy lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, en toe, in 1938, moes hy weens die sieklike toestand van sy vrou bedank, maar van 1942 tot 1945 was hy weer lid. Hy het sy kragte gegee aan die opbou van sy gemeente en die hele Kerk, en dit was 'n

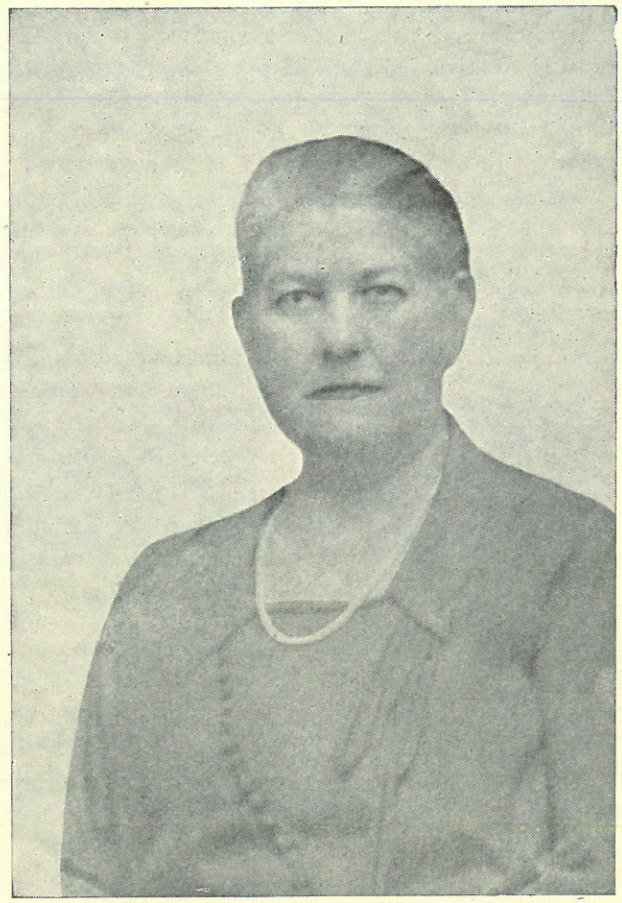

goeie gedagte van die kerkraad om hom te vra om in Augustus 1944 die hoeksteen van die nuwe en sierlike kerkgebou te Klerksdorp te lê.

Maar dit was nie alleen in die Kerk waar hy 'n man van van invloed en betekenis was nie, ook in die gewone samelewing is van sy bekwaamheid gebruik gemaak.

In die ou dae van die Zuid Afrikaansche Republiek was hy landdrosklerk op Klerksdorp, en het meermale by afwesigheid van die landdros as sodanig gefungeer. Dikwels het hy in die laere hof as publieke-aanklaer opgetree. In die Driejarige Oorlog is hy krygsgevange geneem en na 'n krygsgevangekamp gestuur.

Hy was spesiale vrederegter van die distrikte Potchefstroom, Klerksdorp en Ventersdorp, lid van die Ventersdorpse skoolraad, voorsitter van die Dingaansfeeskommissie van Opraap, voorsitter van die Schoonspruitse besproeiingsraad, en skaapinspekteur.

En nou is onse ou Broeder Campher nie meer nie. Op 1 Augustus 1946 het hy heengegaan in volle vrede. Sy nagedagtenis strek tot seën. Op 3 Augustus is sy stoflike oorskot onder groot belangstelling ter aarde bestel. Sy nagedagtenis sal ook ons versterk op die verdere lewenspad.

Gertruida Petruida Campher (Geb. v. d. Merwe).

Sy was die eggenote van wyle ouderling Nico J. Campher, gebore op 23 April 1877 te Richmond, K.K. Sy was nog jonk toe haar ouers na Transvaal getrek het en hul op die plaas Lemoenfontein, distrik Klerksdorp gevestig het, waar haar moeder oorlede is. Van toe af het sy in die huis van Richard Lemmer op Hartebeestfontein gewoon, tot op 30 Junie 1897 toe sy met ouderling (destyds nog diaken) Campher getroud is. Sy het hom trou in al sy werksaamhede bygestaan, en was bekend vir haar waardigh id en reguitheid. Op 22 Julie 1945 is sy oorlede.

S. P. E.

DIE KERKLIKE TUG.

Die paar gedagtes in hierdie artikel is nie bedoel om 'n verhandeling te wees nie. Die lesers sal dit self wel opmerk. Dit is maar enkel bedoel as 'n paar los gedagtes oor 'n onderwerp wat teenwoordig, al hoe meer die aandag vereis.

Een van die verontrustende kenmerke van ons tyd is seker die afkerigheid van elke vorm van tug. Ouers ondervind dit by hul kinders, werkgewers kla dat die sug om te maak soos jy wil, hul werk verlam, onderwysers vind dieselfde afkerigheid van tug by hul leerlinge, en ook die gemeente van Christus het rede om te kla oor die gebrek aan die gesonde christelike tug.

Ons Ned. Hervormde Kerk het nie aan hierdie tydseuwel ontkom nie. Die uitoefening van die tug laat by ons veel te wense oor. Gelukkig ontbreek dit nie heeltemal nie. Iemand wat die sewende gebod oortree, ontkom nie aan die tug nie, net so min as iemand wat die leer van die bekende sektes aanhang nie. Daarteenoor word diegene wat hulle skuldig maak aan die oortreding van die ander gebooie, en die wat die bediening van woord en sakrament verag, met buitengewone verdraagsaamheid bejeen. Gewoonlik is daar in elke gemeente veel meer lidmate wat hul skuldig maak aan die veragting van die bediening van woord en sakrament, en aan die oortreding van die ander gebooie, as wat daar oortreders van die sewende gebod is, veral as die gebod so opgevat word as wat gewoonlik die geval is. By baie kerkrade word immers net ouers wat geboorte gee aan 'n buite-egtelik ontvange kind, beskou as oortreders van die sewende gebod. Ouers wat skei op ander gronde as deur die Skrif aangegee, behou hul kerklike voorregte, word weer toegelaat om in die Kerk te trou en kan onbelemmerd die sakramente gebruik.

Sonder oordrywing kan seker gesê word dat ruim vyftig persent van gemeentelede hul skuldig maak aan growwe versuim om die eredienste by te woon, of gereeld by te woon. Aan die oortreding van Gods Gebooie, soos Sabbatsontheiliging, ongehoorsaamheid aan die ouers, aan kwaadsprekery of lastertaal maak baie hulle skuldig.

Die oorsaak vir hierdie toestand van sake is myns insiens tweeërlei. Naamlik die klem het verskuif. By die opsieners lê die klem nie meer sterk genoeg op die eer van God nie, maar dit lê te sterk op die belange van die mens. Die eerbied vir God en vir Sy Woord vereis tog dat die wat Hom liefhet met nougesetheid moet waak vir Sy eer. Waar so'n eerbied sterk aanwesig is, sal nie geduld word dat Sy eer en Sy Woord so minagtend vertrap word nie. Met hoeveel jaloersheid word die naam en die woord van 'n geëerde politieke leier nie beskerm en verdedig nie, terwyl toegelaat word dat Gods Woord geminag word, Sy dag ontheilig word, en al Sy gebooie minagtend verontagsaam word. Maar die mens moet beskerm word. Ons moet vergader en nie verstrooi nie. Die lidmaat sal aanstoot neem as teen hom opgetree word. Hy sal die Kerk verlaat, na die sektes gaan. Dit is beter om 'n moedswillige en onwillige lidmaat, met gesoebat by die Kerk te hou, as om hom deur die toepassing van die tug te verdryf. Daarby word nie gedink dat die belange van 'n mens bokant die eer van God gestel word nie.

'n Tweede oorsaak is die verkoeling van die liefde. As die liefde tot God ongeveins was, sou Sy eer swaarder geweeg het as die hele mensdom saam. Dan sou Sy eer, Sy Woord, Sy gebooie, met jaloersheid bewaak word. Die liefde vir die naaste het vanselfsprekend ook verkoel. Waar geen liefde vir God is nie, kan ook geen liefde vir die naaste wees nie. Die geskerm vir die belange van die mens is niks anders as valse sentimentaliteit nie. Daarmee word die ware belange van die mens nie gedien nie. Die ware liefde vir die kind word nie by Eli aangetref nie, want hy was verantwoordelik vir die feit dat sy seuns die verkeerde pad opgegaan het. Tydige tug sou hulle kon red, maar hy het dit verwaarloos met droewige gevolge vir sy seuns. Ware liefde kan nie duld dat die broeder of suster veragter nie, en sal betyds optree, en tugtig waar nodig.

Die sondige en gevaarlike van hierdie toestand spring in die oog. Dit is 'n sonde teen God. Kerkrade maak hul skuldig aan ontrou in die uitoefening van hul roeping. Die tafel van die Heer word ontheilig en die toorn van God word oor die hele gemeente aangesteek.

Dit is voorwaar meer as tyd dat ons Kerk 'n begin moet maak met die handhawing van die tug. As dit nie gedoen word sal die oordeel van God nie uitbly nie.

A. J. G. OOSTHUIZEN.

DIE PRESIDENTSVERKIESING IN 1893.

Van al die presidentsverkiesings wat daar in die ou Zuid-Afrikaansche Republiek gehou is, was die van 1893 ongetwyfeld die kwaaiste. Dit is nie sonder bitterheid gevoer nie, 'n bitterheid wat vir die gewone volksraadsverkiesings van ons dae niks onder doen nie. Daar was drie kandidate in die veld, en al drie het baie hoë betrekkings beklee. Hulle was die aftredende president, S. J. P. Kruger, die kommandant-generaal, P. J. Joubert en die hoofregter, J. G. Kotzé. Aldrie dus belangrike figure. In daardie dae was die kerkkwessie die belangrikste vraagstuk in die Republiek. Die Trichardfonteinse kerksaak het net in Augustus en November 1892 in die Hooggeregshof voor regters Kotzé, Ameshof en Morice gedien en die uitspraak was nog hangende, en mens kry die indruk dat dit met opset opgehou is tot na die verkiesing afgelope was, want dit het eers in Junie 1893 geval, en soos bekend is, het die Hervormde Kerk die saak gewen. Hierdie kerkkwessie het in die presidentsverkiesing ook 'n rol gespeel. Kruger het sy ondersteuners hoofsaaklik in die Hervormde en in die (enkel) Gereformeerde Kerke gehad, en Joubert syne weer in die Ned. Herv. of Geref. Kerk. Kotzé se kandidatuur het buite die kerkkwessie gestaan, en sy aanhangers was meer te vinde onder die persone wat by die balie betrokke was. Kruger se koerant wat hom ondersteun het was *De Volkstem* en die van Joubert weer *Land en Volk*, terwyl Kotzé spesiaal 'n verkiesingsblad vir bepleiting van sy kandidatuur opgerig het wat die naam van *De Grondwet* gedra het. Hy het sy aanvalle hierin hoofsaaklik op Joubert gerig. Hoewel dit in hierdie blad herhaaldelik beklemtoon is dat hy buite die kerkkwessie staan, is dit 'n paar keer tog sydelings teen Joubert gebruik. So word bv. in die uitgawe van 10 September 1892, gevra:

„Hoe ging het den heer Joubert toen hij zich bezig hield met de kerkelijke zaken in Wakkerstroom en toen de door iederen Transvaler gerespecteerde Ds. v. d. Hoff hem zoo plat zette, dat hij als een hondje met den staart tusschen de beenen, afdroop". Hierdie vraag het betrekking op die konflik

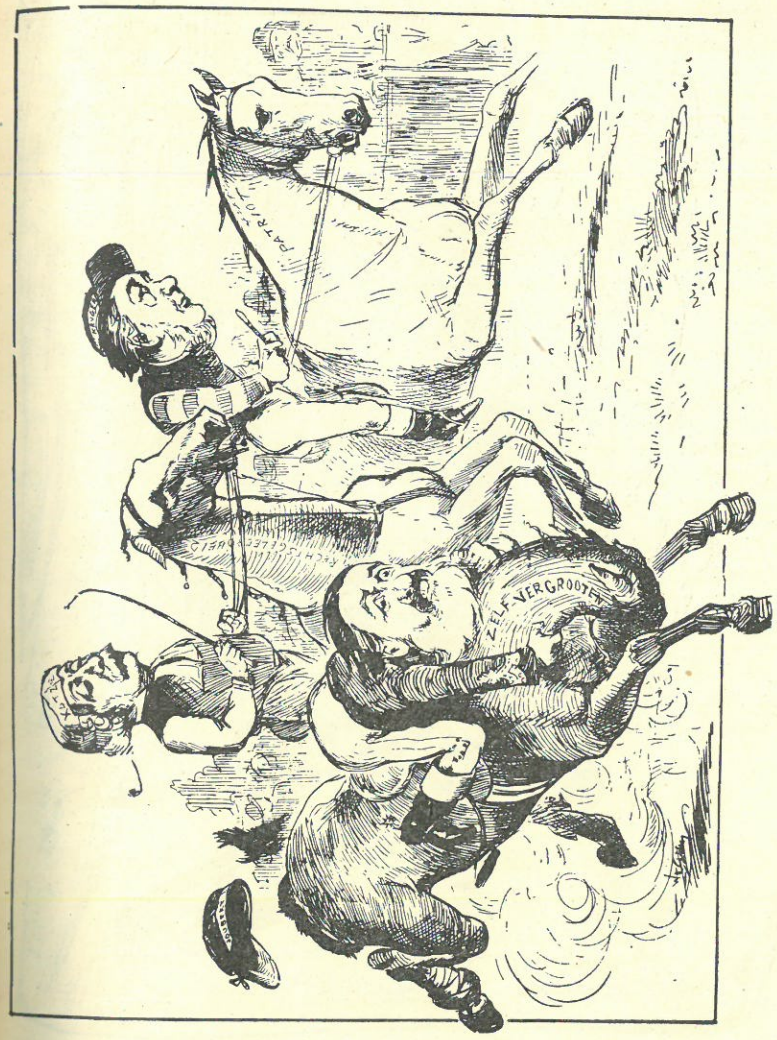

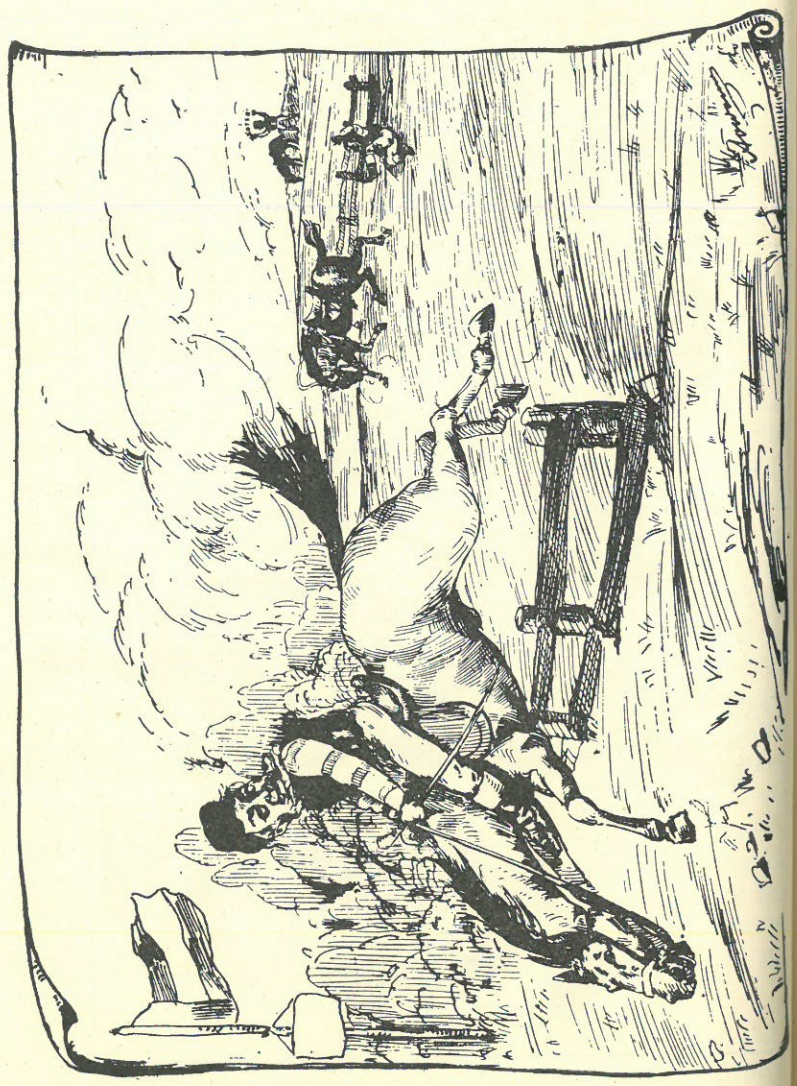

wat in 1864 in Wakkerstroom deur ds. F. Lion Cachet veroorsaak is en wat in die Almanak van 1941 bls. 85-102 beskryf is.

Die verkiesing het op 10 Januarie 1893 begin, en die uitslag was dat Kruger 7,854 stemme gekry het, Joubert 7,009 en Kotzé 81.

In verband met hierdie presidentsverkiesing is daar twee interessante spotprente gemaak wat ons altwee hier afdruk. Die eerste is van W. H. Schroeder wat tydens die verkiesingsveldtog gemaak is. Dit stel die drie kandidate voor wat te perd reisies jaag. Die verwagting van die tekenaar is dat Kruger sou wen. Dit was die laaste spotprent van Schroeder want op 4 Augustus 1892 is hy oorlede. Hy was as tekenaar aan *The Press* verbonde, 'n weekblad wat in daardie dae in Pretoria verskyn het. Schroeder se plek aan *The Press* is deur die later so bekende beeldhouer, Anton van Wouw, ingeneem. Daar is min mense wat weet dat Van Wouw destyds sy brood gedeeltelik as spotprenttekenaar moes verdien. Ek besit 'n lywige deel met ingebonde spotprente en tekeninge van hom. Een van sy eerste spotprente het onmiddellik by die laaste van Schroeder aangeknoop. Dit stel ook die drie reisiesjaers voor, maar na afloop van die wedren. Joubert en Kotzé se perde het hul afgegooi, terwyl Kruger veilig die wenpaal gehaal het.

Dit is 'n stukkie geskiedenis van ses-en-vyftig jaar gelede. Wat het die wêreld, wat het die toestande in ons land sinds daardie dae baie verander!

S.P.E.

HET COMMUNISME.

Ds. H. Bakker, emeritus predikant van die Ned. Herv. gemeente Amsterdam, het verskeie jare gelede 'n belangrike boek gepubliseer „Stroomingen en Sekten van Onzen Tijd". Dit is meermale herdruk en telkens uitgebrei en bevat artikels oor allerhande sektariese en ander stromings van ons dae waarmee ons in Suid-Afrika ook te doen het. Die sesde druk is nou in die pers, en ons druk hier die hoofstuk af oor die kommunisme, en wil die hoop uitspreek dat hierdie belangrike geskrif ook in ons Kerk en in ons land baie lesers sal vind.

I. Op het constitueerende congres der Sociaal-democratie, in 1903 eerst te Londen en daarna te Brussel gehouden, sprak men het eerst van *Bolsjewiki*, d.z. meerderheidsmenschen, die, gedreven door een steil en eng Marxisme, met geweld wilden komen tot hun doel; en van *Mensjewiki*, d.z. minderheidsmenschen, die den zachteren weg begeerden. Sindsdien hooren wij van 't Bolsjewisme als belichaming van het Communistische ideaal.

Het is de revolutie in 1917 gelukt, radikaal, door straffe partijdiscipline en de geweldmiddelen der revolutie, de zoogenaamde „dictatuur van het proletariaat" te proclameeren, de Sovjet-republiek (Sovjet = raad; raden van soldaten en werklieden werden in 1917 ingesteld) te stichten en de onmiddellijke bevrijding van de arbeidersmassa af te kondigen. Deze revolutie stond onder de krachtige leiding van Lenin.

Reeds van zijn studententijd af had Lenin (Wladimir Iljitsj Oeljanow, 1870–1924) zich in de revolutionaire beweging geworpen; in 1887 werd zijn broer wegens een aanslag op den Czaar ter dood veroordeeld en hijzelf naar een afgelegen dorp verbannen. Hij zou daar rechten afstudeeren, doch de arbeidersbeweging interesseerde hem meer dan de rechtspraktijk. Door woord en geschrift maakte hij propaganda; dientengevolge werd hij in 1895 naar Siberië verbannen. Na zijn ontslag week hij uit naar Zwitserland, schreef daar wetenschappelijke werken van Marxistische strekking en gaf een revolutionair tijdschrift uit. In 1905 waagde hij zich opnieuw in Rusland,

maar moest in 1907 vluchten naar Parijs. Toen evenwel de eerste wereldoorlog voor het Russische rijk slecht verliep, greep Lenin nogmaals zijn kans, ging in 1916 onder bescherming van de Duitsche Generale Staf terug en ontketende de Russische revolutie. Hij leidde daarbij de campagne tegen Kerenski en zoo kwam het in 1917 tot de Sovjet-republiek.

In 1918 werd met Duitschland de vrede van Brest-Litowsk gesloten; nu kon de ontwikkeling der revolutie voortgang vinden. „Lenin is de verlichte despoot, die het geloof aan het volk, zooals dat bij de oude volkssocialisten voorkwam, volkomen verwerpt en toch de revolutie terwille der sociale gerechtigheid nastreeft" (Baak). Door mannen als Trotsky, Boecharin, Zinowjef, Stalin e.a. wordt hij in zijn ideaal om zijn Marxistische leerstellingen in een nieuwe, Russische maatschappij om te zetten, bijgestaan. De praktische verwezenlijking liep echter niet zoo vlot als men het zich in zijn theorieën voorstelde. Overgangsmaatregelen bleken aldra onmisbaar. Tot een „nieuwe economische politiek", de N.E.P., nam men zijn toevlucht. Doch eer een nieuwe wereld was geboren, zou een zee van leed en nood over het Russische volk worden uitgegoten. Voordat de triomf van het totalitaire beginsel was bereikt, „zou politiek vervloekt dilettantisme blijven, meer bijgeloof dan zwarte magie".

Een koortsachtig activisme, dat alle gewelddadige pogingen om het Sovjet-regiem neer te stooten wist te verijdelen, deinsde er niet voor terug met behulp van een wreed politiesysteem, de Tsjeka, met gevangenisstraffen, deportatie, massaverbanning, martelingen en doodvonnissen macht over leven en dood uit te oefenen. Overtuigd als men in zijn materialistische opvattingen was van „een onfeilbaar plan en den onfeilbaren wisselwachter No. 1", dwong men het Russische volk in een harnas, „zoo consequent, dat we in het belang van een rechtvaardige landsverdeeling opzettelijk binnen één jaar ongeveer vijf millioen boeren met hun gezinnen van honger lieten sterven. Zoo consequent waren we in de bevrijding van de menschelijke wezens uit den greep der industrieele uitbuiting, dat we ongeveer tien millioen menschen wegzonden om in de Poolstreken en in de wildernissen van het Oosten gedwongen arbeid te verrichten onder omstandigheden als die van de antieke galeislaven" (Koestler).

In 1924 kwam Lenin te overlijden. Zijn nagedachtenis wordt in hooge eere gehouden; zijn graf aan het Roode Plein te Moskou werd gebouwd en geëerd als dat van een held en een heilige.

Stalin, geboren 1879, gelukte het als dictator Lenin's plaats in te nemen. Hij is eigenlijk geen Rus, maar „een Georgiër uit de bergen met al het harde en nuchtere van den eenzelvigen berggids" (Lieb).

In 1928 begon men met een vijfjarenplan voor het sociale en economische leven. Vanaf 1930 waagde men de collectiveering van den landbouw. Doch op den duur bleek het onmogelijk op dezelfde straffe wijze voort te gaan. „Er waren veel zeepbellen in de revolutie, die naderhand uit elkaar sprongen".

De teugel moest gevierd worden.

Datzelfde zou ook blijken op het gebied der religie. In 1925 was de „Strijdbond der Godloozen" opgericht; in 1933 telde hij al meer dan zes millioen leden. Een „atheïstische pjatiletka" (vijfjarenplan) lag in de bedoeling: in het eerste jaar sluiting van alle godsdienstscholen, allereerst de theologische universiteiten; dan van kerken en vergaderlokalen; ontslag van alle gelooviger uit Staatsdienst; verbod van alle godsdienstige lektuur, voornamelijk de bijbel; verbanning van weigerachtige geestelijken.

Het afkondigen van al deze dwangmaatregelen was evenwel gemakkelijker dan de verwezenlijking daarvan, wanneer men weet, dat het Russische volkskarakter trekken vertoont als lijdzaamheid, liefdedrang, messiaansch roepingsbesef, neiging tot belijden van zonde en tot berouw en boete, dorst naar het absolute" (Baak). Rusland kreeg derhalve een grondwet, die zoogenaamd van vrijheid van den godsdienst uitging. Vooral onder Stalin's dictatuur werd men toegeeflijker. „Want Stalin is een realist, die voortdurend doet observeeren welke verlangens en stroomingen in het volk leven om ze als politicus op te vangen en voor zijn ‚Generallinie' bruikbaar te maken". Reeds in 1924 geeft hij tegenover de Trotzkistische politiek der wereldrevolutie het patroon van „Socialisme in één land" uit.

Vooral echter de tweede wereldoorlog heeft machtigen invloed op het Russische leven geoefend. Velen gingen weer naar de kerk; òf om den troost der Kerk òf, zooals in het Zuiden van Rusland, omdat alles verwoest was en het najagen

van eenig ander doel nutteloos scheen. Zoo won de Kerk aan gezag; sommigen, tevoren heimelijk der Kerk genegen, kwamen er nu openlijk voor uit. De secretaris eener delegatie van Christen-studenten uit Engeland, kort na den oorlog in Rusland ontvangen, verzekert, dat de kerken nu hun diensten ongehinderd mogen waarnemen; wordt dit door de ouders gevraagd, dan mag de priester of predikant de kinderen ook godsdienstonderwijs geven; evenwel, openbare vergaderingen, publicatie's of jeugdbijeenkomsten zijn verboden. Van de jongere generatie zijn de Kerken afgesneden. Haar leer wordt nog altijd door de overheid als bijgeloof en vooroordeel bestempeld; alles wordt in het werk gesteld om de menschen op het platteland in te lichten. De Godloozenbeweging is wel verdwenen, maar Bolsjewisme en Atheïsme zijn in Rusland nog nauw met elkaar verbonden.

Niettemin is het een verheugend feit, zoo zegt Fritz Lieb, „dat, nu de machtsstrijd is beslist, de menschelijkheid terugkeert: de geschiedenis wordt als leervak in eere hersteld, aansluiting zoekt men bij de nationale traditie en bij de klassieken der Russische litteratuur; herstel van het gezin, nieuwe huwelijkswetgeving en vooral de nieuwe positie van de Kerk zijn voor mij even zoovele teekenen van een humaniseering van het bestaan daar."

Onmiskenbaar is de invloed, die het Sovjet-regiem ook buiten de grenzen van Rusland heeft uitgeoefend. Dat het winnen van den tweeden werledoorlog mede aan Rusland te danken was, heeft veler vooroordeel weggeruimd. Men is zich daarvan in de Sovjet-Unie wel bewust, al strijdt men op zijn beurt tegen Westerschen invloed binnen de grenzen. „Het kamp *Imperialisme* en *Reactie*", zoo schrijft Lieb, „heeft tengevolge van den oorlog schade geleden; het kamp van de *progressieve krachten* met de Sovjet-Unie aan het hoofd, is versterkt." Zoo is de macht van het Communisme in het Westen zienderoogen gegroeid en hebben de tegenstellingen in het kapitalistische kamp bedenkelijke vormen aangenomen; denk aan Frankrijk, België, ook Italië, om van Duitschland en Zuid-Oost-Europa niet te spreken. Er is een wijdvertakte ontevredenheid onder de volksmassa's merkbaar. Strijd voor het Communisme, dat zijn oog onafgebroken gericht houdt op Moskou, wordt alom in dezen naoorlogschen tijd gevoerd, terwijl de Russische politiek er op

gericht is niet alleen in de landen van Zuid-Oost-Europa haar invloedssfeer steeds verder uit te breiden. De Communisten, in de politiek der onderscheiden landen steeds meer naar voren dringende, worden door de Russen belangrijk gesteund tegenover de Westersche mogendheden.

Ook in Nederland is de invloed van het Communisme na den oorlog toegenomen, al is daar op lange na geen sprake van een Communistische meerderheid. Dat van deze zijde een ijverige en vaak doelmatige propaganda, o.a. door lektuur, wordt gevoerd, laat zich licht hooren.

Daartegenover is men er in de Sovjet-Unie op bedacht, nadat het ijzeren gordijn, naar het Westen neergelaten om de burgers af te sluiten van Westersche cultuur en invloeden, al te hoog was opgetrokken, de Westersche zuurdeesem weer uit het volksleven uit te zuiveren. Want, zoo zegt Fritz Lieb, „ik weet met welk een enorme achterdocht de Russen het kapitalistische Westen beschouwen en alle verschijnselen in het binnenland, die een aanknoopingspunt zouden kunnen bieden voor een uitholling door het vijandelijke Westen, tegengaan."

II. Onwillekeurig kwamen *beginsel* en *methoden van het Communisme* al ter sprake, wanneer wij tevoren op de geschiedenis der Russische revolutie het licht lieten schijnen.

Wantoestanden aan het hof, in de regeering en in de Orthodoxe Kerk, achterlijkheid der bevolking, jammerlijk sociale toestanden, gemis aan politieken invloed bij het volk en nog zóóveel meer waren oorzaak, dat vooruitstrevende geesten het geweld der revolutie aangrepen en van het Marxisme vernieuwing van het Russische leven verwachtten.

Mislukte in 1905 na het verliezen van den Russisch-Japanschen oorlog de eerste revolutie-poging, met geweld onderdrukt, toen in 1916 de eerste wereldoorlog voor het Russische rijk een verkeerden loop nam, grepen de revolutionairen met behulp van Duitschland weer naar de macht en nu gelukte het hun.

Bodem, productiemiddelen en producten, het moest voortaan alles ten goede komen aan de gemeenschap. Ieder had recht op datgene wat hij behoefde. De dictatuur van het proletariaat zou in den Staat er voor zorgen, dat aan dit grondbeginsel niet te kort werd gedaan. Zoo werd een politiek systeem in de eerste drie, vier jaren door den strijd met felle tegenstanders heen, en

ondanks mislukking van reusachtige experimenten, uitgewerkt, dat den Staat tot den almachtigen heerscher maakte en eerst Lenin, daarna Stalin feitelijk tot zijn onfeilbaren dictator.

Het Sovjet-systeem wil een totalitair regime, evenals het Nat.-sosialisme dat bedoelde. Het wil alle levensterreinen, het geestelijke, politieke, sociale en economische beheerschen. Iedere overtuiging, die niet strookt met de materialistische, Marxistische ideologie der Sovjet-republiek en haar heerschers, moet, indien mogelijk, worden dienstbaar gemaakt aan het systeem en lukt dat niet, desnoods met geweld uitgedreven. Een politieorganisatie, de gevreesde Gpoe, die blijkbaar een Himmler met zijn Gestapo ten voorbeeld strekte, had te waken, dat geen andere geestelijke machten het hoofd opstaken tegen de Sovjetrepubliek. Wee dengene, die de „dictatuur van het proletariaat", in werkelijkheid de dictatuur van Stalin, durft tegenstaan. Dat heeft Trotzky, de oude strijdmakker van Lenin, moeten ondervinden; dat is de bittere ervaring geweest van de Leningradsche oppositie, met geweld neergestooten na den moord op Kirof; daarvan spreekt ook het massaproces, vóór eenige jaren gevoerd tegen vooraanstaande leden in leger en maatschappij.

Karl Marx met zijn *Das Kapital* kan de kerkvader der Sovjet-Unie worden genoemd. Zooals deze zijn sociaal-economisch stelsel opbouwde op het fundament van het historisch-materialisme, houdt de Russische regeering nog altijd vast aan de materialistische wereldbeschouwing. Dat ondertusschen de Westersche filosofie grootendeels met dit standpunt gebroken heeft, schijnt der Sovjet-Unie nog niets te zeggen. Aan haar verouderde opvatting van het wereldraadsel houdt zij nog vast. Het is voor den modernen mensch ook moeilijk te erkennen, dat hij al weer ouderwetsch is.

Een reusachtig apparaat werd in beweging gezet. Overal werden scholen en klinieken geopend, organen van plaatselijk zelfbestuur in het leven geroepen, cursussen voor vak- en algemeene ontwikkeling geopend; door lezingen, films, lectuur, het organiseeren van reizen enz. trachtte men geleidelijk het volk te overtuigen van de heerlijkheid der Marxistische vrijheid, gelijkheid en broederschap. Slaagde men hierin echter niet, dan gebruikte dit totalitaire systeem zijn reusachtig dwangapparaat, dat een rauwe, wreede werkelijkheid, allesbehalve gelijkende op een heilsstaat, in het leven riep. „Het unheimliche bij de Russen

blijft het geloof, dat men alles door geweld bereiken kan," zegt Fritz Lieb, die overigens veel in de Sovjet-republiek weet te waardeeren en hij gaat voort: „Dezelfde machtspolitiek naar buiten, dezelfde overheersching door den Staat, dezelfde massaregie en vaak ook dezelfde protserige taal en manieren als bij het Nat.-socialisme."

„Een der eerste verschijnselen, die ons bij het huidige Rusland opvallen, is wel, dat het volkskarakter van positief, droomerig en doelloos, in weinig jaren tijds tot in de hoogste mate actief, realistisch en doelbewust is geworden" (Baak). Het is het Communisme inderdaad gelukt de losgebroken volkskrachten te kanaliseeren en voor zijn systeem dienstbaar te maken. Rusland, dat geen Renaissance, geen Humanisme en geen Reformatie aan het eind der Middeleeuwen heeft gekend, heeft zich blijkbaar, zij het langs den weg van het geweld, in dezen modernen tijd met zijn onbeperkte technische en economische mogelijkheden binnenslands, aangepast aan het Westersche leven en een vorm gegeven aan zijn communistische ideaal.

Maar in één opzicht, en dat is van ingrijpend belang, is het niet geslaagd. Het heeft zijn heilsverlangen in de stoffelijke sfeer trachten te verwezenlijken en daarom Kerk en priesters op zij geschoven en met den godsdienst afgerekend. Het heeft zijn Godloozen-beweging breed opgezet en voor deze beweging millioenen leden geworven. Doch in de jaren 1930–'40 kromp hun getal en invloed aanmerkelijk in, terwijl de tweede wereldoorlog dit tempo heeft versneld. Daarentegen werd in 1943 o.a. het Patriarchaat der Orthodoxe Kerk door Stalin hersteld. „Want de Rus blijft bij alles zijn religieuze natuur behouden — ook wanneer hij een zuiver verstandelijke of atheïstische wereldbeschouwing omhelst." Een rapport in *The Messenger*, uitgebracht door twee journalist-verteenwoordigers van The American Relief, die met vooraanstaande personen op kerkelijk gebied, o.a. den patriarch Alexei van Odessa spraken, getuigt: „Voorzoover wij konden nagaan, is er vrijheid van godsdienst; alle predikanten en andere kerkelijke personen, met wie we spraken, verzekerden ons, dat de regeering geen censuur uitoefende op wat er van de kansels gezegd werd. Natuurlijk mogen van den kansel geen sociale aspecten belicht worden. De Kerken hebben echter hun eigen liefdadigheidsinstellingen enz.

Dat er „oorlog tusschen Kremlin en Vatikaan" heerscht, behoeft echter niet te verbazen, waar het laatste bij monde van de Amerikaansche bisschoppen de Sovjet-Unie beschuldigt „van totalitaire agressie tegen de menschenrechten, waarvoor de democratieën den oorlog hebben gevoerd" en dan feiten opsomt over deportatie en het „ontwortelen van geheele bevolkingen in Oost-Europa".

Intusschen beklaagt de Sovjet-Unie zich, dat de opvoeding in Marxistischen geest door den oorlog zeer heeft geleden. Het Centraal Comité voor Wetenschap en Kunst verweet in een drietal verordeningen van 1946 schrijvers, dichters, dramaturgen en cineasters, dat zij in hun opvoedende taak waren te kort geschoten. Het kon niet geduld worden, dat de jeugd in een geest van onverschilligheid tegenover de Sovjet-politiek werd opgevoed. Trouw aan het vaderland, haat jegens den vijand, onbevreesd in den strijd en overtuigd van de overwinning der zaak van de Sovjet-Unie, dat was het wat moest worden aangekweekt. „Kruiperij voor de moderne burgerlijke cultuur van het Westen moest worden uitgeroeid. Men had zich te veel in het verleden teruggetrokken: te veel toneelstukken met een historischen inhoud; en had zich afgewend van het moderne Sovjet-leven. Men moest de maatschappij bezielen door een nieuwen stroom Marxistische ideologie en op die wijze den Westerschen invloed keeren. Wetenschap, litteratuur en kunst, kortom de „intelligentia" hadden zich in dienst van dit communistisch bewustzijn te stellen. Partijbijeenkomsten, studieclubs, bijzondere scholen tot opleiding van kader en dergelijke dacht het Centraal Comité uit.

Ziedaar èn het materialistische beginsel èn de alomvattende methoden, waarvan de Sovjet-Unie gebruik maakt om met het Communisme Rusland om te vormen tot een paradijs op aarde.

III. Hoe wij met de Schrift in de hand staan tegenover het hooggegrepen ideaal der Sovjet-Unie, heeft men uit het voorgaande al eenigermate kunnen vermoeden, ofschoon ik ontstaan en historie, beginsel en methoden der revolutie zoo objectief mogelijk gepoogd heb weer te geven.

Met Baak erkennen wij: „Het Sovjet-regiem is niet alleen een elementaire macht; het is ons tevens als een waarschuwingsteeken op onzen weg gegeven." Het is een levende kritiek

op Rusland's politiek en religieus verval en tegelijk op West-Europa's afval van de Christelijke levenspraktijk. „De boodschap van het Communisme ligt voor ons op het terrein der *geestelijke zelfherziening*".

1. Het Marxistische beginsel van de Sovjet-Unie rust in de *overschatting van de natuurwetenschappen* en wil de samenleving bouwen op het fundament van een historisch-materialisme, door Karl Marx uitgedacht. Intusschen is de wetenschap voortgegaan, hebben de wijsgeerige inzichten zich gewijzigd en heeft de leer van het a-logische postgevat tegenover het intellektualisme der vorige eeuw. Behalve dat dit fundament ondeugdzaam is, laadt de Sovjet-Unie het odium op zich, dat zij bij al haar vooruitstrevendheid achteraan komt.

2. Men heeft in Rusland niet slechts een sociaal systeem doorgezet, doch is er niet voor teruggedeinsd een *actie* te voeren *tegen Kerk, priesters en tegen den godsdienst zelf*. Dat men door het conservatisme van de Russische geestelijkheid zich opmaakte tot ontmaskering, is te begrijpen; dat men zich niet ontzag God den Vader en Jesus Christus den Zaligmaker te bespotten, bewijst hoe men de diepte van religieus geloof niet peilde en zijn heilsleer louter op de aardsche dingen richtte.

3. Het *totalitair regiem*, of het Nat.-socialisme of Bolsjewisme heet, ziet zich altijd weer genoodzaakt zijn toevlucht te nemen tot de dictatuur, de monopoliseering der pers en den dwang der Staatspolitie met heel haar apparaat van gevangenis, verbanning, geweld. De vrijheid van godsdienst en van geweten komt hier onherroepelijk in het gedrang. „Waarom zijn wij zoo verfoeielijk en verafschuwd? We brachten jullie de waarheid en in onze monden klonk het als een leugen. We brachten jullie de vrijheid en het lijkt in onze handen op een zweep."

4. *Wat blijft er over van gelijkheid en broederschap*, wanneer tevoren de vrijheid door het totalitair regiem gekneveld werd? Werd de bezongen broederschap niet omgezet in het machtsapparaat van een economisch systeem? „De liefde, die door het Communisme gebracht wordt, laat zich alleen door dwang verwerkelijken, waardoor zij onvermijdelijk ophoudt liefde te zijn" (Baak). En de gelijkheid? Heeft het Communisme die inderdaad in Rusland gebracht? Bovendien, een gelijkheid ten koste van de geestelijke vrijheid „kan nimmer

een verwezenlijking van de gelijkwaardigheid der menschen voor Christus zijn" (Baak). Tenslotte moet een gerechtigheid, die van geestelijke vrijheid niet weten wil, verschrompelen tot een eigenschap, die nieuwe produktie en distributie bedoelt, maar in de aardsche belangen wanhopig hangen blijft. „Alles wat ze zeiden, gaf blijk van een verrassende kennis van technische détails tezamen met een verrassende onwetendheid van de algeheele situatie en de politieke atmosfeer. „Daarginds" (d.i. de Sovjet-republiek).

Kortom, wanneer een Christen het Sovjet-regiem met zijn resultaten in vorige jaren en in dezen tijd beziet, deinst hij terug voor het revolutiebewustzijn van Lenin en Stalin; en zooveel te grooter wordt zijn afschrik, wanneer hij de Communistische partijen in het Westen aan het werk ziet. „Ik krijg dan vaak een unheimlich gevoel, dat zij totaal bedorven worden door hun drang naar macht" (Lieb). Is deze machtsstrijd in Rusland zelf reeds beslist en daar de menschelijkheid teruggekeerd? Wel is er veel gewijzigd, maar een overtuigd Christen zegt bij het overdenken van dit alles met Groen van Prinsteren: Tegen de revolutie het Evangelie!

Ik eindig hier. Maar juist omdat het Communisme in onzen tijd een dreigend gevaar blijkt te zijn, breng ik hier twee uitspraken van gezaghebbende mannen onder uw aandacht.

De eerste is van Karl Barth. Dat Rusland niet alleen Communisme beteekent, maar ook „de nu zichtbaar en krachtdadig terugslaande golf van het door den Duitschen expansiedrang sedert bijna duizend jaren naar het Oosten teruggedrongen Slavische ras. Het tegenwoordige Rusland is heel eenvoudig de nieuwe verschijning van het czaristische imperialisme, is misschien tenslotte de aanstaande doorbraak en doortocht van Azië."

De Andere uitspraak is van Denis de Rougemont in *Keerpunt*: „De illusie van een Christenheid, die valt te vereenzelvigen met het begrip Europa, moet men wel beschouwen als geliquideerd . . . De groote massa evenals die élite ontvalt aan de Kerken; zij gelooven nog slechts in dit leven . . . De staatkunde wint het terrein, dat de godsdienst verloren heeft; tegenwoordig is het fanatisme niet meer religieus, maar politiek."

Zoowel de een als de andere uitspraak van mannen met een wijden blik dringt ons tot de vraag of wij persoonlijk genoeg geloofskracht zullen bezitten om bij het naderen van den storm-aanval dezer demonische krachten staande te blijven op het eenige fundament, hetwelk gelegd is, n.l. Jezus Christus?

Litteratuur.

Mr. J. G. Baak, De verhouding van den Russischen tot den West Europeeschen mensch, 2e druk. Uitg. ten Have, Amsterdam 1946.

Boris Souvarine, Stalin en het Bolsjewisme. Vert. du Perron. Uitg. Querido, Amsterdam 1940.

Z. Stokvis, Stalin, 2e druk, Uitg. Vrij Nederland 1946.

Fritz Lieb, Rusland onderweg, Uitg. Vrij Nederland 1946.

Schubart, Europa und die Seele des Ostens.

Koestler, Nacht in den middag, uitg. de Bezige Bij, Amsterdam 1946.

As u seun na die

VOORTREKKER UNIVERSITEIT

PRETORIA

kom studeer, laat hom dan tuisgaan by die

Voortrekker Tehuis

(Onder beheer van die Ned. Hervormde Kerk)

Die Nederduits Hervormde Kerk van Afrika

Die Algemene Kerkvergadering:

Die Algemene Vergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kom minstens een keer in die drie jaar byeen (art. 14 van die Kerkwet), en is saamgestel uit alle diensdoende predikante, en hoogstens twee ouderlinge en een diaken uit elke gemeente, asook die professore in die teologie vanweë die Ned. Hervormde Kerk, en die emeriti-predikante, beide met adviserende stem. Die laaste Algemene Kerkvergadering het in Mei 1945 saamgekom.

Die Kommissie van die Alg. Kerkvergadering:

Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Voorsitter; Ds. T. F. J. Dreyer, Scriba; Ds. S. Vermooten, Vise-Voorsitter; Ds. E. S. Mulder, Vise-Scriba en die ouderlinge: W. A. van Schalkwyk, Ring van Trichardtsfontein; C. P. Engelbrecht, Ring van Heidelberg; A. H. Visagie, Ring van Pretoria; P. W. du Preez, Ring van Potchefstroom; H. M. P. Visser, Ring van Zeerust en I. J. Joubert, Ring van Rustenburg.

Kuratore van die Pensioenfonds:

Prof. B. de Loor, Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Ds. A. Oosthuizen, Prof. C. H. Rautenbach, die Here J. Hoogland en J. H. H. Janson, Sekretaris.

Finasiële Kommissie:

Prof. B. de Loor, Voorsitter; Ds. A. Oosthuizen, Mnr. C. L. de Bruyn, Ds. Abr. Ras, Ds. Joh.Dreyer. Scriba: J. H. H. Janson.

Kuratorium.

Ds. A. Oosthuizen, Prof. de Loor, Ds. Joh. Dreyer, Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Ds. E. Mulder, Ds. S. Vermooten en die heer J. H. Janson.

Kommissie van Evangelisasie:

Ds. Joh. Dreyer (saamroeper), Di. A. Oosthuizen, S. Vermooten, J. J. Prinsloo, G.sn., L. M. le Roux, J. J. Engelbrecht, F. J. v. Zyl, W. van Bergen, C. S. v. H. Steenekamp, J. P. L. Labuschagne.

Regskommissie.

Proff. S. P. Engelbrecht, D. Pont en Ds. J. J. Prinsloo, J.sn.

Drukperskommissie:

Ds. W. Huyzers, prof. A. S. Geyser en die here J. H. Janson, S. J. Botha en J. J. Pienaar.

Komm. vir die uitgawe van Belydenis- en Liturgiese Geskrifte en Formuliere:

Prof. B. Gemser (Oproeper), Proff. S. P. Engelbrecht en J. H. Greyvenstein, Di. Joh. Dreyer, E. S. Mulder, D. F. Erasmus en M. M. Grobler.

Zoowel de een als de andere uitspraak van mannen met een wijden blik dringt ons tot de vraag of wij persoonlijk genoeg geloofskracht zullen bezitten om bij het naderen van den stormaanval dezer demonische krachten staande te blijven op het eenige fundament, hetwelk gelegd is, n.l. Jezus Christus?

Litteratuur.

Mr. J. G. Baak, De verhouding van den Russischen tot den West Europeeschen mensch, 2e druk. Uitg. ten Have, Amsterdam 1946.

Boris Souvarine, Stalin en het Bolsjewisme. Vert. du Perron. Uitg. Querido, Amsterdam 1940.

Z. Stokvis, Stalin, 2e druk, Uitg. Vrij Nederland 1946.

Fritz Lieb, Rusland onderweg, Uitg. Vrij Nederland 1946.

Schubart, Europa und die Seele des Ostens.

Koestler, Nacht in den middag, uitg. de Bezige Bij, Amsterdam 1946.

As u seun na die

VOORTREKKER UNIVERSITEIT

PRETORIA

kom studeer, laat hom dan tuisgaan by die

Voortrekker Tehuis

(Onder beheer van die Ned. Hervormde Kerk)

Die Nederduits Hervormde Kerk van Afrika

Die Algemene Kerkvergadering:

Die Algemene Vergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kom minstens een keer in die drie jaar byeen (art. 14 van die Kerkwet), en is saamgestel uit alle diensdoende predikante, en hoogstens twee ouderlinge en een diaken uit elke gemeente, asook die professore in die teologie vanweë die Ned. Hervormde Kerk, en die emeriti-predikante, beide met adviserende stem. Die laaste Algemene Kerkvergadering het in Mei 1945 saamgekom.

Die Kommissie van die Alg. Kerkvergadering:

Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Voorsitter; Ds. T. F. J. Dreyer, Scriba; Ds. S. Vermooten, Vise-Voorsitter; Ds. E. S. Mulder, Vise-Scriba en die ouderlinge: W. A. van Schalkwyk, Ring van Trichardtsfontein; C. P. Engelbrecht, Ring van Heidelberg; A. H. Visagie, Ring van Pretoria; P. W. du Preez, Ring van Potchefstroom; H. M. P. Visser, Ring van Zeerust en I. J. Joubert, Ring van Rustenburg.

Kuratore van die Pensioenfonds:

Prof. B. de Loor, Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Ds. A. Oosthuizen, Prof. C. H. Rautenbach, die Here J. Hoogland en J. H. H. Janson, Sekretaris.

Finasiële Kommissie:

Prof. B. de Loor, Voorsitter; Ds. A. Oosthuizen, Mnr. C. L. de Bruyn, Ds. Abr. Ras, Ds. Joh.Dreyer. Scriba: J. H. H. Janson.

Kuratorium.

Ds. A. Oosthuizen, Prof. de Loor, Ds. Joh. Dreyer, Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Ds. E. Mulder, Ds. S. Vermooten en die heer J. H. Janson.

Kommissie van Evangelisasie:

Ds. Joh. Dreyer (saamroeper), Di. A. Oosthuizen, S. Vermooten, J. J. Prinsloo, G.sn., L. M. le Roux, J. J. Engelbrecht, F. J. v. Zyl, W. van Bergen, C. S. v. H. Steenekamp, J. P. L. Labuschagne.

Regskommissie.

Proff. S. P. Engelbrecht, D. Pont en Ds. J. J. Prinsloo, J.sn.

Drukperskommissie:

Ds. W. Huyzers, prof. A. S. Geyser en die here J. H. Janson, S. J. Botha en J. J. Pienaar.

Komm. vir die uitgawe van Belydenis- en Liturgiese Geskrifte en Formuliere:

Prof. B. Gemser (Oproeper), Proff. S. P. Engelbrecht en J. H. Greyvenstein, Di. Joh. Dreyer, E. S. Mulder, D. F. Erasmus en M. M. Grobler.

Komm. vir Opvoeding en Onderwys.

Prof. H. P. Wolmarans, Dr. C. Oberholzer, Dr. C. E. Prinsloo, Dr. Hilgard Muller en Ds. Joh. Dreyer.

Kommissie vir Jeugwerk:

Ds. D. F. Erasmus, Ds. P. W. Venter, Oudle. M. C. E. Erasmus (Primrose), C. G. Coetzee (Oproeper, N. Pretoria), Mej. Maakal (Pretoria) en die Ringsuperintendente.

Hulpbehoewende Gemeentefonds:

Ds. F. J. Z. Booysen (Oproeper), Ring van Zeerust; Ds. G. J. J. Roos, Ring van Pretoria; Ds. J. D. Storm, Ring van Potchefstroom en Ds. S. P. Viljoen, Ring van Heidelberg, Ds. P. W. A. Bierman, Ring van Rustenburg en Ds. W. F. H. Huyzers, Ring van Trichardtsfontein.

Opleidingskommissie:

Ds. Abr. Ras (Oproeper), Ds. A. Oosthuizen, Ring van Rustenburg, Ds. S. E. Young, Ring van Pretoria, Ds. W. J. Roos, Ring van Heidelberg, Ds. H. J. Geyser, Ring van Zeerust en Ds. G. P. J. Grobler, Ring van Trichardtsfontein.

Weeshuiskommissie:

Ds. J. J. Prinsloo, J.sn. (Oproeper), Mevr. Ds. J. J. Prinsloo, Mevr. (Dr.) Rautenbach, Mevr. (Ds.) A. Oosthuizen, Br. J. F. Bolton, Mej. I. du Saar en 'n suster deur die Johannesburgse Dameskomitee te benoem.

Raad van Kuratore: van die Predikante-, Pensioen-, Weduwee- en Wesefonds:

Prof. B. de Loor (Oproeper), Ds. J. J. Prinsloo, J.sn., Ds. A. Oosthuizen, die here J. Hoogland en J. H. H. Janson (Sekretaris).

Kommissie i.v.m. die Sektewese.

Prof. H. P. Wolmarans (Oproeper), Di. W. H. Grey, G. C. Coetzee, P. S. Dreyer.

Kerksaalkommissie:

Di. C. S. van H. Steenkamp (Oproeper), P. W. Venter, M. M. Grobler, D. J. van Staden, W. M. Wolmarans, Mev. Ds. Huyzers en Oudl. H. B. L. Kruger.

Ondersteuningsraad:

Dr. Abel Coetzee (Oproeper), Ds. J. C. du Plessis, Mnr. S. J. Botha, Mevr. (Ds.) W. Roos, as verteenwoordigster van die N.H.S.V. (Sekundus Mevr. Ds. le Roux), en twee Diakens deur die Raad benoem.

Kommissie vir „Die Hervormer":

Di. John Dreyer (Oproeper), F. J. Z. Booysen, J. J. Engelbrecht, D. F. Erasmus en S. P. J. van Rensburg.

Kommissie vir die Almanak:

Prof. S. P. Engelbrecht (Oproeper), Ds. J. J. Prinsloo, G.sn., en die heer J. H. Janson.

Kommissie vir Volksvoorligting:

Ds. A. J. Nolte (Oproeper), Di. D. J. van Staden, P. S. Grobler, W. J. Kemp, P. M. Smith, P. J. L. Bierman en A. Brandt.

Boekverspreidingskommissie:

Di. C. H. Muller (Oproeper), P. J. Booysen, J. A. Smit, A. J. van Staden, P. J. J. Venter, J. P. Labuschagne, J. P. van den Berg en die Broeders H. J. van Eck (Germiston) en J. J. Prinsloo (Bronkhorstspruit).

Hulpaksie Protestantse Kerke:

Prof. B. Gemser (Oproeper), Ds. W. van Bergen, Prof. D. Pont en Br. J. J. Piso.

Argiewe Kommissie:

Prof. S. P. Englebrecht (Oproeper), die scriba Algemene Kommissie, Ds. G. J. J. Roos en Dr. J. Ploeger.

Studiekommissie insake verassing:

Ds. J. J. Prinsloo, G.sn. (Oproeper), Prof. A. S. Geyser en Ds. S. P. J. J. van Rensburg.

Korrespondent met Buitelandse Kerke:

Prof. S. P. Engelbrecht.

Die Administrateur:

Mnr. J. H. Janson, Posbus 19, Dullstroom. Kantoor: Oranje Nassaustraat, Dullstroom.

Argivaris:

Prof. dr. S. P. Engelbrecht, Lisdoganlaan 164, Pretoria.

Kerklike Publikasies:

Die Almanak, verskyn jaarliks, prys 1s. 3d. „Die Hervormer" verskyn maandeliks. Intekengeld, 3s. 6d. per jaar.

VROEËRE PREDIKANTE SEDERT 1853.

(Die eerste predikante onder die Voortrekkers was die Sendelinge Erasmus Smit en Daniël Lindley.)

1853 D. van der Hoff, Potchefstroom 1853, oorlede 1881.
1861 A. J. Begemann, Pretoria 1861, emeritus 1872, oorlede 1825.
1861 G. W. Smits, Rustenburg 1861, emeritus 1886, oorlede 1894.
1864 N. J. van Warmelo, Zoutpansberg 1864, Heidelberg 1868 (verenig 1885, oorlede 1892).
1864 P. A. C. van Heyningen (Lydenburg 1859) onder die Kerkverband van die Ned. Herv. Kerk 1864 (Kroonstad 1866, emeritus 1894, oorlede 1904).
1875 D. P. Ackerman, Wakkerstroom 1875 (verenig 1885, oorlede 1916).
1875 L. G. F. Biccard (Greytown 1861), Zoutpansberg 1875 (verenig 1885, oorlede 1900).
1876 J. C. de Vries (Hulpprediker Sutherland 1870, Du Toitspan 1873), Zeerust 1876 (Laingsburg 1884, emeritus 1894, oorlede 1906).
1876 H. S. Bosman, Pretoria 1876 (verenig 1885, emeritus 1926, oorlede 1933).

1883 C. W. du Toit (Hanover 1869, Pearston 1875, Kruisvallei 1876), Potchefstroom 1883, emeritus 1918, oorlede 1932.
1887 M. J. Goddefroy (Lage Zwaluwe 1887, Yselmonde 1880, Achlum 1882), Pretoria ca. 1887, Middelburg 1905, emeritus 1917, oorlede 1920).
1891 Jac. van Belkum (Varik 1877, Steenwijk 1882, Zierikzee 1899, Rustenburg 1891, Heidelberg 1903, emeritus 1927, oorlede 1933.
1895 A. Lagerwey (Ankeveen 1881, Helenaveen 1884, Hoogeloon 1886, Massluis 1889), Heidelberg c.a. 1895, oorlede 1898.
1896 C. Spoelstra (Zoeterwoude 1894), Pretoria c.a. 1896 (Ned. Herv. Kerk verlaat 1897, Heino 1899, eervol ontslaan 1904, oorlede 1918).
1898 J. Beyer (Lemele 1881, Ijselmuiden 1883, Hierden 1886, Harderwijk 1888, Eemnes Binnen 1890), Zeerust 1898, Standerton 1899 (na Holland terug 1900, Beek 1902, Nuenen 1905, emeritus 1907, oorlede 1929).
1899 A. Murray (Standerton 1876, Jacobsdal, O.V.S., 1880), Ventersdorp 1899, Rustenburg 1904, emeritus 1921, oorlede 1930.
1904 L. E. Brandt (Niezijl 1901), Soutpansberg c.a. 1904, Johannesburg 1908, Vereeniging c.a. 1923, Kensington-Turffontein 1930, oorlede 1939.
1904 Prof. dr. P. J. Muller (Steenwijkerwold 1879, Wolsum 1882, Nijmegen 1884, Rotterdam 1888, Hoogleraar te Amsterdam 1890, Haarlem 1896), Pretoria 1904, emeritus 1909, oorlede 1922.
1905 F. S. du Toit (Nu-Bethesda 1886, Hugenote-Gedenkskool 1899), Ventersdorp c.a. 1905, oorlede 1914.
1905 P. W. Ennis (Ermelo 1886), Klerksdorp 1905, emeritus 1928, oorlede 1932.
1907 P. W. van Drimmelen, Zeerust 1907, Pietersburg 1915, oorlede 1919.
1908 C. J. L. Ruysch van Dugteren (Oosterland 1904), Pretoria 1908, bediening neergelê 911, oorlede 1918.
1908 K. T. van den Heever (Christiana 1899), Makwassie 1908, Ventersdorp 1915 (N.H. of G.K. 1915).
1909 J. J. Kuhn, Krugersdorp 1909, Lichtenburg 1913, Zwartruggens 1916, Germiston 1929, oorlede 1937.
1911 H. C. M. Fourie, Teol. Doct. Eramus 1911, Johannesburg 1924, Groot Marico 1930, oorlede 1939.
1914 J. H. Greyvenstein, Teol. Dr. (Sutherland 1911), Pretoria 1914, Hoogleraar 1917, emeritus 1946.
1917 H. D. van Broekhuizen, Teol. Dr. (Pretoria 1898, Kuilsrivier 1902, Pretoria 1906), Pretoria 1917, eervol ontslaan 1925.
1918 A. J. Barger (Bovenmilde 1914), Johannesburg 1918, Middelburg 1919, Oos-Londen, oorlede 1940.
1921 G. E. Alers (Haulerwijk 1914, Monnikendam 1917), Germiston 1921, Lichtenburg 1923, Gwelo 1930, terug na Holland 1932.
1922 W. P. Poën (Hulpprediker Durban 1920), Pietersburg 1922, Potchefstroom 1926, oorlede 1937.
1925 A. R. Smit, Pietermaritzburg 1925, eervol ontslaan 1928, Ned. Herv. Kerk verlaat 1932.
1927 C. H. Rautenbach, Ph.D., Eramus 1927, Pretoria 1930, Noordelike Pretoria 1934, Lektor 1939, afgetree 1946.
1932 J. J. Strydom, Teol. Dr., Zwartruggens 1932, eervol ontslaan 1934.
1930 P. J. Smit, Losberg 1930, Boksburg–Springs 1939, Springs–Benon-1942, oorlede 1943.

DIENSDOENDE PREDIKANTE OP 31 OKTOBER 1946.

1909 J. J. Prinsloo, Trichardtsfontein 1909, Bethal 1915, Standerton 1919, Krugersdorp 1920, Rustenburg 1922, Krugersdorp-Wes 1942, Trichardtsfontein 1946.
1914 S. J. Strydom, Krugersdorp 1914, Makwassie 1919, eervol ontslaan 1928, Gwelo c.s. 1940.
1915 S. Vermooten, Zeerust 1915, Potchefstroom 1919, Pretoria 1926.
1920 D. F. Eramus, (Pietermaritzburg 1918), Ventersdorp 1920.
1921 P. J. J. Venter, Lichtenburg 1921, Delarey 1923, Zeerust 1927, Johannesburg 1929, Klerksdorp 1930, Makwassie 1944.
1922 P. S. Grobler, B.A., B.D., Krugersdorp 1922, bediening neergelê 1941, Kensington 1943.
1924 A. J. G. Oosthuizen, B.A., B.D., Germiston 1924, Heidelberg 1926, Noordelike Pretoria 1941.
1924 T. F. Dreyer, B.A., B.D., Standerton 1924, Heidelberg 1941.
1924 J. G. M. Dreyer, B.A., B.D., Lydenburg c.a. 1924, Ermelo c.a. 1928, Potchefstroom 1938.
1928 M. M. Grobler, B.A., B.D., Brakpan 1928, Eendracht 1944.
1929 P. W. Venter, M.A., B.D., Volksrust 1929, Durban 1935, Brits 1937, Krugersdorp 1941, Klerksdorp 1946.
1930 E. S. Mulder, B.A., B.D., Zwartruggens 1930, Bronkhorstspruit 1931, Springs 1944.
1930 J. P. van den Berg, B.A., B.D., Waterberg 1930, Makwassie 1934, Bloemfontein 1937.
1930 J. J. Prinsloo, B.A., B.D., Johannesburg 1930, Brakpan 1944.
1931 W. F. H. Huyzers, B.A., B.D., Vereeniging 1931, eervol ontslaan 1938, Durban 1939, Boksburg 1942, Krugersdorp 1946.
1932 W. J. Kemp, B.A., B.D., Louis Trichardt 1932, Waterberg 1935, Noord-Westelike Pretoria 1946.
1932 F. J. Z. Booysen, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1932, Wolmaransstad 1935, Witbank 1937, Roodepoort 1945.
1932 A. Ras, B.A., B.D., Dullstroom c.a. 1932, Volksrust 1936, Vereeniging 1938.
1933 S. P. J. J. van Rensburg, B.A., B.D., Eendracht 1933, Randpoort 1942, Potchefstroom 1947.
1934 J. D. Storm, B.A. B.D., Zwartruggens 1934, Wolmaransstad 1938, Bronkhorstspruit 1947.
1934 C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D., Lichtenburg 1934, Zeerust 1936, Johannesburg Noord 1938, Windhoek 1938, N.W. Pretoria 1939, Rustenburg 1942.
1934 G. C. Coetzee, B.A., B.D., Delarey c.a. 1934, Lichtenburg 1936, P.P.Rust 1944.
1935 L. M. le Roux, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1935, Ermelo 1938, Turffontein 1943.
1936 D. J. van Staden, B.A., B.D., Newlands c.a. 1936, eervol ontslaan 1936, Delarey 1938, Randpoort 1940, Lydenburg c.s. 1941.
1936 G. P. J. Grobler, B.A., B.D., Potgietersrust c.a. 1936, Ermelo 1943, Boksburg 1946.
1936 A. Brandt, B.A., B.D., Oos-Afrika, Memel en Glencoe 1940, Bethal 1941, Kaapstad 1945.
1937 S. P. Viljoen B.A., B.D., Durban c.a. 1937, Zeerust 1939, Brixton 1944.
1937 J. J. Engelbrecht, B.A., B.D., Louis Trichardt 1937, Zwartruggens 1941, Oos-Londen 1946.
1937 P. J. L. Bierman, B.A., B.D., Gwelo c.a. 1937, Dullstroom c.a. 1939, Oos-Londen 1940, Heilbron 1946.
1937 W. M. Wolmarans, B.A., B.D., Dullstroom 1937, Trichardtsfontein 1939, Brits 1942.

1937 J. C. du Plessis, B.A., B.D., Germiston 1937.
1938 P. W. A. Bierman, B.A., B.D., Makwassie 1938, Losberg 1940, Pietersburg 1945.
1938 C. H. Muller, B.A., B.D., Pietersburg 1938, Groot Marico 1941, Delmas 1945.
1938 A. J. Nolte, B.A., B.D., Middelburg 1938, Johannesburg-Wes 1941.
1938 P. J. Booysen, B.A., B.D., Zwartruggens 1938, Turffontein 1940, Middelburg 1942.
1939 W. van Bergen, Volksrust 1939, Bethal 1945.
1939 F. J. van Zyl, B.A., B.D., Johannesburg 1939, Standerton 1941.
1939 W. H. Grey, B.A., B.D., Newlands 1939.
1941 J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Makwassie 1941, Durban 1943.
1941 H. J. Geyser, B.A., B.D., Roodepoort 1941, Lichtenburg 1945.
1942 G. J. J. Roos, B.A., B.D., Pietersburg 1942, Bronkhorstspruit 1944 Primrose 1946.
1943 W. J. Roos, B.A., B.D., Nrd. Westel, Pretoria, 1943, Johannesburg 1944, Ermelo 1947.
1944 J. A. Smit, B.A., B.D., Trichardtsfontein 1944, Delarey 1945.
1944 P. M. Smith, B.A., B.D., Bloemhof 1944, Dordrecht 1946.
1944 A. J. van Staden, B.A., B.D., Pretoria-Noord 1944.
1944 S. E. Young, B.A., B.D., Van der Hoff 1944, Zeerust 1947.
1944 P. S. Dreyer, B.A., B.D., Pretoria (2de Pred.., Witbank 1945.
1945 D. B. Snyman, B.A., B.D., Dullstroom 1945.
1946 J. D. H. Smit, B.A., B.D., Volksrust 1946.
1946 W. P. van der Merwe, B.A., B.D., Parys 1946.
1946 P. A. R. C. van Wyk, B.A., B.D., Vliegepoort 1946.
1947 P. G. van Staden, B.A., B.D., Krugersdorp-Wes 1947.
1947 T. F. Dreyer, B.A., B.D., Pretoria-Wes 1947.
1947 T. N. H. Janson, B.A., B.D., Losberg 1947.
1947 F. van Oosten, Zwartruggens 1947.

Proponent B. J. Engelbrecht is vir verdere studie in Nederland aan die Ryksuniversiteit te Groningen.

DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT AAN DIE UNIVERSITEIT PRETORIA—AFDELING A. (Ned. Herv. Kerk).

Professore en Lektore:

Prof. dr. S. P. Engelbrecht, Hoogleraar 1921.
Prof. dr. B. Gemser (Lutjegast 1917), Hoogleraar 1926.
Prof. dr. H. P. Wolmarans, M.A., Zeerust 1922, Pietersburg 1927, Boksburg 1937; Lektor 1935. Hoogleraar 1938.
Prof. dr. A. S. Geyser, M.A., Heilbron en Parys 1941, Noord-W. Pretoria 1944, Hoogleraar 1946.
Dr. A. van Selms (Hansweert 1930, Culemborg 1935), Lektor 1938.

Sesde Jaar:

H. M. E. Dreyer, B.A.; W. J. Englebrecht, B.A.; J. H. van Staden, B.A.

Vyfde Jaar:

C. G. Botha; G. J. van Jaarsveld, B.A.; I. J. Joubert, B.A.; P. J. Koekemoer, B.A.; J. W. Muller, B.A.; C. van Niekerk, B.A.; J. A. Stoop B.A.; D. J. du Toit, B.A.; P. B. Venter, B.A.

Vierde Jaar:

C. L. van den Berg, J. H. Naudé, A. D. Pont, P. S. van Staden, J. A. P. van Tonder.

Derde, Tweede en Eerste Jaar.

P. J. Benade, W. J. Bezuidenhout, A. D. Botha, R. P. Botha, N. H. Buitenweg, D. J. Dreyer, N. Dreyer, G. Duvenhage, F. J. Engelbrecht, J. W. J. Fouche, J. M. Fourie, M. S. Grobler, N. M. Heyneke, P. van Jaarsveld, J. A. Jacobs, P. T. Jacobs, W. Janson, G. R. Jordaan, J. J. B. Koekemoer, C. J. Labuschagne, J. M. Labuschagne, P. C. MacLean, C. J. Mans, J. S. Marais, B. van der Merwe, F. F. Mxller, J. P. Oberholzer, J. J. Pienaar, S. J. Prins, J. B. van Rensburg, G. J. Roos, C. J. van Schalkwyk, M. J. van Schalkwyk, C. J. Smit, J. J. Smit, B. J. van Staden, J. L. van Staden, J. A. Swanepoel, G. J. de Swardt, C. P. Taljaard, P. J. Venter, J. A. Viljoen, J. J. de Wet, J. van der Woude.

STATISTIEK VAN GEMEENTES.

RINGSINDELING.

Daar is 135 Gemeentes verdeel onder ses Ringe, naamlik:—

	Gemeentes.	*Lidmate.*
RING VAN POTCHEFSTROOM	20	8,395
RING VAN RUSTENBURG	20	11,207
RING VAN PRETORIA	19	7,289
RING VAN HEIDELBERG..	21	10,499
RING VAN ZEERUST	19	8,578
RING VAN TRICHARDTSFONTEIN	17	8,995
GEMEENTES BUITE RINGSVERBAND (met 6 onderafdelings) (onder toesig van die Algemene Kerkvergadering)	19	1,503
TOTAAL	135	56,466

RING VAN POTCHEFSTROOM.

Gemeentes: Potchefstroom, Klerksdorp, Venterskroon, Makwassie, Wolmaransstad, Heilbron, Vereeniging, Bloemhof, Losberg, Parys, Bothaville, Christiana, Bloemfontein, Ottosdal, Petrusburg, Vaalhartz, Wonderfontein, Kroonstad, Ennis, Leeuwdoornsstad.

Ringskommissie: Voorsitter: Ds. Joh. Dreyer. **Vise-Voorsitter:** Ds. J. D. Storm. **Scriba:** Ds. Abr. Ras. **Vise-Scriba:** Ds. P. J. L. Bierman. **Ouderlinge:** P. W. du Preez, M. J. Herbst, S. T. van Vuuren. **Secundi:** C. van Vuuren, D. van Vuuren, P. J. Basson. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. J. D. Storm.

POTCHEFSTROOM. Gestig 1842.

Sieletal: 3,228. Ledetal: 1,551. Gedoop: 100. Aangeneem: 91. Getroud: 36 paar. Oorgekom met Attestasie: 13. Vertrek met Attestasie: 56. Oorgekom van ander Kerke: 33. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 44.

Predikante: Ds. Joh. Dreyer en Ds. S. P. J. J. van Rensburg. **Konsulent 1ste:** Ds. Abr. Ras, Vereeniging. 2de: Ds. P. W. Venter, Klerksdorp. **Scriba:** G. Fleischack, Kerkstraat, Potchefstroom. **Scriba vir Registrasie:** P. J. Raubenheimer, p/a Perrin en Kie., Kerkstraat. **Kassier:** J. J. Pienaar. Herald Drukkery, Potchefstroom. **Superintendent van Sondagskole:** A. S. du Toit, Retiefstraat, Potchefstroom. **Orrelis:** Mevr. S. Forster. **Koster:** J. Watt. **Voorleser:** Oudl. A. J. P. Burger. **Ouderlinge:** M. J. Wolmarans, C. J. Broodryk, P. W. du Preez, J. J. Heyneke, F. H. Bodenstein, J. J. Pienaar, A. W. Heyneke, A. J. P. Burger, H. J. Viljoen, W. W. Dreyer, J. N. Grey, K. N. van Eden, A. J. P. le Roux, P. Liebenberg, S. F. Bloem, I. M. van Rooyen, W. du Toit, H. S. Wolmarans, I. D. Barnard, D. Erasmus, Jan du Preez, B. Retief, B. Pienaar, Jan Wilken, R. J. van Vuuren, J. D. E. Grimbeek, J. L. du Preez, J. J. Heyneke, Jnr., P. J. Fouche. **Diakens:** B. H. Koster, J. J, Pienaar, J. M. Redelinghuys, H. J. Klopper, G. P. J. Labuschagne, Louw Pretorius, J. A. Minnaar, P. J. Fourie, A. M. Louw, Hans van Rooyen, J. F. du Toit, J. de Bruyn, W. Haasbroek, E. R. Grimbeek, J. Strydom, D. Hattingh, J. Joubert, H. van Biljon, J. J. van Rooyen, W. J. Kok, D. S. L. de Bruyn, A. Golden, D. Potgieter, H. Badenhorst, H. Celliers, J. Jonker, K. N. Grobler, M. Badenhorst.

KLERKSDORP. Gestig 1866.

Sieletal: 2,306. Ledetal: 1,193. Gedoop: 109. Aangeneem: 69. Getroud: 21 paar. Oorgekom met Attestasie: 20. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 58. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. P. W. Venter, Elandsheuwelstraat 23, Klerksdorp. **Konsulent:** 1ste: Ds. J. D. Storm. 2de: Ds. Joh. Dreyer. **Scriba/Kassier:** J. P. Jonker, Joostestraat 19, Klerksdorp. **Superintendent van Sondagskole:** J. P. Jonker, Joostestraat 19. **Orrelis:** Mej. E. Ennis. **Koster:** Mnr. W. J. van Tonder. **Ouderlinge:** J. D. Nell, A. A. Pienaar, S. I. J. van Vuuren, C. P. Kruger, P. F. Visser, A. J. van Zyl, B. J. Terblanche, M. C. Wissing, F. H. Jonker, J. P. Jonker (P.-seun), J. P. Jonker (J.-seun), J. P. van Wyk, S. J. van Rensburg, S. F. Marais, R. M. Esterhuizen, C. J. Benade, G. J. Hattingh, G. J. Niemand, H. van Vuuren, C. F. Swart, C. delaPort, G. N. Pieterse. **Diakens:** J. L. Pretorius, F. J. Nepgen, H. C. Marais, G. S. Botes, C. J. Coertze, C. J. Jooste, I. B. Pieterse, J. A. van Vuuren, C. F. Claassens,

D. G. Jacobsz, S. C. de Kock, L. T. Muller, N. J. Botes, C. R. du Plessis, H. N. Jonker, N. J. J. Nel, Jan Rykaart, G. N. Hamman, J. J. Pienaar, D. P. Pienaar, J. M. v. d. Westhuizen, Jan Schoeman, J. J. Hurter.

VENTERSKROON. Gestig 1888.

Sieletal: 291. Ledetal: 187. Gedoop: 10. Aangeneem: 9. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. W. P. v. d. Merwe, B.A., B.D., hoek van Water- en Boomstraat, Parays, O.V.S. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter, Pk. Bosmansrus, oor Leeuwdoornsstad. **Scriba:** W. H. Barnard, Eigenaarsfontein, P.K. Losberg. **Kassier:** G. C. J. v. Vuuren, Buffelshoek, P.K. Koedoesfontein, oor Parys, O.V.S. **Superintendent van Sondagskole:** W. H. Barnard, Eigenaarsfontein, P.K. Losberg. **Orrelis:** Baba Hattingh. **Koster:** P. A. Hattingh. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** G. C. J. v. Vuuren, D. H. v. Biljon, J. J. Kruger, L. M. Pretorius, D. F. Kruger, G. C. Koster en H. C. Barnard. **Diakens:** P. A. Hattingh, W. H. Barnard, W. S. Coetzer, N. M. Fourie, L. J. du Plessis en J. H. J. v. Vuuren.

MAKWASSIE. Gestig 1889.

Sieletal: 626. Ledetal: 350. Gedoop: 22. Aangeneem: 17. Getroud: 3 paar. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 337. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. P. J. J. Venter, P.K. Bosmansrust, oor Leeuwdoornsstad. **Konsulent** 1ste: Ds. W. P. van der Merwe, Parys. **Scriba/Kassier:** A. V. Bergh, P.K. Bosmansrust, oor Leeuwdoornsstad. **Superintendent van Sondagskole:** P. van Zyl, Bosmansrust, oor Leeuwdoornsstad. **Orrelis:** Mevr. P. J. J. Venter. **Koster:** B. Kroukamp. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** W. v. Rensburg, G. du Toit, M. Smit, J. F. J. v. Rensburg, B. Kroukamp. **Diakens:** P. v. d. Westhuizen, A. Brits, W. Ruthven, E. de Beer, Z. P. v. Rensburg.

WOLMARANSSTAD. Gestig 1892.

Sieletal: 1,911. Ledetal: 613. Gedoop: 57. Aangeneem: 55. Getroud: 21 paar. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 29. Oorgekom van ander Kerke: 20. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 30.

Predikante: Vakant. **Konsulent:** Ds. P. W. Venter. **Scriba:** L. J. Fouche, Rooibult, posbus 96, Wolmaransstad. **Kassier:** J. P. Koekemoer, posbus 54. **Superintendent van Sondagskole:** G. S. Rossouw, Cyfergat, P.K. Wolmaransstad. **Orrelis:** Vakant. **Koster:** Tobie Nel. **Voorleser:** L. J. Fouche. **Ouderlinge:** G. S. Rossouw, C. H. Barnard, J. P. Koekoemoer, D. C. Koekoemoer, J. H. Steyn, H. J. Kriel, D. A. Renke, G. P. Rossouw, J. A. Geldenhuys, T. J. Kotzee, J. H. van Vuuren, C. J. van Vuuren, L. J. Fouche. **Diakens:** N. J. Jooste, D. J. v. d. Merwe, G. A. Nel, J. J. Peens, H. J. Boshoff, G. P. Visser, P. B. van Nieuwenhuyzen, P. J. Rossouw, B. J. Badenhorst, J. Visser, M. J. van Vuuren, P. J. van Eeden, N. J. Claase.

HEILBRON. Gestig 1911.

Sieletal: 477. Ledetal: 278. Gedoop: 11. Aangeneem: 14. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 14. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. P. J. L. Bierman, Posbus 86, Heilbron. **Konsulent** 1ste: Ds. Jac. v. d. Berg. 2de: Ds. W. P. v. d. Merwe. **Scriba/Kassier:** M. J. Herbst, Posbus 86, Heilbron. **Superintendent van Sondagskole:** Mevr. S. Bierman, Posbus 86, Heilbron. **Orrelis:** Mevr. M. Smit. **Koster:**

C. J. Badenhorst. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** J. F. Labuschagne, B. C. Labuschagne, T. I. Volschenk, M. J. Herbst, J. B. Habig, J. A. Smit, P. F. Smit, J. Roets, G. Greyling. **Diakens:** J. F. Mouton, F. Potgieter, F. du Toit, F. Oosthuizen, C. W. van Coller, J. D. Weilbach, L. Hattingh, M. C. Strydom.

VEREENIGING. Gestig 1913.

Sieletal: 2,495. Ledetal: 1,374. Gedoop: 99. Aangeneem: 68. Getroud: 40 paar. Oorgekom met Attestasie: 25. Vertrek met Attestasie: 23. Oorgekom van ander Kerke: 23. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 29.

Predikant: Ds. Abr. Ras, B.A., B.D. **Konsulent** 1ste: Ds. J. G. M. Dreyer, B.A., B.D: 2de: Ds. W. P. v. d. Merwe, B.A., B.D. **Scriba:** J. C. v. d. Merwe. **Kassier:** Ds. Abr. Ras, Posbus 210, Vereeniging. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. H. J. Visser. **Orrelis:** L. M. Coetzer. **Koster:**. S. W. Burger. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** C. W. Burger, J. P. Badenhorst, S. J. Blignaut, A. J. Brits, F. N. J. Bloem, G. F. Cronje, F. J. Cronje, F. J. C. de Bruyn, J. H. Denyschen, P. D. Jacobs, J. H. Klopper, H. L. Koekemoer, J. C. Kruger, J. C. Liebenberg, G. J. Lindeque, S. I. W. Marx, A. J. Nortje, J. L. P. v. d. Merwe, S. I. W. v. d. Merwe, W. J. v. d. Merwe, H. J. Visser, P. S. v. Tonder, L. C. J. v. Vuuren. **Diakens:** F. J. Basson, S. H. J. Barnard, P. L. Bezuidenhout, C. J. Bodenstein, T. F. Coertze, H. C. de Bruyn, W. H. K. de Jager, S. du Plessis, F. B. Mong, C. J. Muller, W. Naude, J. J. Olivier, D. R. Opperman, J. P. Pretorius (P./seun), J. P. Pretorius, J. Pretorius, J. H. Ras, B. J. J. Steenkamp, C. D. W. Steinmann, J. H. Venter, W. H. Viljoen, W. J. J. v. d. Merwe, G. C. v. Emmenis, W. A. J. v. Schoor, J. F. J. v. Vuuren, F. J. C. v. Wyk, D. J. C. v. Wyk, J. A. Wilken.

BLOEMHOF. Gestig 1916.

Sieletal: 275. Ledetal: 161. Gedoop: 7. Aangeneem: 10. Vertrek met Attestasie: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. Jac. P. van den Berg. 2de: Ds. P. J. J. Venter, P.K. Bosmansrust. **Scriba/Kassier:** W. J. L. Opperman, Palmietfontein, P.K. Bloemhof. **Superintendent van Sondagskole:** M. de Beer, P.K. Bloemhof. **Koster:** H. Matthews. **Voorleser:** Oud. G. P. van der Merwe. **Ouderlinge:** G. van Niekerk, G. P. van der Merwe, P. Opperman, M. de Beer, F. van der Merwe, W. J. Z. Opperman. **Diakens:** J. J. Bezuidenhout, J. van Rensburg, S. P. Eramus, I. G. van Aswegen, F. van der Merwe, J. Jordaan.

LOSBERG. Gestig 1925.

Sieletal: 1,087. Ledetal: 500. Gedoop: 24. Aangeneem: 5. Getroud 3 paar. Oorgekom met Attestasie: 5. Vertrek met Attestasie: 113. Oor gekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. T. N. H. Janson, P.K. Fochville. **Konsulent** 1ste: Ds. Abr. Ras, Vereeniging. 2de: Ds. J. G. M. Dreyer, Potchefstroom. **Scriba:** D. J. Bloem, Rietfontein, P.K. Fochville. **Kassier:** T. F. J. Oosthuizen, P.K. Cardoville, oor Johannesburg. **Superintendent van Sondagskole:** P. G. Benadie, P.K. Fochville. **Orrelis:** Mevr. S. E. Steyn. **Koster:** E. J. Steyn. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** F. R. P. Schutte, H. Dreyer, T. F. J. Steyn, A. L. Oosthuizen, G. F. Prinsloo, A. J. v. d. Merwe, J. G. v. d. Merwe, J. H. C. Pretorius, P. J. Raath. **Diakens:** A. J. C. Swamers, T. F. J. Oosthuizen, I. J. Pretorius, C. L. Steyn, A. B. Nieuwoudt, D. J. Bloem, G. C. Lindeque, I. M. Janse van Rensburg, J. P. Oosthuizen, Izak B. Joubert, P. G. de Villiers.

PARYS. Gestig 1925.

Sieletal: 445. Ledetal: 286. Gedoop: 13. Aangeneem: 10. Getroud: 4 paar. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. W. P. v. d. Merwe. **Konsulent** 1ste: Ds. Abr. Ras, Vereeniging. **Scriba:** Oudl. D. C. Grobler, Rietpoort, P.K. Parys; vir registrasie: Oudl. G. C. Prinsloo, Rietpoort, P.K. Parys. **Kassier:** Oudl. N. Prak, Koedoefontein, oor Parys. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. D. C. Grobler, Rietpoort, P.K. Parys. **Orrelis:** Mej. Johanna Bezuidenhout. **Koster:** Diaken J. C. L. Keyser. **Voorleser:** Oudl. D. C. L. Janse van Vuuren. **Ouderlinge:** G. C. Prinsloo, Combrink, D. C. Grobler, J. J. Scheepers, D. L. Becker, D. C. L. Janse van Vuuren, Dirk Scholtz, D. J. P. Strydom, N. Prak. **Diakens:** C. J. van der Westhuizen, J. van den Berg, J. J. Prinsloo, M. J. Prinsloo, J. C. L. Keyser, J. C. Botha, Jacobus van Deventer.

BOTHAVILLE. Gestig 1936.

Sieletal: 314. Ledetal: 159. Gedoop: 21. Aangeneem: 5. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 3.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. W. Venter, Klerksdorp. 2de: Ds. Abr. Ras, Vereeniging. **Scriba:** J. P. van den Berg, Mannatokke Grove, P.K. Regina. **Kassier:** H. Harmzen, Uitkyk, P.K. Vierfontein. **Superintendent van Sondagskole:** B. J. Viljoen. **Koster:** J. P. van den Berg. **Voorleser:** J. A. Grobler, E. P. Vermaak. **Ouderlinge:** H. Harmzen, J. C. Swanepoel, L. P. J. van Rensburg, E. P. Vermaak, J. A. Grobler, D. de Beer. **Diakens:** J. P. v. d. Berg, D. J. Harmzen, P. A. Harmzen, B. J. Viljoen, A. J. Prinsloo, J. P. v. d. Merwe, Johannes Rossouw.

CHRISTIANA. Gestig 1936.

Sieletal: 126. Ledetal: 82. Gedoop: 3. Aangeneem: 1. Getroud: 1 paar. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Scriba:** Oudl. M. J. Malan, Forsmanstraat, Christiana. **Kassier:** Oudl. P. J. de la Rey, Posbus 31, Beststraat, Christiana. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. M. J. Malan. **Orreliste:** Mev. P. Prinsloo. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** P. J. de la Rey, H. J. Croucamp, J. Gouws, M. J. Malan. **Diakens:** J. Rosenblatt, M. Prinsloo, Geldenhuys.

BLOEMFONTEIN. Gestig 1937.

Sieletal: 350. Ledetal: 259. Gedoop: 15. Aangeneem: 9. Getroud: 3 paar. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 29.

Predikant: Ds. J. P. van den Berg, B.A., B.D., LL.B. (S.A.), Murraylaan 21. **Scriba:** J. P. Pietersen, Charlesstraat 59, Posbus 517, Bloemfontein. **Kassier:** Ds. van den Berg. **Superintendent van Sondagskole:** J. C. L. Thompson, Greystraat 64. **Orrelis:** Mevr. van den Berg. **Ouderlinge:** J. C. Brewis, J. Hugo, A. Pienaar, J. P. Pietersen, G. Myburg, H. v. d. Walt, I. Saaiman, W. v. d. Sandt. **Diakens:** N. J. Cohen, D. B. Lombard, G. Pienaar, G. Richter, J. H. Saaiman, J. Senekal, J. C. L. Thompson, C. Slabbert.

OTTOSDAL. Gestig 1938.

Sieletal: 549. Ledetal: 270. Gedoop: 22. Aangeneem: 12. Getroud: 3 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. W. Venter, Klerksdorp; 2de: Ds. P. J. J. Venter, Bosmansrust. **Scriba:** J. P. J. van Vuuren, Koreekuil, Ottosdal. **Kassier:** Mevr. N. J. van Rensburg, Rietkuil, P.K. Wilfontein, oor Ottosdal. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. A. B. Terblanche, Rietkuil, Posbus Ottosdal. **Orrelis:** Mevr. Cora Crats. **Koster:** Mnr. J. Hayser, Ottosdal. **Voorleser:** Oudl. A. B. Terblanche. **Ouderlinge:** A. B. Terblanche, C. J. Terblanche, J. M. Joubert, J. C. Coetzee, J. G. Ackhurst, P. C. Erasmus, N. J. van Rensburg. **Diakens:** L. J. Rootman, J. P. Mans, H. J. Basson, J. Coetzee, H. J. le Roux, D. R. Smit, J. P. J. van Vuuren.

PETRUSBURG. Gestig 1939.

Sieletal: 67. Ledetal: 45. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. J. P. v. d. Berg. **Scriba:** J. J. Greyling, Morgenzon. P.K. Wolwespruit, distrik Boshoff, O.V.S. **Kassier:** Bennie Brits, Spesbona, P.K. Emmous. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. J. Britz, Petrusburg, O.V.S. **Ouderlinge:** J. J. Britz, S. W. Eramus. **Diakens:** J. J. Greyling, C. J. Grobbelaar.

VAALHARTZ. Gestig 1940.

Sieletal: 330. Ledetal: 171. Gedoop: 12. Aangeneem: 13. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Scriba:** P. J. Basson, P.K. Tadcastor, P.K. Andalusia. **Kassier:** G. Coertze, 6 E. 2, P.K. Pokwani. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. Scheepers, Pokwani. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** H. J. Kriel, P. J. Basson, J. Scheepers, H. W. Huyser, P. S. Rossouw, D. v. d. Walt, R. J. Coetzee, snr., J. Scheepers, H. W. Huyser. **Diakens:** G. v. d. Merwe, G. Coertze, T. le Roux, R. J. Coetzee, jnr., A. Pretorius, N. J. Wolmarans.

WONDERFONTEIN. Gestig 1946.

Sieletal: 530. Ledetal: 297. Gedoop: 12. Aangeneem: 9. Oorgekom met Attestasie: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. L. Bierman, Heilbron. 2de: Ds. P. W. Venter, Klerksdorp. **Scriba:** D. J. Nortje, Posbus 16, Bank. **Kassier:** P. S. Nortje, Posbus 15, Bank. **Superintendent van Sondagskole:** W. J. J. v. d. Merwe, jnr., P.K. Bank. **Ouderlinge:** J. S. Roos, W. J. J. v. d. Merwe, J. P. Nortje, S. D. Oosthuizen, A. S. Dreyer, J. Greyling, J. P. Dreyer, E. P. H. Roos, C. H. le Roux. **Diakens:** J. J. Oosthuizen, P. H. Roux, B. C. Greyling, S. J. v. d. Merwe, H. J. S. v. d. Merwe, D. J. C. v. d. Merwe, B. C. Greyling, P. S. Nortje, D. J. Nortje, D. J. Engelbrecht.

KROONSTAD. Gestig 1947.

Sieletal: 191. Ledetal: 102. Gedoop: 6. Aangeneem: 8. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. W. P. van der Merwe, Waterstraat, Parys. 2de: Ds. A. Ras, Posbus 210, Vereeniging. **Scriba/Kassier:** B. C. Greyling, Presidentstraat 27. **Superintendent van Sondagskole:** J. P. Meyer. **Ouderlinge:** G. R. J. van Vuuren, J. P. Meyer, S. C. Botha, J. J. Prinsloo. **Diakens:** D. R. van Eck, H. R. du Plessis, A. P. S. Oosthuizen, J. A. Jordaan, J. A. Carsten.

ENNIS. Gestig 1947.

Sieletal: 315. Ledetal: 175. Gedoop: 8. Aangeneem: 12. Getroud: 1 paar.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. J. D. Storm, Wolmaransstad 2de: Ds. Abr. Ras, Posbus 210, Vereeniging. **Scriba/Kassier:** J. F. Rossouw, Smitstraat, P.K. Maquassi. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. B. G. M. van Wyk, P.K. Maquassi. **Koster:** B. G. M. van Wyk. **Voorleser:** Oudl. J. J. Rossouw. **Ouderlinge:** J. J. Rossouw, C. P. Jacobsz, B. G. M. van Wyk, W. J. Zastron. **Diakens:** J. F. Rossouw, J. A. Geldenhuys, D. A. Pretorius, P. J. Jacobs.

LEEUWDOORNSSTAD. Gestig 1947.

Sieletal: 690. Ledetal: 340. Gedoop: 16. Aangeneem: 13. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 323.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter, Bosmansrust, oor Leeuwdoornsstad. 2de: Ds. W. P. v. d. Merwe, Parys, O.V.S. **Scriba/Kassier:** Oudl. J. J. Fouché, Cyfergat, Pos Leeuwdoornsstad. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. D. J. Fouche, Cyfergat, Pos Leeuwdoornsstad. **Voorleser:** Oudl. D. J. Fouche. **Ouderlinge:** D. J. Fouche, P. A. M. Fouche, J. J. Fouche, C. Gagiano, D. J. Smith, J. A. C. Rossouw, W. Oldewage. **Diakens:** W. Fouche, C. Fouche, P. Meyer, D. Campher, J. J. Louw, C. M. Britz, W. Conradie.

RING VAN RUSTENBURG.

Gemeentes: Rustenburg, Pietersburg, Waterberg, Louis Trichardt, Messina, Laeveld, Potgietersrust, Koedoesrand, Brits, Zoekmakaar, Vliegepoort, Noordelike Pretoria, Ebenhaezer, Van Warmelo, Rust der Winter, Noordwestelike Pretoria, Pretoria-Noord, Naboomspruit, Villieria, Marikana,

RINGSKOMMISSIE:

Voorsitter: Ds. A. J. G. Oosthuizen. **Vise-Voorsitter:** Ds. C. S. v. H. Steenekamp. **Scriba:** Ds. W. M. Wolmarans. **Vise-Scriba:** Ds. G. C. Coetzee. **Ouderlinge:** A. H. Smit, D. J. de Villiers, R. J. Oosthuizen. **Secundi:** W. J. Roos, G. F. Gibson, J. F. Roos. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. P. W. A. Bierman.

RUSTENBURG. Gestig 1850.

Sieletal: 2,913. Ledetal: 1,306. Gedoop: 135. Aangeneem: 120. Getroud: 55 paar. Oorgekom met Attestasie: 19. Vertrek met Attestasie: 96. Oorgekom van ander Kerke: 27. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 31.

Predikant: Ds. C. S. v. H. Steenekamp, B.A., B.D., Posbus 225, Rustenburg. **Konsulent** 1ste: Ds. A. Oosthuizen, De Beerstraat, Wonderboom-Suid. 2de: Ds. W. M. Wolmarans, Pastorie, Brits. **Scriba:** Mnr. A. L. Conradie, Posbus 225, Rustenburg. **Kassier:** Mnr. P. A. Bentum, Posbus 69, Rustenburg. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. P. Botha, Posbus 16, Rustenburg. **Orrelis:** Mevr. J. H. Groenewald. **Koster:** Mnr. H. van Staden. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** Z. L. Pretorius, A. Wessels, D. J. Pieterse, J. L. Esterhuizen, F. H. van Staden, D. Putter, J. J. Brits, P. Vorster, B. Coetzee, J. H. Steyn, W. J. Roos, S. J. van Dyk, E. A. Malan, C. J. Keulder, W. F. Botha, D. van Zyl, P. Botha, A. D. Verster. **Diakens:** B. S. v. d. Linde, J. J. Botha, M. C. Pieterse, N. de Beer, J. J. Cronje, J. Otto, J. J. Cronje, A. Grobler, L. W. Botha, J. J. Combrink, J. Coetzee, S. Hirschorn, P. M. Kruger, J. H. Joubert, C. Jacobs, J. P. Joubert, S. L. Kruger.

PIETERSBURG. Gestig 1852.

Sieletal: 1,827. Ledetal: 979. Gedoop: 85. Aangeneem: 48. Getroud: 19 paar. Oorgekom met Attestasie: 36. Vertrek met Attestasie: 26. Oorgekom van ander Kerke: 19. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. P. W. A. Bierman, Rabestraat 38. **Konsulent** 1ste: Ds. W. J. Kemp, Noordwestelike Pretoria. 2de: Ds. G. C. Coetzee, Potgietersrust. **Scriba:** Mevr. E. F. Bierman, Rabestraat 38. **Kassier:** Ds. P. W. A. Bierman. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. P. W. A. Bierman. **Orreliste:** Mevr. E. F. Bierman. **Koster:** A. F. Duvenhage, Boomstraat 93. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** P. J. Britz, L. J. Steynberg, S. L. Riekert, W. J. Farmer, S. M. Venter, L. G. Scheepers, W. S. J. Jansen, H. P. Niemann, W. C. Jansen, H. J. Venter, J. J. le Roux, C. J. Botha, P. J. van Staden, J. D. Grobler, D. le Roux, M. N. J. v. d. Merwe, N. W. Venter, C. P. J. Pienaar, H. Bronkhorst, G. J. Buitendag, J. J. Gouws. **Diakens:** N. M. Prinsloo, C. v. d. N. Botha, J. F. Eloff, I. S. Venter, J. H. Enslin, D. J. Seymor, L. T. Barkhuizen, R. C. J. v. Wyk, G. M. Grobler, J. C. G. Burger, C. J. van Rensburg, J. F. v. Staden, C. A. J. Jansen, B. Smit, T. J. Verreyne, D. R. Venter, J. H. v. Staden, E. J. Nel, A. P. Grobler, T. J. Botha, D. P. v. Rooyen, A. W. v. d. Spek.

WATERBERG. Gestig 1864.

Sieletal: 1,970. Ledetal: 1,054. Gedoop: 75. Aangeneem: 45. Getroud: 18 paar. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 21. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. D. B. Snyman. **Konsulent** 1ste: Ds. C. v. H. Steenekamp, Rustenburg. 2de: Ds. van Staden, Pretoria-Noord. **Scriba/Kassier:** N. S. Botes, Rietfontein 288, P.K. Honingfontein. **Superintendent van Sondagskole:** J. J. van Staden, Fieldstraat 510, Nylstroom. **Orrelis:** Mevr. B. Bakker. **Koster:** P. J. Vermaak. **Ouderlinge:** P. W. Botes, T. J. Duvenhage, J. L. G. Brits, N. H. van Heerden, J. F. Viljoen, A. A. v. d. Merwe, P. G. Vermaak, J. A. v. Staden, P. Geyser, A. S. v. Staden, A. J. J. Botes, J. B. Lindeque, P. W. Swanepoel, J. L. Bronkhorst, B. Snyman, L. C. v. d. Merwe, J. J. Jacobs, L. C. v. d. Merwe (P./seun), N. S. Botes, P. F. v. Staden. **Diakens:** C. H. v. Staden, J. H. v. d. Westhuizen, S. P. Mulder, H. N. Potgieter, A. A. Smit, D. P. Boshoff, G. F. Viljoen, J. J. Engelbrecht, J. G. Benade, P. Herbst, D. Booyse, H. Willemse, J. J. v. Staden, A. P. Grobler, W. J. Kok, J. J. Snyders, P. L. Koekemoer, J. H. Vorster, L. W. Booysen, P. v. d. Merwe, A. v. Rooyen, M. D. B. Boshoff.

LOUIS TRICHARDT. Gestig 1916.

Sieletal: 505. Ledetal: 263. Gedoop: 24. Aangeneem: 18. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 17. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: P. A. R. C. van Wyk. **Scriba/Kassier:** P. P. Dreyer, Posbus 93, Louis Trichardt. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. J. v. d. Merwe, Posbus 162, Louis Trichardt. **Orrelis:** Mevr. K. E. Dreyer. **Koster:** D. D. Brits. **Voorleser:** Oudl. J. F. Roos. **Ouderlinge:** J. F. Roos, W. A. Jacobs, H. Kuipers, W. A. Grobler, J. C. J. Botha, J. J. v. d. Merwe, S. J. van Rensburg, J. C. Potgieter. **Diakens:** J. J. Pretorius, F. A. Engelbrecht, P. S. Jacobs, H. J. Botha, J. le Roux, P. Verster, H. Oberholzer, P. P. Dreyer.

MESSINA. Gestig 1920.

Sieletal: 332. Ledetal: 157. Gedoop: 16. Aangeneem: 13. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. G. C. Coetzee, Potgietersrust. **Scriba/Kassier:** P. W. Coetzee, Posbus 92, Messina, Tvl. **Superintendent van Sondagskole:** J. H. Snyder. **Orreliste:** Mevr. Annie Roets. **Koster:** Br. I. A. Reyneke. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. S. Roos, F. H. Geyser, J. H. Snyder, J. G. Knoetze, P. C. B. van Rooyen. **Diakens:** J. J. G. Roos, C. J. v. d. Merwe, T. Bezuidenhout, H. A. Smith.

LAEVELD. Gestig 1913.

Sieletal: 882. Ledetal: 324. Gedoop: 20. Aangeneem: 13. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Scriba:** G. J. van der Grijp, Witkrans, Posbus 41, Duivelskloof. **Kassier:** W. H. Lombard, Lapariza, P.K. Letsitelli. **Superintendent van Sondagskole:** F. J. Botha, Hansfontein, P.K. Duivelskloof. **Orrelis:** A. H. Helberg, P.K. Hokeetse. **Koster:** J. J. (Koos) de Beer, Koekwi, P.K. Tzaneen. **Voorleser:** Oudl. M. C. J. van Schalkwyk. **Ouderlinge:** G. J. v. d. Grijp, W. H. Lombard, F. J. Botha, H. P. van Schalkwyk, G. J. Heyneke, J. C. T. Mijne, M. C. J. van Schalkwyk, J. Botha, D. J. Venter. **Diakens:** J. J. Pienaar, A. J. de Meyer, C. Huizens, Frans Botha, S. P. J. van Vuuren, J. F. de Beer, J. L. Venter, Burt Engelbrecht.

POTGIETERSRUST. Gestig 1921.

Sieletal: 1,220. Ledetal: 660. Gedoop: 60. Aangeneem: 47. Getroud: 14 paar. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 22. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 15.

Predikant: Ds. G. C. Coetzee, Markstraat 369, Potgietersrust, foon 20. **Konsulent** 1ste: Ds. P. A. R. C. van Wyk. 2de: Ds. W. J. Kemp. **Scriba:** H. P. Wolmarans, Voortrekkerweg 357, Potgietersrust, foon 61. **Kassier:** J. Scholtz. **Superintendent van Sondagskole:** W. McDonald. **Orrelis:** Oudl. F. G. A. Wolmarans. **Koster:** Oudl. G. P. Steenkamp. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** C. J. Broodryk, C. Crause, P. J. Jansen, J. M. Jacobs, P. Kern, F. J. Prinsloo, D. A. Rossouw, C. A. Storm, G. R. J. Strydom, G. P. Steenkamp, J. A. Venter, J. J. Wessels, F. G. A. Wolmarans. **Diakens:** J. C. de Beer, P. D. Burger, P. Cook, C. J. Engelbrecht, W. J. Joubert, P. D. Kotze, A. C. Koekemoer, J. J. Meintjies, W. J. v. Nieuwenhuizen, P. A. C. du Plessis, C. J. Steenkamp, C. P. Smit, D. P. v. Rensburg.

KOEDOESRAND. Gestig 1924.

Sieletal: 648. Ledetal: 337. Gedoop: 15. Aangeneem: 16. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 9. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. W. M. Wolmarans. **Scriba:** G. J. Smith, Tygerfontein, P.K. Maasstroom, oor Potgietersrust. **Kassier:** A. L. v. d. Heever, Kanariesfontein, P.K. Swartwater, oor Potgietersrust. **Koster:** H. L. Joubert. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** F. J. Grobler, D. C. v. d. Heever, J. S. Viljoen, P. S. Nortje, P. v. d. Merwe, L. J. Smith, H. van Aarde, Ben Trichardt, J. H. Henrico, P. C. Snyman. **Diakens:** F. J. J. Henrico, W. Barwise, H. du Toit, W. Smal, W. Nortje, F. J. J. Coetzee, J. J. Pietersen, Johan Kok, A. du Plessis, H. Scheepers.

BRITS. Gestig 1927.

Sieletal: 1,259. Ledetal: 661. Gedoop: 71. Aangeneem: 58. Getroud: 21 paar. Oorgekom met Attestasie: 68. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 26. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 23.

Predikant: Ds. W. M. Wolmarans, Pastorie, Brits, telefoon 69. **Konsulent** 1ste: Ds. G. C. Coetzee, Potgietersrust. 2de: Ds. P. A. R. C. v. Wyk, Thabazimbi. **Scriba:** D. J. de Villiers, Posbus 99, Brits. **Kassier:** H. B. L Kruger, Poste Restante, Brits. **Superintendent van Sondagskole:** J. F. Michau. P.K. Pansdrift. **Orrelis:** G. J. van Staden. **Koster:** G. J. Ras. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** T. G. J. Pistorius, J. F. Michau, J. J. Pheiffer, G. C. Lindeque, C. J. Hoek, H. C. Els, R. J. de Beer, C. P. Hall, G. J. van Staden, D. J. de Jager, H. L. J. van Staden, J. F. Snyman, W. J. van Rensburg, J. H. J. van Rensburg, G. G. Strydom, J. H. Korff, S. J. J. Peense. J. J. van Rensburg, T. P. Robbertse, H. Visser en D. J. de Villiers. **Diakens:** B. J. v. Staden, G. J. R. le Roux, B. J. van Staden, G. D. Ruthven, W. J. Coertze. A. W. Heyneke, J. J. Heyneke, D. J. Pieterse, A. J. van Staden, D. J. Moll, A. J. Grobler, A. A. de Beer, J. J. Brits, W. Robbertse, M. J. Hermann, Coen Swart, W. J. de Beer, F. J. Pieterse, J. W. Meintjes, J. J. Joubert, J. H. du Plessis, J. E. Breedt en D. A. de Beer.

ZOEKMAKAAR. Gestig 1931.

Sieletal: 209. Ledetal: 109. Gedoop: 5. Aangeneem: 10. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. A. J. van Staden. 2de: Ds. P. W. A. Bierman. **Scriba/Kassier:** D. J. Venter, Posbus 20, Zoekmakaar. **Superintendent van Sondagskole:** S. M. Venter, Kleinfontein, P.K. Grootspelonken. **Koster:** S. M. Venter. **Voorleser:** Oudl. R. J. Oosthuizen. **Ouderlinge:** R. J. Oosthuizen, S. M. Venter, S. Vorster, G. Bosman. **Diakens:** D. G. Venter, F. W. Venter, W. Momberg, G. Marais.

VLIEGEPOORT. Gestig 1931.

Sieletal: 924. Ledetal: 507. Gedoop: 29. Aangeneem: 17. Getroud: 6 paar. Oorgekom met Attestasie: 21. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 11.

Predikant: Ds. P. A. R. C. van Wijk, foon Thabazimbi 71. **Konsulent** 1ste: Ds. W. M. Wolmarans, Brits. 2de: Ds. A. J. van Staden, Pretoria-Noord. **Scriba:** G. F. T. Pistorius, foon Leeuwpoort 611, Rooikrans 760, pos Leeuwpoort. **Kassier:** I. J. Joubert, Posbus 57, Thabazimbi. **Superintendent van Sondagskole:** D. Erasmus, Posbus 14, Thabazimbi. **Koster:** R. Peacock. **Voorleser:** Oudl. G. F. T. Pistorius. **Ouderlinge:** H. G. Putter, P. J. R. Steenekamp, H. T. Pelser, W. A. A. Engelbrecht, J. H. van Staden, P. Botha, D. Erasmus, I. J. Joubert, M. J. Breedt, Hans Opperman, J. L. R. Erasmus, W. Viljoen en G. F. T. Pistorius. **Diakens:** J. R. J. van de Venter, P. J. Snyman, A. G. le Roux, S. E. Young, H. J. J. Botha, J. H. Robbertse, O. J. Botha, J. J. Snyman, C. Paviers, J. J. Groenewald, G. Pretorius en L. Smit.

NOORDELIKE PRETORIA. Gestig 1934.

Sieletal: 1,600. Ledetal: 900. Gedoop: 102. Aangeneem: 55. Getroud: 19 paar. Oorgekom met Attestasie: 50. Vertrek met Attestasie: 34. Oorgekom van ander Kerke: 21: Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. A. J. G. Oosthuizen, De Beerstraat 544, Wonderboom-Suid, Pretoria, foon 5–2118. **Konsulent** 1ste: Ds. G. van H. Steenekamp, Rustenburg. **Scriba:** J. J. van Staden, Sesdelaan 976, Wonderboom-Suid, Pretoria, foon 5–2710. **Kassier:** P. J. L. Grobler, Van Heerdenstraat 301, Capital Park, Pretoria, foon 2–8079. **Superintendent van Sondagskole:** Mevr. M. R. Oosthuizen, De Beerstraat 544, Wonderboom-Suid, Pretoria. **Orrelis:** Mevr. J. H. Pieterse. **Koster:** F. J. P. van der Watt. **Voorleser:** Ouderlinge P. G. Roets en J. J. F. Brits. **Ouderlinge:** A. J. Struwig, J. J. F. Brits, P. G. Roets, J. C. van Schalkwyk, J. J. Roos, W. J. J. Botha, F. W. Stone, W. J. Erasmus, P. G. Jacobs, prof. H. P. Wolmarans, J. M. Anderson, W. J. H. Scholtz, C. J. Roos, E. van Meyeren, P. S. Mare, M. Jacobs, J. A. Quin, C. L. Basson, J. Nel, P. F. Strydom. **Diakens:** F. J. P. van der Watt, P. W. Ferreira, P. J. L. Grobler, D. P. Erasmus, J. C. van Staden, J. M. Els, C. J. de Waal, S. J. Smit, N. J. van Rooyen, P. H. Erasmus, C. Semmelinck, A. P. Matthee, J. J. van Staden, W. R. Roberts, P. J. van der Merwe, P. R. Hoffman, W. A. Oosthuizen, H. A. Maartens, F. Bezuidenhout, P. T. Bezuidenhout, G. Honey, J. J. Kruger, P. J. van Staden.

EBENHAEZER. Gestig 1937.

Sieletal: 643. Ledetal: 248. Gedoop: 21. Aangeneem: 7. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. G. C. Coetzee. 2de: Ds. W. M. Wolmarans. **Scriba/Kassier:** P. W. Botes, P.K. Ellis Ras, oor Vaalwater. **Koster:** J. J. H. Pistorius. **Voorleser:** Oudl. A. C. Pretorius. **Ouderlinge:** H. C. Pretorius, A. Mahenny, J. J. Nortje, G. Rossouw, P. v. Jaarsveld, P. Potgieter. **Diakens:** J. L. Nortje, P. T. Pretorius, J. L. Kruger, C. R. Nagel, J. A. Beyer, P. W. Botes.

VAN WARMELO. Gestig 1937.

Sieletal: 336. Ledetal: 175. Gedoop: 13. Aangeneem: 5.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. W. A. Bierman. **Scriba/Kassier:** J. H. Coetzee, P.K. Alldays. **Koster:** Josef Venter. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** S. M. Venter, R. P. Botha, P. C. Snyman, J. Smith, D. J. Jansen. **Diakens:** M. J. Venter, H. B. Snyman, C. J. Knox, J. P. Roux, N. Roos.

RUST-DER-WINTER. Gestig 1938.

Sieletal: 189. Ledetal: 89. Gedoop: 6. Aangeneem: 7. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. A. J. v. Staden, Pretoria-Noord. **Konsulent** 1ste: Ds. W. G. Kemp. **Scriba:** J. J. Prinsloo, Posbus 14, Settlers. **Kassier:** P. J. Grobler, Lehou. **Koster:** M. J. Strydom. **Voorleser:** Oudl. P. R. Prinsloo. **Ouderlinge:** P. R. Prinsloo, J. J. Prinsloo, W. A. Bester, P. C. Bezuidenhout, J. P. D. Jansen. **Diakens:** N. J. v. d. Westhuizen, J. L. du Preez, P. J. Grobler, H. J. Minnaar, M. J. v. Vuuren.

NOORDWESTELIKE PRETORIA. Gestig 1939.

Sieletal: 2,195. Ledetal: 1,086. Gedoop: 105. Aangeneem: 96. Getroud: 18 paar. Oorgekom met Attestasie: 19. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 21. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 7.

Predikant: Ds. W. J. Kemp, Lot 179, Frederickstraat, Hercules. **Konsulent** 1ste: Ds. P. W. Bierman. 2de: Ds. G. C. Coetzee. **Scriba:** G. F. Jans n van Rensburg, Kensingtonstraat 151, Mountain View, Pretoria (foon

5–2573). **Kassier:** J. P. J. van Vuuren, Daphnelaan 166, Mountain View, Pretoria (foon 5–2648). **Superintendent van Sondagskole:** G. F. Jansen Rensburg. **Orrelis:** Mevr. Ds. Kemp. **Koster:** Mevr. F. Schoerie. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** W. J. Basson, J. M. Benade, J. F. Bothma, M. J. Breytenbach, E. J. P. van Staden, J. H. Farrell, B. P. Jones, M. J. van Staden, P. J. de la Rey, J. F. van Staden, J. A. Retief, G. P. Pretorius, P. J. Jacobs, J. Ayres, G. J. Basson, J. H. Botha, A. J. van Jaarsveld, J. H. Coetsee, F. F. Deysel, H. J. Gerber, W. J. J. Smit. **Diakens:** J. A. Visser, H. A. du Preez, A. J. Swanepoel, P. du Plessis, J. J. Kuhn, J. N. Fourie, G. F. Furstenburg, O. J. Stoltz, M. C. J. de Neysschen, A. J. J. de Lange, J. A. P. van Tonder, P. C. Nell, P. J. Greeff, J. C. de Beer, P. J. van der Merwe, G. J. Booysen, A. J. Horn, J. W. Schoeman, T. C. Cronjé, J. J. Vermeulen, I. F. van Wyk.

PRETORIA-NOORD. Gestig 1939.

Sieletal: 2,337. Ledetal: 993. Gedoop: 74. Aangeneem: 46. Getroud: 11 paar. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. A. J. van Staden, Parklaan 103, Pretoria-Noord (teleoon 5–2398). **Konsulent** 1ste: Ds. W. M. Wolmarans, Brits. **Scriba/Kassier:** Oudl. P. C. le Roux, Commercialstraat 73, Pretoria-Noord. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. W. H. J. Pieterse. **Orrelis:** Mnr. G. P. C. Snyman. **Koster:** Oudl. W. H. J. Pieterse. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** P. C. le Roux, A. J. Buitendag, D. J. Henderson, M. C. de Beer, H. C. van Niekerk, W. H. J. Pieterse, G. J. van Aswegen, A. L. van Coller, J. F. J. van Rensburg, D. J. Herbst, D. H. du Toit, M. J. Jacobz, W. A. Ras, H. F. C. Prinsloo, H. W. J. Botha, J. P. van Heerden, T. C. Erasmus, H. S. de Lange. **Diakens:** C. J. Fourie, L. J. Fouché, J. M. van der Merwe, H. F. P. Smit, M. Faber, S. L. Viljoen, W. H. du Toit, G. C. van Staden, J. A. Vilioen, E. J. J. Pretorius, C. A. Richter, J. A. van der Vyver, W. J. Pieterse, P. A. Swanepoel, C. G. Bronkhorst, A. P. Wolmarans.

NABOOMSPRUIT. Gestig 1943.

Sieletal: 376. Ledetal: 196. Gedoop: 12. Aangeneem: 3. Oorgekom met Attestasie: 9.

Predikant: Ds. G. C. Coetzee, Potgietersrust. **Konsulent** 1ste: Ds. A. J. van Staden Pretoria-Noord. 2de: Ds. P. A. R. C. van Wyk, Thabazimbi. **Scriba/Kassier:** George F. C. Gibson, Rotterdam, P.K. Naboomspruit. **Orrelis:** Mevr. Jordaan. **Koster:** S. C. van der Merwe. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** F. A. Botha, W. A. S. Gouws, C. Papenfus, J. J. H. Engelbrecht, H. Jordaan, G. F. C. Gibson. **Diakens:** J. Venter, W. Oberholzer, H. Geyser, R. van Emmenes.

VILLIERIA. Gestig 1947.

Sieletal: 1,163. Ledetal: 563. Gedoop: 9. Oorgekom van ander Kerke: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. C. S. v. H. Steenekamp, Rustenburg. 2de: Ds. W. M. Wolmarans, Brits. **Scriba:** L. N. Eksteen (telefoon 3–1105), Ben Swartstraat 939, Villieria. **Kassier:** C. L. v. d. Merwe, 21ste Laan 375, Villiera. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. L. N. Eksteen. **Koster:** J. D. Bester. **Voorleser:** Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. D. Bester, B. R. Dreyer, L. N. Eksteen, B. J. Greyling, A. S. Koch, J. A. v. d. Linde, B. C. van Nieuwenhuizen, M. J. S. Pieterse, F. G. J. van Rooyen, P. J. v. d. Schyff, A. C. J. Fourie. **Diakens:** B. Badenhorst, J. P. Bezuidenhout, J. J. Fourie, J. de V. de Vaal, W. J. Maré, C. L. v. d. Merwe, J. J. Roets, N. J. Strydom, J. H. L. Venter, W. L. Viljoen, O. D. Oosthuizen.

MARIKANA. Gestig 1947.

Sieletal: 1,329. Ledetal: 600. Gedoop: 7.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. A. Oosthuizen. **Scriba:** Boshoff van Rensburg, Kafferskraal, Posbus 17, P.K. Marikana. **Kassier:** S. Roos, Rooikoppies, P.K. Marikana. **Koster:** H. Forstma. **Ouderlinge:** J. L. Pieterse, P. Els, C. J. J. Barnard, J. J. Viljoen, A. W. J. v. Rensburg, A. Theunissen, G. Niemand, J. M. Korb, W. C. van Wyk, A. J. van Staden. **Diakens:** L. Ehlers, A. Viljoen, J. F. van Staden, Boshoff van Rensburg, W. C. Robbertse, W. van Schalkwyk, J. H. B. Botha, O. J. Engelbrecht, J. Peacock.

RING VAN PRETORIA.

Gemeentes: Pretoria, Middelburg, Dullstroom, Bronkhorstspruit, Roossenekal, Lydenburg, Witbank, Plaston, Van der Hoff, Belfast, Sabie, Carolina, Hendrina, Silverton, Waterval-Boven, Nelspruit, Marble Hall, Stoffberg, Pretoria-Wes.

RINGSKOMMISSIE:

Voorsitter: Ds. S. Vermooten. **Vise-Voorsitter:** Ds. D. J. van Staden. **Scriba:** Ds. P. J. Booysen. **Vise-Scriba:** Ds. D. B. Snyman. **Ouderlinge:** A. H. Visage, Sarel Joubert, G. J. Roos. **Sekundi:** J. J. Prinsloo, P. van Wyk, P. J. H. de Beer. **Superintendent van Sondagskole:** S. J. Botha, 1051 Prospectstraat, Pretoria.

PRETORIA. Gestig 1854.

Sieletal: 1,486. Ledetal: 924. Gedoop: 95. Aangeneem: 52. Getroud: 59 paar. Oorgekom met Attestasie: 60. Vertrek met Attestasie: 606. Oorgekom van ander Kerke: 31. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 22.

Predikant: Ds. S. Vermooten, Burnsstraat 49, Colbyn (foon 4–4330). **Konsulent** 1ste: Ds. Thomas F. Dreyer. 2de: Ds. P. S. Dreyer. **Scriba:** C. J. Moolman, Morrisonlaan 59, Rietondale, Pretoria (foon 3–0273). **Kassier:** H. Engelmohr, Pretoriusstraat 1267, Pretoria (foon 4–3795). **Superintendent van Sondagskole:** Ds. S. Vermooten. **Orrelis:** Mevr. E. E. Liebenberg (foon 2–2558). **Koster:** H. J. Duvenage (foon 2–8903). **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** W. M. Keuter, S. J. Botha, prof. dr. B. de Loor, prof. dr. A. S. Geyser, A. J. W. de Bruyn, H. W. J. Roos, G. R. Smith, F. C. Symington, R. W. A. Katzke, C. J. C. Botha, dr. C. K. Oberholzer, R. G. T. van Rensburg, J. P. Landsberg, D. C. van Eeden, B. C. Bezuidenhout, D. E. Potgieter, P. D. J. Roux, M. M. Serfontein, S. J. Joubert, P. N. H. Bester, M. C. Erasmus. **Diakens:** P. C. W. Havemann, G. J. van Jaarsveld, A. D. W. Wolmarans, —, J. A. van Jaarsveld, H. Vermooten, M. J. Wolmarans, N. v. d. W. Liebenberg, H. J. Bester, C. J. Moolman, J. J. Smith, P. J. van Rensburg, H. M. R. Rex, G. F. J. van Tonder, P. H. Holtzhausen, J. J. Jacobs, W. P. Viljoen, L. C. Roets, G. P. Esterhuizen, J. V. van Heerden.

MIDDELBURG. Gestig 1854.

Sieletal: 1,680. Ledetal: 865. Gedoop: 42. Aangeneem: 36. Getroud: 10 paar. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 29. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 16.

Predikant: Ds. P. J. Booysen, Hendrik Potgieterstraat, Middelburg (foon 140). **Konsulent** 1ste: Ds. D. B. Snyman, Belfast. 2de: Ds. P. S. Dreyer, Witbank. **Scriba:** J. H. N. Vorster, p/a O.T.K. Bpk., Posbus 195, Middelburg. **Kassier:** W. O. Strydom, Kogelstraat, Middelburg. **Super-**

intendent van Sondagskole: Ds. P. J. Booysen. **Orrelis:** Mevr. ds. P. J. Booysen. **Koster:** C. J. Marais. **Voorleser:** Oudl. P. M. Venter. **Ouderlinge:** P. M. Venter, W. O. Strydom, W. A. Strydom, M. P. W. de Swardt, H. W. Ras, J. J. de Kock (jnr.), M. J. van Wyk, R. P. Esterhuizen, H. P. Goosen, J. Linnenkamp, J. J. v. d. Bank, D. Botha, J. F. Botha, P. R. Schoeman (snr.). **Diakens:** P. J. de Kock, P. R. Botha (jnr.), J. J. Viljoen, D. v. Niekerk, J. J. Scheepers, H. Swart, P. C. Minnaar, F. W. Holder, W. J. H. Boshoff, L. M. Pieterse, P. R. Schoeman (jnr.), J. H. N. Vorster, L. J. Davel, P. Piek, J. H. Greef.

DULLSTROOM. Gestig 1887.

Sieletal: 252. Ledetal: 145. Gedoop: 12. Aangeneem: 4. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 8. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 3.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. D. J. van Staden, Lydenburg. 2de: Ds. T. F. Dreyer, Pretoria-Wes. **Scriba:** M. S. Grobler, Rooikrans, P. K. Dullstroom. **Kassier:** T. F. Prinsloo (jnr.), Lunsklip, P.K. Dullstroom. **Superintendent van Sondagskole:** D. J. Swanepoel, Skoolkoshuis, Dullstroom. **Orrelis:** Mevr. J. H. H. Janson. **Koster:** S. A. Fourie. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** T. F. Prinsloo (snr.), J. H. H. Janson, H. F. Mulder, F. A. Booyse, M. A. P. Swanepoel, M. S. Grobler. **Diakens:** D. J. Swanepoel, J. C. Nel, W. J. Botha, A. J. J. Joubert, F. A. Reiners.

BRONKHORSTSPRUIT. Gestig 1911.

Sieletal: 1,840. Ledetal: 1,030. Gedoop: 54. Aangeneem: 52. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 15.

Predikant: Ds. J. D. Storm. **Konsulent** 1ste: Ds. S. Vermooten, Burnsstraat 49, Pretoria. 2de: Ds. P. S. Dreyer, hoek van Sturdy en Duncanlaan, Witbank. **Scriba:** J. J. Prinsloo, Posbus 1, Bronkhorstspruit. **Kassier,** M. J. Grobler, Posbus 31, Bronkhorstspruit. **Superintendent van Sondagskole:** W. G. Bronkhorst, Bronkhorstspruit. **Koster:** B. Dorfling. **Voorleser:** Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. P. Prinsloo, J. J. Prinsloo, P. K. Minnaar, J. H. S. Botha, D. B. Snyman, P. C. Breytenbach, F. C. Gunter, P. C. M. Prinsloo, W. G. Bronkhorst, F. A. Joubert, P. M. Becker, P. B. N. Prinsloo, A. J. de Lange, P. W. Oberholzer, P. C. Breytenbach, A. P. Joubert, W. J. v. Jaarsveld, Gert Lourens, Ben Greyling, D. J. Riekert. **Diakens:** H. Nel, H. van Staden, W. J. Bodenstein, E. Botha, C. J. Jansen, J. J. v. Staden, P. P. F. Prinsloo, N. J. Koekemoer, J. B. Venter, M. J. Grobler, P. J. L. Steenkamp, P. J. Prinsloo, J. J. F. v. Zyl, P. J. Ecksteen, W. H. S. Liebenberg, A. P. Erasmus, Z. L. de Beer, Z. Bronkhorst, G. J. P. Smit, E. smit.

ROOSSENEKAL. Gestig 1919.

Sieletal: 582. Ledetal: 285. Gedoop: 17. Aangeneem: 10. Getroud: 4 paar. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 16. Oorgekom van ander Kerke: 5: Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 10.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. Booysen, Middelburg, Tvl. **Scriba/Kassier:** H. T. Z. Ganswyk, P.K. Lagersdrift, Middelburg, Tvl. **Orrelis:** Mevr. P. Minnaar. **Koster:** H. Otto. **Voorleser:** H. T. Z. Ganswyk. **Ouderlinge:** H. T. Z. Ganswyk, S. J. v. d. Berg, J. A. Meyer, P. L. Steenkamp, J. W. Wolmarans, C. A. Swart. **Diakens:** D. J. Pieterse, F. Brits, D. S. Pieterse, P. W. Prinsloo, J. T. Prinsloo, Isak Potgieter.

LYDENBURG. Gestig 1927.

Sieletal: 833. Ledetal: 478. Gedoop: 34. Aangeneem: 8. Getroud: 15 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 8. Oorgekom van ander Kerke: 15. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. D. J. van Staden. **Konsulent** 1ste: Ds. T. F. Dreyer. 2de: Ds. P. J. Booysen. **Kassier:** J. P. Joubert, Possak Boshoek. **Superintendent van Sondagskole:** P. J. Wolmarans, Posbus 117, Lydenburg. **Orrelis:** Mevr. C. M. Kruger. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** P. J. Wolmarans, J. G. M. Geldenhuis, W. Broekman, S. Ahlers, H. P. Nieman, M. Meintjies, D. Volschenk, R. Laubscher, H. van Eck, Baas Swart, J. P. Erasmus. **Diakens:** F. J. Joubert, C. Joubert, M. Bothma, Kosie Liebenberg, J. Koekoemoer, S. Bekker.

WITBANK. Gestig 1927.

Sieletal: 2,158. Ledetal: 1,250. Gedoop: 106. Aangeneem: 69. Getroud: 32 paar. Oorgekom met Attestasie: 25. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 17.

Predikant: Ds. P. S. Dreyer, h/v Sturdy- en Duncanlaan. **Konsulent** 1ste: Ds. S. Vermooten, Pretoria. **Scriba:** W. J. Volschenk, Station Colliery, P.K. Witbank. **Kassier:** D. P. S. Coetzee, Station Colliery, P.K. Witbank. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. F. Viljoen, P.K. Kendal. **Orrelis:** Mej. Babsie Chandler. **Koster:** Oudl. J. E. Volschenk. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** H. P. v. Nieuwenhuizen, J. E. Volschenk, A. H. Visage, A. J. Visser, J. Stevens, A. H. B. Prinsloo, J. B. M. Hertzog, F. J. Viljoen, P. J. Booysen, C. Bezuidenhout, A. J. Jacobs, B. van Dyk, C. J. Bezuidenhout, W. Meyer, C. Oosthuizen, G. Engelbrecht, B. R. Ferreira, W. Pretorius. **Diakens:** M. C. Prinsloo, D. P. S. Coetzee, J. Barnard, C. Flooks, J. H. Steyn, G. Brenkman, W. Roets, A. J. Kruger, C. Flooks, J. v. d. Walt, P. Pretorius, J. Horn, H. Potgieter, N. Smit, A. Steenkamp, P C. Oosthuizen, A. M. v. d. Westhuizen, J. Hattingh, P. J. v. d. Merwe.

PLASTON. Gestig 1930.

Sieletal: 64. Ledetal: 40. Gedoop: 3. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 2.

Predikant: Vakant. **Scriba/Kassier:** J. J. F. Jooste, Posbus 22, Plaston. **Voorleser:** J. P. Cronje. **Ouderlinge:** J. P. Cronje en J. J. Kruger. **Diakens:** J. J. F. Jooste en W. J. Strydom.

VAN DER HOFF. Gestig 1933.

Sieletal: 515. Ledetal: 284. Gedoop: 46. Aangeneem: 37. Getroud: 12 paar. Oorgekom met Attestasie: 51. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. S. Dreyer. 2de: Ds. P. J. Booysen. **Scriba/Kassier:** C. W. v. d. Neut, Posbus 9, Groblersdal. **Superintendent van Sondagskole:** C. W. v. d. Neut. **Orrelis:** Mevr. H. Wessels. **Koster:** D. J. Luus. **Voorleser:** Oudl. P. J. S. de Beer. **Ouderlinge:** P. J. S. de Beer, L. C. Bester, M. van Staden, L. Botha, P. Zietsman, C. W. van der Neut, W. S. de Beer, H. Wessels, S. v. d. Neut, J. W. J. Botha, B. Pieterse. **Diakens:** H. Engelbrecht, M. S. Botha, J. D. Venter, G. Engelbrecht, J. J. Steyn, P. Grobler, W. W. Booysen, J. A. de Beer, J. T. de Beer, H. v. Nieuwenhuizen, J. J. Marais.

BELFAST. Gestig 1935.

Sieletal: 244. Ledetal: 134. Gedoop: 11. Aangeneem: 9. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. Booysen. **Scriba/Kassier:** D. G. Jordaan, Posbus 6, Belfast. **Superintendent van Sondagskole:** F. S. Mulder, Posbus 71, Belfast. **Orrelis:** Mej. L. Ahlers. **Voorleser:** Oudl.

C. J. Ahlers. **Ouderlinge:** C. J. Ahlers, G. L. Roos, A. G. J. van Nieuwenhuizen, H. Wheeler, J. Oosthuizen. **Diakens:** K. P. Minnaar. F. S. Mulder, D. J. v. Vuuren, P. van Eeden, J. van Rensburg.

SABIE. Gestig 1935.

Sieletal: 124. Ledetal: 68. Gedoop: 6. Aangeneem: 8. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. D. J. van Staden, Lydenburg. **Scriba/Kassier:** J. P. Joubert, Posbus 24, Sabie. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. C. Heyneke, J. C. J. Cornelius, J. T. Wessels. **Diakens:** J. P. Joubert, L. Pretorius, H. J. Kruger.

CAROLINA. Gestig 1936.

Sieletal: 139. Ledetal: 70. Gedoop: 2. Aangeneem: 7. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 10.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. S. Dreyer, Witbank **Scriba/Kassier:** A. J. Willemse, Posbus 94, Carolina. **Superintendent van Sondagskole:** Mevr. J. G. de Klerk, Markstraat, Carolina. **Voorleser:** J. G. de Klerk. **Ouderlinge:** J. G. de Klerk, C. M. van Niekerk, J. H. Joubert. **Diakens:** W. J. Bell, N. J. G. Venter.

HENDRINA. Gestig 1937.

Sieletal: 311. Ledetal: 164. Gedoop: 19. Aangeneem: 8. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. Booysen, Middelburg. 2de: Ds. D. J. van Staden, Lydenburg. **Scriba/Kassier:** B. J. Spies, Bosmanskop, Posbus 37, Hendrina. **Superintendent van Sondagskole:** M. J. Pretorius, Hendrina. **Orrelis:** Mevr. M. D. van Wyk. **Koster:** W. Pretorius. **Voorleser:** B. J. Spies. **Ouderlinge:** W. J. Engelbrecht, J. C. Esterhuysen, J. Nieman, B. J. Spies, N. J. R. van Wyk. **Diakens:** B. D. F. Erasmus, J. H. Mahoney, H. P. van Nieuwenhuizen, D. G. Grobler, A. Horn.

SILVERTON. Gestig 1939.

Sieletal: 620. Ledetal: 283. Gedoop: 20. Aangeneem: 27. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. S. Vermooten, Burnsstraat 49, Colbyn, Pretoria. 2de: Ds. P. J. Booysen, Middelburg. **Scriba/Kassier:** H. A. S. Swanepoel, Posbus 47, Silverton (foon 6–4198). **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. F. v. d. Merwe, Presidentstraat, Silverton. **Koster:** J. P. Snyman. **Voorleser:** Oudl. J. F. v. d. Merwe. **Ouderlinge:** J. F. v. d. Merwe, P. v. d. Merwe, P. Buckle, D. D. Marais, J. Peens, J. R. Wallis, G. Dickinson, J. Bothma. **Diakens:** A. H. N. Swanepoel, P. Breytenbach, W. Liebenberg, J. P. Snyman, S. Marx, J. Wallis, J. Pelzer, D. Botha.

WATERVAL BOVEN. Gestig 1941.

Sieletal: 520. Ledetal: 276. Gedoop: 25. Aangeneem: 5. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. D. J. van Staden, Lydenburg. **Konsulent** 1ste: Ds. D. B. Snyman. 2de: Ds. P. J. Booysen. **Scriba/Kassier:** C. P. Boonzaaier, Posbus 1, Waterval Boven. **Superintendent van Sondagskole:** H. J. J. van Rensburg, Posbus 1, Waterval Boven. **Orrelis:** Mnr. W. J. Rossouw, mevr. L. C. van Vuuren. **Koster:** P. van Schalkwyk. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** A. M. J. Piek, J. T. J. van Wyk, L. C. van Vuuren, P. J. K. Venter, H. G. Reynierse, P. A. Schoeman, J. J. de Beer, M. A. P. Swanepoel, M. J. C. van Schalkwyk, H. W. Ras. **Diakens:** W. C. Coetzer, J. A. Venter, J. J. Broekman, H. A. Lombard, H. F. Grobler, J. J. P. Erasmus, N. J. van Staden, J. J. Swanepoel, J. Z. Zwart.

NELSPRUIT. Gestig 1944.

Sieletal: 280. Ledetal: 120. Gedoop: 12. Aangeneem: 4. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 48. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgeom van ander Kerke: 15.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. D. B. Snyman. 2de: Ds. D. J. van Staden. **Scriba/Kassier:** F. J. L. Peacock, Posbus 30, Nelspruit. **Superintendent van Sondagskole:** P. J. Kleinsmith, S.A.S., Mataffin. **Koster:** D. Potgieter. **Voorleser:** P. J. Kleinsmith. **Ouderlinge:** P. J. Kleinsmith, J. C. Heyneke, W. Marx, P. J. Grobler. **Diakens:** G. P. Maritz, Rootman, J. J. Greyling, S. F. du Toit.

MARBLE HALL. Gestig 1944.

Sieletal: 287. Ledetal: 175. Gedoop: 15. Aangeneem: 16. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 16. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. S. Vermooten, Pretoria. 2de: Ds. T. F. Dreyer. **Scriba:** N. M. J. v. Rensburg, Wolwekraal, Posbus 17, Groblersdal. **Kassier:** P. T. v. Staden, P.K. Marble Hall. **Superintendent van Sondagskole:** P. T. v. Staden, P.K. Marble Hall. **Koster:** L. M. M. Reynders. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** P. T. v. Staden, J. A. N. Schoeman, N. M. J. v. Rensburg. D. Neethling. **Diakens:** P. C. Oosthuizen, H. A. Oosthuizen, C. S. Gouws, D. v. d. Sandt, P. J. Venter.

STOFFBERG. Gestig 1945.

Sieletal: 249. Ledetal: 137. Gedoop: 10. Aangeneem: 8. Oorgekom met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. T. F. Dreyer, Sauerstraat, Pretoria-Wes. **Scriba/Kassier:** C. G. Duvenage, P.K. Sterkloop, Middelburg, Tvl. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. C. G. Duvenage. **Orrelis:** Mevr. M. J. Botha. **Koster:** P. M. Botha. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** N. M. Prinsloo, M. C. Botha, F. W. C. Botha, C. G. Duvenage. **Diakens:** F. H. Brits, J. H. Duvenage, P. R. Botha.

PRETORIA-WES. Gestig 1946.

Sieletal: 1,078. Ledetal: 561. Gedoop: 45. Aangeneem: 9. Getroud: 3 paar. Oorgekom met Attestasie: 10. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. T. F. Dreyer, B.A., B.D., Soutterstraat 488, Pretoria-Wes (foon 2–4000). **Konsulent** 1ste: Ds. P. S. Dreyer, Duncanlaan, Witbank. 2de: Ds. S. Vermooten, Burnsstraat 49, Colbyn, Pretoria. **Scriba/Kassier:** Oudl. J. I. Prinsloo, Cobaltstraat 60, Proklamasieheuwel, Pretoria-Wes (telefoon 2–0301). **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. F. J. van Manen, Servaasstraat 469, Pretoria-Wes (telefoon 2–5519). **Orrelis:** Mej. J. van Bochove. **Voorleser:** Oudle. E. J. van Manen en J. I. Prinsloo. **Ouderlinge:** P. A. le Roux, H. W. Theron, J. A. de Beer, F. J. Oberholzer, J. D. A. Reyneke, E. J. van Manen, P. J. Jordaan, J. C. Oberholzer, A. J. N.

Grobler, C. J. Esterhuyse, A. G. Roodt, J. M. van der Merwe, P. J. Veenstra, J. J. de Beer, J. C. Potgieter, R. J. Botha, J. P. Botha, J. M. F. van Staden, J. I. Prinsloo. **Diakens:** D. J. Putter, J. C. Smal, P. S. van Staden, J. P. H. Groenewald, D. N. Prinsloo, W. C. S. Staats, O. J. Theunissen, S. J. van Heerden, A. J. N. Grobler, G. J. van Deventer, S. J. J. Snyman, J. D. du Plooy, N. J. Theunissen, F. J. Nel, B. S. Jordaan, F. van Niekerk, N. H. van Staden J. J. Swanepoel.

RING VAN HEIDELBERG.

Gemeentes: Volksrust, Heidelberg, Standerton, Johannesburg, Memel, Pietermaritzburg, Durban, Glencoe, Turffontein, Kensington, Newlands, Johannesburg-Noord, Oos-Londen, Dordrecht, Cathcart, Johannesburg-Wes, Ladysmith, Brixton, Greylingstad, Louis Brandt, Craighall Park.

RINGSKOMMISSIE:

Voorsitter: Ds. T. F. J. Dreyer. **Vise-Voorsitter:** Ds. L. M. le Roux. **Scriba:** Ds. A. J. Nolte. **Vise-Scriba:** Ds. S. P. Viljoen. **Ouderlinge:** C. P. Engelbrecht, C. P. de Lange, J. J. Kriek. **Secundi:** J. J. van Straten. P. J. Moolman, J. E. Coetzee. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. L. M. le Roux.

VOLKSRUST. Gestig 1861.

Sieletal: 1,307. Ledetal: 738. Gedoop: 30. Aangeneem: 31. Getroud: 9 paar. Oorgekom met Attestasie: 14. Vertrek met Attestasie: 31. Oorgekom van ander Kerke: 12. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 11.

Predikant: Ds. J. D. H. Smit (telefoon 93), 231 Sarel Celliersstraat, Volksrust. **Konsulent** 1ste: Ds. F. J. van Zyl, Standerton. 2de: Ds. S. P. Viljoen, Brixton. **Scriba:** Oudl. J. J. Marais, Driefontein, P.K. Volksrust. **Reg. Scriba:** Diak. Gert Oosthuizen, Maarskalkstraat 606, Volksrust. **Kassier:** Oudl. G. C. L. Ackerman, De Kockstraat 960, Volksrust. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. G. C. L. Ackerman. **Orrelis:** Mej. Marie Oosthuizen. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** J. A. M. Oosthuizen, J. D. Breytenbach, C. J. Markgraaft, L. G. Stroop, G. C. L. Ackerman, A. J. G. du Plessis, J. W. Stroop, G. Rocher, J. J. Marais, S. A. Cloete, Peet Stroop, D. P. de Waal, Jannie v. d. Merwe, R. J. v. d. Berg, J. J. Steenkamp, P. W. Labuschagne. **Diakens:** W. Schroeder, N. C. Oosthuisen, W. M. Botha, C. Vrey, H. G. Neuhoff, Koos Oosthuizen, Ben Bouer, E. J. A. Goetz, M. S. Koch, H. J. Botha, J. J. Louw, F. J. Steyn, J. D. Coetzer, Gert Oosthuizen, H. C. v. Heerden.

HEIDELBERG. Gestig 1865.

Sieletal: 2,182. Ledetal: 1,232. Gedoop: 58. Aangeneem: 58. Getroud: 22 paar. Oorgekom met Attestasie: 15. Vertrek met Attestasie: 29. Oorgekom van ander Kerke: 17. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 21.

Predikant: Ds. T. F. J. Dreyer, Posbus 111, Heidelberg. **Konsulent** 1ste: Ds. L. M. le Roux. 2de: Ds. F. J. van Zyl. **Scriba:** Oudl. C. P. Engelbrecht, Posbus 48, Balfour, Tvl. **Kassier:** B. J. Olivier, Pretoriusstraat 83, Heidelberg. **Superintendent van Sondagskole:** J. H. Rosslee, Posbus 91, Heidelberg. **Orrelis:** C. J. Spruyt. **Koster:** Diaken Frikkie Nel. **Voorleser:** Oudl. P. D. Bekker. **Ouderlinge:** C. Kamffer, Nic. Engelbrecht, D. S. Jacobs, W. Bramley, J. Coetzee, G. Steenkamp, S. J. v. d. Westhuizen, P. D. Bekker, C. P. Engelbrecht, Nic. Wolmarans, P. E. Brits, P. J. Pretorius, Nic. v. d. Westhuizen, D. P. Jordaan, W. J. Mouton, J. J. Jordaan, J. J. Alberts,

J. G. Marais, P. Botha, Piet Jacobs, D. Delport, P. H. Engelbrecht, Nic. Harmse. **Diakens:** Frikkie Nel, M. J. van Breda, W. A. McClintock, W. J. Botha, Nic. Brits, Gert Rossouw, L. P. Stoltz, H. N. Jacobs, Gert Booyens, C. Stadler, Frans Rosslee, Fanie Gouws, D. S. Jacobs, J. H. P. Botha, S. J. Marais, C. J. Erasmus, D. Ackerman, A. S. Botha, C. J. Joubert, J. Coetzer, J. J. Gouws, Fanie Botha, P. W. Visage, C. Jacobs.

STANDERTON. Gestig 0000.

Sieletal: 1,005. Ledetal: 615. Gedoop: 36. Aangeneem: 30. Getroud: 8 paar. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 11. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. F. J. van Zyl. **Konsulent** 1ste: Ds. T. F. Dreyer. **Scriba:** Oudl. R. J. Coertse, Piet Retiefstraat 57, Standerton. **Kassier:** Mnr. M. C. Strydom, Standerton. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. R. J. Coertse. **Orrelis:** Mnr. J. Harmse. **Koster:** Br. N. J. Snyman. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** R. J. Coertse, J. J. Kunz, J. H. Labuschagne, J. H. v. d. Merwe, P. Oosthuizen, J. D. van Dyk, L. Badenhorst, G. F. Marx, P. Boer, J. H. N. Grobler, M. J. Labuschagne, T. E. Fourie, P. G. Steyn, J. E. Coertze, A. van Zyl. **Diakens:** R. G. P. Dreyer, E. J. de G. Genis, S. L. Riekert, N. J. S. Basson, A. Smith, J. G. Meyer, C. Botha, P. J. Hattingh, M. H. J. le Roux, J. Steyn, C. J. Kruger, J. B. Wolmarans, J. C. Schoonraad, J. Roelofse, J. J. v. d. Berg, J. Visage.

JOHANNESBURG. Gestig 1895.

Sieletal: 2,286. Ledetal: 1,397. Gedoop: 149. Aangeneem: 96. Getroud: 40 paar. Oorgekom met Attestasie: 53. Vertrek met Attestasie: 31. Oorgekom van ander Kerke: 52. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 17.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. A. J. Nolte, Hamptonlaan 48, Rossmore, Johannesburg. 2de: Ds. S. P. Viljoen, Foylelaan 51, Crossby, Johannesburg. **Scriba van Registrasie:** Mevr. F. v. d. Linde, Kingsway 10, Auckland Park, Johannesburg. **Scriba:** G. M. S. Rossouw, Twickenhamlaan 51, Auckland Park, Johannesburg. **Kassier:** W. van Eck, St. Swithenslaan 58, Auckland Park, Johannesburg. **Superintendent van Sondagskole:** I. S. v. d. Linde, Kingsway 10, Auckland Park, Johannesburg. **Orrelis:** H. Sondorp. **Koster:** M. M. Snyman. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** W. Pretorius, C. J. van Zyl, I. S. v. d. Linde, M. M. Snyman, S. A. Barnard, D. A. C. Pretorius, J. M. A. Buitendach, J. P. Horn, C. A. C. Hattingh, C. M. Smith, C. S. van H. Botha, J. L. Otto, J. E. Kruger, J. L. Barnard, B. Greyling, A. van Tonder, I. M. van Rooyen, J. L. Kleynhans, M. J. Mostert, M. G. Smit, R. J. Coertze, H. G. Cilliers, J. Griesel, J. van de Venter, P. du Toit, Cronje, J. A. Pretorius, F. J. van Tonder, A. Mauer, C. Engelbrecht, G. P. Bezuidenhout, C. G. Jacobs. **Diakens:** S. A. Beyers, W. van Eck, W. J. Labuschagne, W. J. van Tonder, P. Swarts, F. J. Potgieter, J. E. Ferreira, F. C. van Tonder, N. Kiep, A. J. Viljoen, P. Smith, G. V. Snyman, S. Visser, N. P. Swart, J. H. Viljoen, J. M. Matthyssen, P. Heynecke, P. M. Smit, C. P. Hattingh, J. de Lange, J. A. G. Delport, G. M. S. Rossouw, J. J. Pretorius, A. H. Viviers, P. C. Steinman.

MEMEL. Gestig 1914.

Sieletal: 169. Ledetal: 131. Gedoop: 7. Aangeneem: 7. Vertrek met Attestasie: 3.

Predikant: Ds. J. D. H. Smit, Sarel Celliersstraat 231, Volksrust. **Konsulent** 1ste: Ds. F. J. van Zyl, Retiefstraat, Standerton. 2de: Ds. J. P. Labuschagne, Frereweg 40, Durban. **Scriba:** J. H. Naude, Posbus 24, Memel. **Kassier:** P. L. Moolman, Marderlaagte, Newcastle, Natal. **Orrelis:** Mevr.

Lattie Uys. **Koster:** J. H. Naude. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** H. P. Holtzhuisen, P. L. Moolman, W. H. Brooks. **Diakens:** J. H. Naude, P. J. Wessels, M. L. Neethling.

PIETERMARITZBURG. Gestig 1923.

Sieletal: 230. Ledetal: 128. Gedoop: 8. Aangeneem: 6. Oorgekom met Attestasie: 11. Vertrek met Attestasie: 7. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. J. P. Labuschagne, Frereweg 40, Durban. 2de: Ds. J. D. H. Smit, Sarel Cilliersstraat, Volksrust. **Scriba/Kassier:** F. C. Vorster (telefoon 5752), Victoriaweg 24, Pietermaritzburg. **Superintendent van Sondagskole:** W. A. Nel, Claybournestraat 18, Pietermaritzburg. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. A. Erasmus, W. A. Nel, F. J. de Jager, J. C. Swarts, J. C. Strydom. **Diakens:** J. J. Roux, P. J. Fouché, J. J. Mulder, F. J. van Zyl, F. C. Vorster.

DURBAN. Gestig 1927.

Sieletal: 1,153. Ledetal: 608. Gedoop: 38. Aangeneem: 43. Getroud: 9 paar. Oorgekom met Attestasie: 26. Vertrek met Attestasie: 14. Oorgekom van ander Kerke: 16. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. J. P. Labuschagne, B.A., B.D., Frereweg 40, Durban (foon 4–7447). **Scriba:** J. D. Steinman, Elyweg 21, Durban (foon 5–8766). **Kassier:** J. G. Bodenstein, Posbus 249, Durban (foon 2–7477). **Superintendent van Sondagskole:** Danie Dreyer, Assemblyweg 53, P.K. Jacobs, Natal. **Orrelis:** Hennie Burger. **Koster:** Diak. A. L. Botes. **Voorleser:** Oudl. J. G. Bodenstein. **Ouderlinge:** J. W. Swanepoel, J. A. J. van der Merwe, J. C. Willemse, C. A. Wolmarans, W. J. Pretorius, H. A. J. van Vuuren, F. P. van der Merwe, J. J. Kotze, J. G. Bodenstein, P. J. Croukamp, H. J. Pienaar, H. C. A. Smit, W. A. Collins, H. P. Meyer, J. J. M. Ueckerman, J. W. Vorster, J. H. Loots, P. Geyser. **Diakens:** G. J. Rossouw, A. V. Burger, P. Labuschagne, H. L. B. Brandt, H. G. Dirker, C. D. Jacobs, A. L. Botes, B. J. van der Merwe, A. P. S. von Beneke, P. H. Ferreira, M. W. de Bruyn, J. C. van der Westhuizen, G. Motto, P. H. van Staden, S. W. van der Linde, J. B. C. Bronkhorst.

GLENCOE. Gestig 1929.

Sieletal: 332. Ledetal: 135. Gedoop: 5. Aangeneem: 4. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 5.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. T. F. J. Dreyer, Posbus 111, Heidelberg. 2de: Ds. P. S. Grobler, Somersetweg 95, Kensington. **Scriba:** B. H. J. von Rauenstein. Annstraat 69, Dundee. **Kassier:** Mej. M. Audié, p/a Acutt's Worthington, Dundee, Posbus 42. **Superintendent van Sondagskole:** Mej. T. Ackerman, Kerkstraat, Glencoe. **Orrelis:** Mevr. C. T. Vermaak en F. T. Horn. **Koster:** Mnr. J. J. Ackerman. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. J. Ackerman, F. W. Dohne, B. H. J. von Rauenstein, B. Boshoff, L. Coetzee. **Diakens:** F. J. Wessels, S. J. M. Smit, F. Brits, P. Strydom, Potgieter.

TURFFONTEIN. Gestig 1929.

Sieletal: 1,593. Ledetal: 798. Gedoop: 78. Aangeneem: 60. Getroud: 28 paar. Oorgekom met Attestasie: 31. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 26. Vertrek met beys van Lidmaatskap: 24.

Predikant: Ds. L. M. le Roux, B.A., B.D., Quagashoekstraat 1, The Hill. **Konsulent** 1ste: Ds. W. J. Roos. 2de: Ds. W. H. Grey. **Scriba:** M. J. Prinsloo, Johannastraat 7A, Haddon, Johannesburg. **Scriba Registrasie:** Diak. S. H. Gregon, Tramwaystraat 19, Turffontein. **Kassier:** M. J. Prinsloo. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. G. Visagie, Churchstraat 72, Turffontein, en oudl. J. J. Verwey, Posbus 1567, Johannesburg (buitewyk). **Orrelis:** Mnr. H. F. Lankaster, Max Ivan Court 5, Booysens. **Koster:** Mnr. P. S. Naude, Donellystraat 12, Turffontein. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. F. Coertze, J. J. Verwey, M. J. Prinsloo, A. S. Scholtz, J. A. Hennon, J. M. Esterhuizen, D. R. Opperman, P. S. Engelbrecht, A. L. du Preez, P. H. J. v. Rensburg, C. H. Pauley, J. A. Visagie, C. H. Mienie, J. Bronkhorst, J. J. v. Jaarsveld. **Diakens:** P. J. Swart, M. le Roux, N. M. S. Prinsloo, W. J. Richards, J. J. Wagenaar, C. J. Botha, S. H. Gregon, T. v. d. Berg, J. C. du Toit, A. Nel, A. A. Wolmarans, J. A. Botha, H. J. Syfert, J. H. Visser, Pieter Breedt, H. Knoetse, J. A. Prinsloo, P. J. Pieterse, A. Brits, J. Bothma.

KENSINGTON. Gestig 1929.

Sieletal: 1,217. Ledetal: 610. Gedoop: 59. Aangeneem: 59. Getroud: 17 paar. Oorgekom met Attestasie: 23. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 22. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 8.

Predikant: Ds. P. S. Grobler, Somersetweg 95, Kensington, Johannesburg (foon 25–2706). **Konsulent** 1ste: Ds. J. D. H. Smit. 2de: Ds. A. J. Nolte. **Scriba:** G. J. Malan Sesdelaan 126, Bezuidenhoutvallei, Johannesburg (foon 34–1344). **Scriba/Registrasie:** C. D. Jacobs, Yorkweg 4, Kensington, Johannesburg (foon 25–3032). **Kassier:** M. J. Geyser, Doranstraat 180, Jeppe-uitbreiding, Johannesburg (foon 24–2122). **Superintendent van Sondagskole:** Mnr. B. C. Wolmarans, Geldenhuisweg 46, Malvernoos, Johannesburg. **Orrelis:** Mevr. Ds. Grobler. **Koster:** Kerkrade om die beurt met behulp van die susters. **Voorleser:** 1ste, ouderling J. Geldenhuis en 2de, ouderling C. J. Boshoff. **Ouderlinge:** J. Geldenhuis, C. J. Boshoff, P. J. R. Jooste, J. F. Jansen van Rensburg, J. C. Greyling, J. G. van Straten, C. J. Roothman, A. F. Engelbrecht, M. J. Geyser. **Diakens:** P. L. Taljaard, A. J. G. Oosthuizen, F. Breutenbach, N. Fourie, J. J. du Plessis, W. Rossouw, S. de Beer, P. Fourie, J. G. du Preez, J. J. de Klerk, S. I. W. Smit, F. J. Venter, L. J. Rothmann, G. Kunneke, A. A. van Niekerk, C. de Jager, G. J. Malan, P. H. R. du Plooy, G. W. Smit.

NEWLANDS. Gestig 1929.

Sieletal: 1,664. Ledetal: 790. Gedoop: 62. Aangeneem: 50. Getroud: 13 paar. Oorgekom met Attestasie: 17. Vertrek met Attestasie: 18. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 9.

Predikant: Ds. W. H. Grey, Albertweg 28, Delarey, P.K. Maraisburg. **Konsulent** 1ste: Ds. S. P. Viljoen. 2de: Ds. P. M. Smith. **Scriba:** J. M. Olivier, Vierdestraat 20, Greymont, P.K. Newville. **Kassier:** G. J. Oberholzer, Van Zylweg 12, Newlands, P.K. Newville. **Superintendent van Sondagskole:** J. H. Olivier. **Orrelis:** A. Schwartz. **Koster:** P. J. Kunneke. **Ouderlinge:** J. G. v. d. Berg, G. J. J. v. d. Berg, P. S. du Plessis, G. J. Koekemoer, J. F. Loggerenberg, J. H. J. Bezuidenhout, P. C. Calitz, H. Honeyball, J. Lewis, J. H. Olivier, J. C. Wessels. **Diakens:** F. J. de Bruyn, J. Kleynhans, J. M. Mulder, P. W. Oosthuizen, J. Stols, P. C. Volschenk, A. Bothma, J. L. Lewis, M. J. v. d. Merwe, A. Kleynhans, P. J. v. d. Walt, J. E. Coetzee.

JOHANNESBURG-NOORD. Gestig 1933.

Sieletal: 645. Ledetal: 330. Gedoop: 33. Aangeneem: 33. Getroud: 3 paar.

Predikant: Ds. P. S. Grobler, Somersetweg 95, Kensington. **Konsulent** 1ste: Ds. W. H. Grey, Newlands. 2de: Ds. W. J. Roos, Johannesburg. **Scriba/Kassier:** B. C. Marnewich, Tiendelaan 208, Highlands-Noord, Johannesburg. **Superintendent van Sondagskole:** F. Grobler, Somersetweg 95, Kensington. **Orrelis:** Mevr. (Ds.) P. S. Grobler. **Koster:** Oudl. N. E. le Roux. **Voorleser:** Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** F. J. Nagel, D. J. Kok, H. Ayers, H. Viljoen, H. A. Coetzee, N. E. le Roux, G. S. Lewies, J. Oosthuizen, R. T. S. Botes. **Diakens:** W. C. Nel, B. C. Marnewich, C. A. Jansen, F. C. Gates, Z. v. Staden, J. F. v. Staden, M. J. v. Staden, L. W. C. Viljoen, P. J. Swarts.

OOS-LONDEN. Gestig 1937.

Sieletal: 800. Ledetal: 530. Gedoop: 25. Aangeneem: 1. Getroud: 6 paar. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 13. Oorgekom van ander Kerke: 5. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 9.

Predikant: Ds. J. J. Engelbrecht. **Konsulent** 1ste: Ds. P. M. Smith, Dordrecht. 2de: Ds. T. F. Dreyer. **Scriba:** H. G. Geyer, Gellicoestraat 8, Oos-Londen. **Kassier:** G. D. Muller, Jacksonstraat 6, Oos-Londen-Wes. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. J. J. Engelbrecht. **Orrelis:** Mevr. Frouenstein. **Koster:** W. J. Strachan. **Voorleser:** Oudl. J. L. Potgieter. **Ouderlinge:** J. D. Muller, J. J. Henning, J. L. Potgieter, F. M. C. Potgieter, A. M. Venter, C. Boyce, S. J. Bekker, M. J. Rheeder, J. J. Strydom, G. A. Roux, A. M. Grobbelaar. **Diakens:** R. B. Venter, W. H. Greyvenstein, L. J. Preston, J. T. Marais, J. J. de Bruin, C. A. B. Grobler, H. J. Engelbrecht, F. Scholtz, F. Dempsey, M. P. Blom, H. J. Geyer.

DORDRECHT. Gestig 1939.

Sieletal: 289. Ledetal: 176. Gedoop: 11. Aangeneem: 10. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 3. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. P. M. Smith, Van Zylstraat, Dordrecht. **Konsulent** 1ste: Ds. J. J. Engelbrecht, St. Georgesweg 52, Oos-Londen. 2de: Ds. W. H. Grey, Albertweg 28, Maraisburg. **Scriba:** Ds. P. M. Smith. **Kassier:** A. J. Robberts, Posbus 33, Dordrecht. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. P. M. Smith. **Orrelis:** Mevr. A. G. Oelofse, Van Niekerkstraat, Dordrecht. **Koster:** J. J. Venter. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** C. B. Nieuwenhuis, L. Bekker, A. J. Robberts, J. J. Grobler, L. A. van Niekerk. **Diakens:** G. F. Werner, J. H. v. d. M. Schoeman, A. J. du Plessis, D. B. Fourie, J. Venter.

CATHCART. Gestig 1940.

Sieletal: 197. Ledetal: 81. Gedoop: 8. Aangeneem: 8. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. P. M. Smith, Dordrecht. **Konsulent** 1ste: Ds. J. J. Engelbrecht. 2de: Ds. W. H. Grey, Albertweg 28, Delarey, P.K. Maraisburg. **Scriba/Kassier:** S. J. Meyer, Posbus 11, Cathcart (foon 56). **Superintendent van Sondagskole:** S. J. Meyer. **Orrelis:** Mevr. C. F. G. Scheepers. **Koster:** J. N. Froneman. **Voorleser:** Oudl. S. A. Meyer. **Ouderlinge:** S. A. Meyer, F. J. Kotze. **Diakens:** C. J. van de Venter, C. F. G. Scheepers, P. J. Stoop.

JOHANNESBURG-WES. Gestig 1942.

Sieletal: 1,300. Ledetal: 653. Gedoop: 70. Aangeneem: 55. Getroud: 13 paar. Oorgekom met Attestasie: 28. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 24. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. A. J. Nolte, Hamptonlaan 48, Rossmore. **Konsulent** 1ste: Ds. L. M. le Roux. 2de: Ds. W. J. Roos. **Scriba:** R. J. J. van Rensburg, Winchesterstraat 40, Westdene, Johannesburg. **Kassier:** J. M. van Zyl, Vierdelaan 50, Linden, Johannesburg. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. D. A. Viljoen. **Orrelis:** Diak. J. N. van den Berg. **Koster:** Oudl. J. F. van der Merwe. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** A. Oosthuizen, D. A. Viljoen, J. J. Swart, J. J. Swart, G. Strydom, C. L. van Niekerk, J. C. Esterhuizen, T. P. Pretorius, J. F. van der Merwe, P. W. H. Erasmus, H. J. van Wyk, J. Lewies, W. Wiid, O. J. van den Berg, P. Jordaan. **Diakens:** G. J. Vermaak, H. T. Esterhuizen, G. J. le Roux, J. N. van den Berg, J. H. Visagie, J. D. Pretorius, F. C. de Beer, J. A. Groenewald, G. J. A. Serfontein, J. P. van den Berg, A. van Jaarsveld, J. Kloppers, W. Engelbrecht, G. S. Nieuwoudt, J. A. Oosthuizen.

LADYSMITH. NATAL. Gestig 1943.

Sieletal: 60. Ledetal: 34. Vertrek met Attestasie: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. Viljoen (Brixton). 2de: Ds. Smit (Volksrust). **Scriba/Kassier:** H. S. du P. Coetzee, Conventweg 51, Ladysmith. **Superintendent van Sondagskole:** Mevr. M. van Biljon, Farguharweg, Ladysmith. **Ouderlinge:** T. P. Ackerman, J. A. Kruger, J. D. Leonard. **Diakens:** H. S. du P. Coetzee, C. van Deventer.

BRIXTON. Gestig 1944.

Sieletal: 1,567. Ledetal: 891. Gedoop: 50. Aangeneem: 65. Getroud: 18 paar. Oorgekom met Attestasie: 40. Vertrek met Attestasie: 14. Oorgekom van ander Kerke: 27. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. S. P. Viljoen, Foylelaan 50, Crosby (tel. 35–4612). **Konsulent** 1ste: Ds. P. S. Grobler. 2de: Ds. P. M. Smith. **Scriba:** J. B. Wolmarans, Carolinestraat 28, Brixton (tel. 35–4247). **Kassier:** G. P. Nagel, St. Gothardlaan 36, Mayfair-Wes (tel. 35–1647). **Superintendent van Sondagskole:** N. J. Campher, Derdelaan 47 Mayfair. **Orrelis:** G. Wolmarans. **Koster:** M. J. Wilmans. **Ouderlinge:** C. J. Swart, H. A. S. Grobler, H. F. Mellet, A. B. Kruger, W. A. Colyn, D. J. Snyman, N. J. Campher, W. H. B. Schutte, P. T. van Vuuren, H. F. Grobler, C. P. de Lange, P. Beukes, J. B. Wolmarans, G. C. van Staden, M. J. Wilmans, F. L. Tredoux, R. H. Buitendach, C. W. Smit, J. Blignaut, I. M. J. van Nieuwenhuizen, M. J. Labuschagne, G. P. Morris, J. Ayres. **Diakens:** P. A. Ras, J. J. Coetzer, J. A. Smith, G. J. Norval, J. P. Blignaut, F. J. Roos, P. Snyman, J. J. Scholtz, P. S. Snyman, Heenop, W. J. du Plooy, C. P. Malan, H. S. v. d. Merwe, T. P. la Grange, C. G. Oosthuizen, H. J. Coetzee, J. N. Pretorius, M. J. Pretorius, R. A. du Plooy, E. J. Harmse.

GREYLINGSTAD. Gestig 1944.

Sieletal: 303. Ledetal: 180. Gedoop: 5. Aangeneem: 3. Oorgekom met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: Ds. T. F. J. Dreyer, Heidelb[illegible] **Konsulent** 1ste: Ds. A. J. Nolte, Johannesburg. 2de: Ds. F. J. van Zyl, Standerton. **Scriba/Kassier:** H. P. G. Morsner, Posbus 4, Greylingstad. **Superintendent van Sondagskole:** H. P. G. Morsner. **Orrelis:** Mevr. W. J. Botha. **Koster:** L. F. Labuschagne. **Voorleser:** Oudl. P. H. J. Botha. **Ouderlinge:** P. H. J. Botha, J. D. J. Riekert, L. J. Labuschagne, A. Ras, J. C. Kriek. **Diakens:** J. F. Basson, E. J. Botha, G. Visage, P. E. Kruger, C. L. Venter.

LOUIS BRANDT. Gestig 1947

Sieletal: 613. Ledetal: 302.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. A. J. Nolte, Hamptonlaan 48, Rossmore, Johannesburg. 2de: Ds. L. M. le Roux, Kwaggashoekstraat 1, Hill-uitbreiding, Johannesburg. **Scriba:** F. F. Muller, Ferndale, Pos Broughton. **Kassier:** N. M. Breedt, Ferndale, Pos Broughton. **Superintendent van Sondagskole:** L. G. J. van Vuuren, Pos Fontainebleau, Johannesburg. **Orrelis:** N. J. Bovil en mevr. N. M. Breedt. **Koster:** J. Durand. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Scriba van Registrasie:** W. C. Swart, Pos Fontainebleau, Johannesburg. **Ouderlinge:** C. C. Mostert, L. G. J. v. Vuuren, P. A. Kriel, J. H. Bosch, F. F. Muller, J. H. Muller, E. A. J. Bierman, J. H. Evert. **Diakens:** P. McDermott, A. Clarke, W. C. Swart, G. A. C. Ehlers, N. M. Breedt, C. P. Hattingh, J. A. Botes, H. C. v. Rensburg.

CRAIGHALL PARK. Gestig 1947.

Sieletal: 290. Ledetal: 140.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. S. Grobler. 2de: Ds. S. P. Viljoen. **Scriba:** Mnr. D. G. Marais, 3 21ste Straat, Parkhurst, Johannesburg. **Kassier:** Mnr. Z. van Staden, Buckinghamlaan 73, Craighall Park, Johannesburg. **Superintendent van Sondagskole:** F. A. Venter. **Orrelis:** Mevr. M. Grobler. **Ouderlinge:** I. M. van Rooyen, C. M. Jansen, J. S. Lewies, P. W. Grobler. **Diakens:** Z. van Staden, J. C. F. van Staden, D. G Marais, D. R. Venter.

RING VAN ZEERUST.

Gemeentes: Zeerust, Lichtenburg, Krugersdorp, Ventersdorp, Zwartruggens, Goedehoop, Delarey, Groot Marico, Schweizer-Reneke, Mafeking, Randpoort, Roodepoort, Ruskoppies, Krugersdorp-Wes, Malopo, Vryburg, Koster, Stella. Florida.

RINGSKOMMISSIE:

Voorsitter: Ds. Daniel F. Erasmus. **Vise-Voorsitter:** Ds. F. J. Z. Booysen. **Scriba:** Ds. H. J. Geyser. **Vise-Scriba:** Ds. G. P. van Staden. **Ouderlinge:** H. M. P. Visser, W. A. P. Brits, J. A. Wondergem. **Sekundi:** J. C Steyn, M. C. Allers, C. L. v. d. Merwe. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. H. J. Geyser.

ZEERUST. Gestig 1871.

Sieletal: 1,574. Ledetal: 850. Gedoop: 59. Aangeneem: 38. Getroud: 6 paar. Oorgekom met Attestasie: 16. Vertrek met Attestasie: 22. Oorgekom van ander Kerke: 14. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 17.

Predikant: Ds. S. E. Young, Posbus 105, Zeerust. **Konsulent** 1ste: Ds. H. J. Geyser, Posbus 84, Lichtenburg. 2de: Ds. D. F. Erasmus, Posbus 76, Ventersdorp. **Scriba/Kassier:** A. S. Pretorius, Posbus 105, Zeerust. **Superintendent van Sondagskole:** M. v. d. Merwe, Skoolraadskantoor, Zeerust. **Orrelis:** J. H. Snyman (jnr.). **Koster:** W. A. Meyer. **Voorleser:** Oudl. J. H. Snyman. **Ouderlinge:** J. H. Snyman, M. J. Mans, F. P. v. d. Merwe, Jacob Coetzee, G. J. Coetzee, J. G. Steyn, R. C. Joubert, J. Blignaut, J. P. B. Blignaut, M. M. J. Basson, H. A. J. Louwrens, P. H. Viljoen, G. J. P. van Staden, Jan H. Snyman, W. L. v. d. Merwe, J. C. P. Steyn. **Diakens:** L. J. Erasmus, P. H. Coetzee, P. P. v. d. Merwe, J. G. F. Meyer, A. J. van Tonder, N. Noëth, L. J. Erasmus (P./seun), H. C. Smit, H. G. v. d. Merwe, J. J. Swart, J. Roos, J. H. Nieuwoudt, B. J. van Staden, S. J. Seymore, M. M. J. Basson, M. v. d. Merwe, J. D. Slabbert, J. van Staden.

LICHTENBURG. Gestig 1891.

Sieletal: 1,475. Ledetal: 727. Gedoop: 49. Aangeneem: 23. Getroud: 8 paar. Oorgekom met Attestasie: 19. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 19. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 16.

Predikant: Ds. H. J. Geyser, Posbus 84, Lichtenburg. **Konsulent** 1ste: Ds. J. A. Smit. 2de: Ds. J. J. Engelbrecht. **Scriba:** Mnr. D. P. J. v. Schalkwyk, Zoetmansvallei, P.K. Kapsteel. **Kassier:** T. J. F. Steyn, Posbus 83, Lichtenburg. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. M. F. A. de Beer, Posbus 32, Lichtenburg. **Orrelis:** Mevr. H. J. v. d. Merwe. **Voorleser:** Oudl. T. F. J. Steyn. **Ouderlinge:** H. J. v. Aarde, P. L. Bodenstein, D. J. C. v. Wyk, T. F. J. Steyn, C. L. Dreyer, W. J. Pienaar, A. M. Kraft, A. J. C. Oosthuizen, J. A. Wondergem, J. M. de Beer, J. D. H. de Bruyn, J. A. Esterhuizen, P. B. Swart, M. F. A. de Beer, F. S. du Plooy, P. J. du Plessis, A. N. Kleynhans, P. J. J. Prinsloo, T. F. J. Steyn (D./seun), T. F. Dreyer, C. F. le Roux, D. P. J. v. Schalkwyk. **Diakens:** E. H. v. d. Berg. H. L. Kleynhans, J. J. Seymore, F. Vosser, J. J. v. d. Berg, A. A. Swart, P. C. Steinmann, J. A. de Beer, J. I. K. Zerwick, D. J. J. v. Vuuren, J. C. Kleynhans, D. J. Steyn, T. F. J. Steyn, B. J. Vermeulen, J. J. v. Eeden, J. J. Badenhorst, C. F. Swart, L. P. Smit, W. C. Marais, W. W. Oosthuizen, A. J. J. Mouton, P. J. Bossert, C. H. Muller.

KRUGERSDORP. Gestig 1891.

Sieletal: 3,021. Ledetal: 1,518. Gedoop: 93. Aangeneem: 85. Getroud: 31 paar. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 23. Oorgekom van ander Kerke: 13. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. W. H. F. Huyzers, De Wetstraat 25 (foon 66–2540). **Scriba:** F. J. C. Martins, Vlakplaas, P.K. Tarlton. **Scriba van Registrasie:** C. P. H. Bolton, De Wetstraat 58. **Kassier:** J. H. Lotz, Grand Chambers Gebou, Ockersestraat (foon 66–2799). **Orrelis:** S. Holtzhausen. **Koster:** O. le Roux, Rissikstraat 67, Krugersdorp. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:**. W. C. Swanepoel, B. T. Harmse, J. D. H. de Bruyn, C. J. J. Basson, J. F. Fourie, M. J. Redelinghuys, W. W. Viljoen, C. J. Olivier, J. A. Loggenberg, A. Vorster, J. S. Pullien, N. M. J. Prinsloo, J. S. v. d. Walt, M. C. Allers, G. D. J. Botha, H. J. Rheeders, P. J. Greyling, H. L. Bredenhann; C. J. Coetzee, B. J. Barnard, J. A. F. Viviers, J. C. Mahne, S. J. Heyneke, J. L. J. Pretorius, W. M. v. d. Berg, D. v. Heerden. **Diakens:** H. J. Kriel, G. N. Breedt, J. P. J. Kok, C. J. Ras, A. Brits, A. G. v. Staden, F. G. T. Pistorius, J. J. C. v. d. Berg, W. Visagie, T. H. Duvenhage, J. A. v. d. Merwe, J. J. Steenekamp, J. J. v. d. Merwe, J. F. M. Bolton, M. P. v. Staden, A. le Roux, J. C. v. Dyk, J. L. Roos, P. G. Breedt, T. L. Steyn, S. F. Marais, J. F. v. Deventer, J. J. Allers, A. v. d. Bank, F. W. Munnik, P. J. N. Buys, J. P. Schutte, H. J. Beukes, G. F. Nagel.

VENTERSDORP. Gestig 1892.

Sieletal: 1,232. Ledetal: 679. Gedoop: 31. Aangeneem: 21. Getroud: 7 paar. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 19. Oorgekom van ander Kerke: 7. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 11.

Predikant: Ds. Daniël F. Erasmus. **Konsulent** 1ste: Ds. H. J. Geyser. 2de: Ds. J. A. Smit. **Scriba:** Ds. D. F. Erasmus, Posbus 76. **Scriba van Registrasie:** J. L. J. Viljoen, Vlakfontein, P.K. Ventersdorp. **Kassier:** J. H. Scheffer (H./seun), Posbus 76. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. Daniël F. Erasmus. **Orrelis:** Mevr. A. C. G. Erasmus, M.O. **Koster:** G. P. Jacobsz. **Voorleser:** Oudl. J. P. Buitendag. **Ouderlinge:** J. P. Buiten-

dag, H. M. P. Visser, J. Higgs, J. J. van Vuuren, J. M. J. Visser, J. N. Pretorius, S. H. Coetzee, H. P. van Graan. **Diakens:** J. H. Scheffer, J. L. J. Viljoen, J. C. Labuschagne, A. J. Coetzee, F. C. Bodenstein, J. H. Scheffer (H./seun), J. G. Wolmarans, J. Thompson, S. Myburgh.

ZWARTRUGGENS. Gestig 1913.

Sieletal: 1,187. Ledetal: 647. Gedoop: 39. Aangeneem: 44. Oorgekom met Attestasie: 3. Vertrek met Attestasie: 38. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. F. van Oosten, Zwartruggens. **Konsulent** 1ste: Ds. D. F. Erasmus, Ventersdorp. 2de: Ds. H. J. Geyser, Lichtenburg. **Scriba:** H. L. Engelbrecht, P.K. Brakkloof, oor Boshoek. **Scriba vir Registrasie:** W. J. B. van den Heever, Poswese, Zwartruggens (alle registers). **Kassier:** J. M. Minie, Otterfontein, oor Koster. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. H. van Dyk, Rietvlei, P.K. Zwartruggens. **Koster:** D. L. Cronjé. **Voorleser:** Oudl. H. L. Engelbrecht. **Ouderlinge:** D. L. Cronjé, G. J. Engelbrecht, H. L. Engelbrecht, G. C. Kachelhoffer, D. J. Kruger, W. A. A. Collins, D. J. Malan, J. J. Venter, L. T. Steyn, P. T. van Staden, C. A. Young, D. L. Harmse, C. Hamilton, J. H. van Dyk. **Diakens:** J. M. Young, W. J. Esterhuizen, F. J. A. C. Labuschagne, H. P. Breytenbach, A. J. N. Bezuidenhout, L. P. Theunissen, J. M. Minie, J. J. Geyer, H. J. Breedt, W. C. Venter, C. B. Snyman, C. J. de Beer, J. F. P. Engelbrecht, W. J. Seymore.

GOEDEHOOP. Gestig 1914.

Sieletal: 159. Ledetal: 80. Gedoop: 1. Vertrek met Attestasie: 3. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 3.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. S. E. Young, Posbus 105, Zeerust. 2de: Ds. J. A. Smit, P.K. Delareyville, Transvaal. **Scriba/Kassier:** G. v. d. Westhuizen, jnr., Goedehoop, P.K. Roelofskamp, oor Vryburg. **Koster:** P. Grové, Ps. Diamantdoorns, oor Vryburg. **Voorleser:** Oudl. P. F. J. v. Vuuren. **Ouderlinge:** W. J. Visser, P. F. T. v. Vuuren, G. v. d. Westhuizen, C. J. v. Rensburg. **Diakens:** H. P. Groenewald, W. J. C. v. Niekerk, jnr.

DELAREY. Gestig 1922.

Sieletal: 680. Ledetal: 359. Gedoop: 24. Aangeneem: 19. Oorgekom met Attestasie: 7. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 10. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. J. A. Smit, P.K. Delareyville. **Konsulent** 2de: Ds. D. F. Erasmus, Posbus 76, Ventersdorp. **Scriba:** H. J. Loubser, Excelsior, Delareyville. **Kassier:** D. Diedericks, Aanhoubou, P.K. Delareyville. **Superintendent van Sondagskole:** J. J. Bezuidenhout. **Koster:** G. J. Stolz. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. A. Pretorius (snr.), W. J. Kampfer, D. du Plessis, J. B. Rudolph, J. J. Bezuidenhout, M. J. Engelbrecht, G. P. J. v. Vuuren, D. v. Rensburg, J. C. v. d. Merwe, D. Flemming. **Diakens:** G. J. Diedericks, J. C. du Toit, J. J. Minnaar, J. Klazinga, G. J. Stolz, J. Nieuwoudt, M. v. Rensburg, R. Kruger, H. Combrinck, H. Coetzee.

GROOT MARICO. Gestig 1924.

Sieletal: 1,300. Ledetal: 802. Gedoop: 23. Aangeneem: 26. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 1. Vertrek met Attestasie: 26. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. F. J. Z. Booysen. 2de: Ds. H. J. Geyser. **Scriba:** P. T. van Staden, Posbus 58, P.K. Groot Marico **Kassier:** C. B. Otto. **Superintendent van Sondagskole:** P. T. van Staden **Orrelis:** J. F. van Staden. **Koster:** J. J. Grobler. **Voorleser:** Oudl. C. B

Otto. **Ouderlinge:** C. B. Otto, A. Esterhuizen, J. Meintjes, P. S. van Staden, P. S. van Staden, H. L. Joubert, J. J. Grobler, F. J. Naude, C. Cloete, A. S. Oberholzer, G. D. van Loggerenberg. C. J. G. Buitendag, A. Naude. **Diakens:** F. C. van Straten, P. J. Oberholzer, M. C. van Zyl, F. J. Naude, J. van Tonder, J. Naude, C. Nortje, D. du Toit, J. H. Mans, A. Naude, T. Raal, J. J. P. Reichel.

SCHWEIZER RENEKE. Gestig 1925.

Sieletal: 446. Ledetal: 226. Gedoop: 17. Aangeneem: 11. Oorgekom met Attestasie: 1. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 9. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. J. A. Smit, Delareyville. **Konsulent** 1ste: Ds. D. F. Erasmus, Ventersdorp. 2de: Ds. H. J. Geyser, Lichtenburg. **Scriba/Kassier:** J. B. Havenga, Handelton, P.K. Diewedraai. **Superintendent van Sondagskole:** A. W. Smit, Houtvolop, P.K. Schweizer Reneke. **Koster:** W. van der Westhuizen. **Voorleser:** Oudl. H. W. Smit. **Ouderlinge:** J. M. C. Nortje, J. S. Viljoen, A. W. Smit, J. G. W. Basson, W. van der Westhuizen. **Diakens:** H. J. Kotzee, G. P. Fourie, H. G. Kotzee, J. G. Havenga, J. Janse van Vuuren, S. Hallatt, M. Koekemoer.

MAFEKING. Gestig 1937.

Sieletal: 146. Ledetal: 85. Gedoop: 2. Oorgekom met Attestasie: 1. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. H. J. Geyser, Posbus 84, Lichtenburg. 2de: Ds. G. P. van Staden. **Scriba:** J. H. Nienaber, Posbus 102, Mafeking (foon 54). **Kassier:** G. J. Grobler, Posbus 67, Mafeking. **Voorleser:** Oudl. J. F. v. Rensburg. **Ouderlinge:** G. V. Grobler, J. F. v. Rensburg. R. Champion. **Diakens:** P. C. Bossert, J. H. Nienaber, H. v. Rensburg.

RANDPOORT. Gestig 1939.

Sieletal: 1,534. Ledetal: 800. Gedoop: 57. Aangeneem: 45. Getroud: 9 paar. Oorgekom met Attestasie: 30. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 26. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. F. J. Z. Booysen, Wightstraat 46, Roodepoort. **Scriba:** J. J. Steenkamp, Elainelaan 5, Homelake, Randfontein (foon 67–1653). **Kassier:** M. J. v. Deventer, Vlakplaas, P.K. Tarlton. **Orrelis:** Mevr. A. C. Oosthuizen. **Koster:** J. J. G. Cronje, Deventerstraat 35, Randgate. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** H. B. v. Rensburg, S. I. Visser, J. J. G. Cronje, J. J. v. Vuuren, C. G. du Plessis, J. E haan, A. J. Potgieter, C. Bredenhann, H. C. Crafford, P. J. Bezuidennou, W. G. Swanepoel, N. R. J. Strydom, N. Steenekamp, C. L. v. d. Merwe, J. Buitendach, S. S. v. d. Merwe, J. J. Oosthuizen. **Diakens:** G. J. Nolan, W. F. Fourie, G. J. Coetzer, P. v. d. Westhuizen, J. J. J. v. Rensburg, J. C. Visser, J. J. Steenkamp, T. Heitte, W. A. Woods, J. L. Celliers, T. R. Nolan, F. J. Nell, W. K. v. d. Merwe, H. J. Herbst, A. W. Visage.

ROODEPOORT. Gestig 1940.

Sieletal: 1,040. Ledetal: 560. Gedoop: 57. Aangeneem: 43. Getroud: 7 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 73 Oorgekom van ander Kerke: 12. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. F. J. Z. Booysen, Wightstraat 41, Roodepoort (foon 61–1835). **Konsulent** 1ste: Ds. W. F. Huysers. 2de: Ds. P. G. van Staden. **Scriba:** P. J. Strydom, Honeyballlaan 79, Discovery, P.K. Florida (foon 61–1239). **Kassier:** J. F. Bothma, Posbus 8, Newville, Johannesburg. **Super-**

intendent van Sondagskole: H. R. Zentgraf, Vierdelaan 41, Roodepoort-Noord (foon 61–1239). **Orrelis:** Mej. A. Zentgraf. **Koster:** J. H. Viljoen, Jeffreystraat 18, Roodepoort. **Voorleser:** Ouderlinge om die beurt. **Ouderlinge:** H. R. Zentgraf, D. J. Fourie, E. S. van Zyl, T. v. d. Berg, O. J. Bierman, F. W. Storm, J. F. Bothma, A. J. Harmse, M. Norval, J. P. Potgieter. **Diakens:** J. H. Labuschagne, O. J. Upton, F. A. Blignaut, A. Viljoen C. J. Simpson, P. J. van Zyl, H. Fourie, P. J. Strydom, J. M. Puren, S. P. Mulder, J. Barnard, Van Emmenis, J. Coetzee.

RUSKOPPIES. Gestig 1941.

Sieletal: 198. Ledetal: 101. Gedoop: 3. Aangeneem: 5. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 2 Oorgekom van ander Kerke: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. G. P. van Staden. 2de: Ds. H. J. Geyser. **Scriba/Kassier:** Z. W. Pienaar. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. J. Coertze. **Koster:** J. J. Lombard. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. Coertze, G. van Aarde, Z. W. Pienaar, W. Pienaar. **Diakens:** C. P. Joubert, P. P. Fourie, P. Pienaar.

KRUGERSDORP WES. Gestig 1942.

Sieletal: 930. Ledetal: 491. Gedoop: 47. Aangeneem: 43. Getroud: 4 paar. Oorgekom met Attestasie: 14. Oorgekom van ander Kerke: 17.

Predikant: Ds. P. G. van Staden, Kerkstraat, Krugersdorp Wes (foon 66–3275). **Konsulent** 1ste: Ds. W. F. Huysers, Krugersdorp (foon 66–2540). 2de: Ds. F. J. Z. Booysen, Roodepoort (foon 61–1835). **Scriba vir Registrasie:** J. D. Schutte, Jonesstraat 69. **Scriba:** D. F. Kruger, Van Wykstraat 7 (foon 65–2990). **Kassier:** J. J. van Staden, Van Wykstraat 53A. **Superintendent van Sondagskole:** D. F. Kruger. **Orrelis:** Mevr. Ds. van Staden. **Koster:** Mevr. H. Ayres. **Voorleser:** Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. D. v. d. Berg. A. S. van Aswegen, J. W. Clark, R. G. Deysel, D. F. Kruger, D. J. Mostert, D. A. Moller, I. J. Oosthuizen, J. J. van Staden, P. C. du Toit, A. J. Visser, E. H. de Witt. **Diakens:** G. Ayres, G. H. Basson, G. D. Bothma, J. F. Esterhuizen, J. C. Goosen, W. Herbst, H. J. Joubert, L. Louwies, J. H. Mostert, J. Pienaar, C. van Rooyen, J. D. Schutte.

MALOPO. Gestig 1942.

Sieletal: 112. Ledetal: 73.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. W. F. Huyzers. **Scriba:** J. G. Pretorius, Koedoesdraai, P.K. Makopong. **Ouderlinge:** P. J. Swart, F. J. v. Zyl, A. L. Pretorius. **Diakens:** G. Pretorius, H. Steyn.

VRYBURG. Gestig 1943.

Sieletal: 120. Ledetal: 43. Gedoop: 3. Oorgeneem: 4.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. J. A. Smit, P.K. Delareyville. 2de: Ds. F. J. Z. Booysen, Wightstraat 46, Roodepoort. **Scriba/Kassier:** A. C. du Toit, Kerkstraat 15A, Vruburg. **Koster:** K. F. Kriel. **Voorleser:** Oudl. J. C. du Toit. **Ouderlinge:** J. C. du Toit, F. C. Rosslee. **Diakens:** R. J. Kriel, J. C. Kruger, W. van Vrede.

KOSTER. Gestig 1945.

Sieletal: 336. Ledetal: 205. Gedoop: 9. Aangeneem: 6. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 10. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. van Staden, Krugersdorp-Wes. 2de: Ds. W. F. Huyzers, Krugersdorp. **Scriba:** F. J. van Staden, Posbus 31, Koster. **Kassier:** G. J. Greef, Vlakfontein, P.K. Koster. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. A. J. Greef, Vlakfontein, P.K. Koster. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** A. J. Greeff, A. F. Greeff, P. Nortje, Joh. Venter, J. L. Esterhuizen, F. J. van Staden. **Diakens:** W. Schoeman, A. van Jaarsveld, A. C. Cilliers, C. Esterhuizen, L. Coetzee, P. F. Kock, M. C. Labuschagne.

STELLA. Gestig 1945.

Sieletal: 127. Ledetal: 79. Gedoop: 5. Aangeneem: 5. Oorgekom met Attestasie: 3. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. H. J. Geyser, Lichtenburg. 2de: Ds. J. A. Smit, Delarey. **Scriba/Kassier:** J. C. Meyer, P.K. Stella. **Ouderlinge:** S. P. Bezuidenhout, F. P. Erasmus. **Diakens:** G. D. Pretorius, W. Barnard, J. C. Meyer.

FLORIDA. Gestig 1946.

Sieletal: 464. Ledetal: 253. Gedoop: 18. Aangeneem: 20. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 13. Vertrek met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: F. J. Z. Booysen, Wightstraat 46, Roodepoort (foon 61–1835). **Konsulent** 1ste: Ds. P. G. van Staden, Krugersdorp-Wes. 2de: Ds. W. Huysers, Krugersdorp. **Scriba/Kassier:** L. M. Coetzee, Gretchenstraat 10, Florida (foon 62–1363). **Superintendent van Sondagskole:** H. Wolmarans, Kontonstraat 18, Florida. **Orrelis:** Mevr. M. Hatting. **Koster:** P. Naude. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. H. Heyneke, C. C. A. Breet, C. P. Hattingh, W. J. Steyn, L. Grové, J. C. W. Francis, M. J. Nortmann, H. J. Coetzee, J. van Schalkwyk, D. Nortje. **Diakens:** M. Meyer, P. Naude, J. v. d. Berg, F. Engelbrecht, J. Loots, H. Kruger, G. Cronje, L. M. Coetzee.

RING VAN TRICHARDTSFONTEIN.

Gemeentes: Trichardtsfontein, Chrissiesmeer, Ermelo, Germiston, Piet Retief, Eendracht, Bethal, Brakpan, Delmas, Boksburg, Springs, Morgenzon, Zuurfontein, Benoni, Primrose, Breyten, Alberton.

RINGSKOMMISSIE:

Voorsitter: Ds. M. M. Grobler. **Vise-Voorsitter:** Ds. E. S. Mulder **Scriba:** Ds. J. J. Prinsloo (G./seun). **Vise-Scriba:** Ds. J. C. du Plessis. **Ouderlinge:** W. A. van Schalkwyk, P. A. Ras, G. J. Jordaan. **Secundi:** Nico Wolmarans, M. C. Erasmus, A. M. Harthoorn. **Superintendent van Sondagskole:** Ds. G. J. J. Roos.

TRICHARDTSFONTEIN. Gestig 1879.

Sieletal: 1,146. Ledetal: 464. Gedoop: 15. Aangeneem: 13. Getroud: 5 paar. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 5. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 5.

Predikant: Ds. J. J. Prinsloo (J./seun), Posbus 70, Trichard. **Konsulent** 1ste: Ds. M. M. Grobler, P.K. Eendracht. 2de: Ds. W. van Bergen, P.K. Bethal. **Scriba/Kassier:** W. A. van Schalkwyk, Posbus 20, Trichard. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. W. A. van Schalkwyk. **Koster:** A. S. v. d. Merwe. **Voorleser:** Oud. W. A. van Schalkwyk. **Ouderlinge:**

W. A. van Schalkwyk, B. J. Liebenberg, C. G. V. Grove, G. T. D. Holtzhauzen, G. B. Bester, H. A. Redelinghuys, J. N. de Vos, P. J. L. Booysen, C. J. H. Smit, N. C. Oberholzer. **Diakens:** J. J. P. Meyer, H. L. Venter, L. A. Stone, A. H. Lintvelt, A. J. Steenkamp, G. J. v. d. Merwe, J. A. Oberholzer, J. F. Klopper, P. Bekker, J. F. van Wyngaard.

CHRISSIESMEER. Gestig 1892.

Sieletal: 227. Ledetal: 140. Gedoop: 6. Aangeneem: 3. Vertrek met Attestasie: 1. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 3.

Predikant: Ds. W. J. Roos, Ermelo. **Konsulent** 1ste: Ds. M. M. Grobler, P.K. Eendracht. **Scriba:** S. W. J. Meyer, Knockdhu 178, Chrissiesmeer. **Kassier:** C. H. Buitendag, Driefontein, Chrissiesmeer. **Orrelis:** C. H. Buitendag, jnr. **Koster:** J. J. P. Meyer, Chrissiesmeer. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** N. J. van der Linde, L. M. Stoop, H. W. Ballot, S. W. Meyer, H. du Preez. **Diakens:** A. du Preez, J. N. Botha, C. H. Buitendag, J. H. Engelbrecht, J. J. P. du Preez.

ERMELO. Gestig 1909.

Sieletal: 422. Ledetal: 262. Gedoop: 15. Aangeneem: 13. Getroud: 7 paar. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 24. Oorgekom van ander Kerke: 6. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. W. J. Roos, Everardstraat, Ermelo. **Konsulent** 1ste: Ds. G. P. J. Grobler, Boksburg. 2de: Ds. M. M. Grobler, Eendrag. **Scriba:** Nico Wolmarans, Transvalia, P.K. Uitspanning. **Kassier:** Mnr. Kruger, Emrelo Hoërskool. **Superintendent van Sondagskole:** A. J. v. Rensburg, Ermelo. **Orrelis:** Mevr. C. Buitendag. **Koster:** W. C. Coetzer. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** M. J. J. Dreyer, G. J. v. Rensburg, J. J. Human, J. J. Reyneke, A. Durand, Nico Wolmarans. **Diakens:** D. J. Struwig, W. A. J. v. Rensburg, A. J. v. Rensburg, P. Fourie, R. G. Curlewis, F. Vermaak, P. Swart.

GERMISTON. Gestig 1911.

Sieletal: 1,860. Ledetal: 1,032. Gedoop: 102. Aangeneem: 72. Getroud: 33 paar. Oorgekom met Attestasie: 67. Vertrek met Attestasie: 327. Oorgekom van ander Kerke: 53. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 29.

Predikant: Ds. J. C. du Plessis, Eerstestraat 21, Lambton, Germiston (foon 51–3521). **Konsulent** 1ste: Ds. J. J. Prinsloo, Brakpan. 2de: Ds. G. J. J. Roos, Primrose. **Scriba:** P. J. J. van Nieuwenhuizen, Posbus 414, Germiston (foon 59–9456). **Kassier:** J. J. Nortje, Haleylaan 49, Parkhill Gardens, Germiston (foon 51–1679). **Scriba van Registrasie:** J. F. Hugo, La Basseeweg 56, Delville, Germiston (foon 51–2641). **Superintendent van Sondagskole:** P. J. van Nieuwenhuizen. **Orrelis:** G. Marx, Rialtogebou 7, Germiston (foon 51–2083). **Koster:** J. W. Germishuizen. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** G. B. C. Oosthuizen, W. G. Earle, M. C. van Staden, N. H. Morrison, W. H. Scheepers, H. H. van der Merwe, G. J. Grobler, J. J. Taljaard, S. H. de Bruyn, C. J. Venter, H. J. Niehaus, R. G. Booysen, C. H. de Coning, H. A. Greyling, J. N. Retief, P. P. Delport, S. P. van Vuuren, F. C. Swanepoel, J. H. Smit, J. J. van Zyl, S. P. M. Mulder, P. J. J. van Nieuwenhuizen, A. J. de Hecker. **Diakens:** J. A. Venter, C. J. Niehaus, G. J. Snyman, B. J. Henning, P. B. F. Swart, J. P. Havenga, T. L. du Bruyn, H. Botha, J. J. Nortje, H. J. Fouché, H. J. van Sittert, J. C. Fourie, R. A. Kruger, J. F. Hugo, P. J. Potgieter, C. M. Ehlers, J. F. N. Barnard, P. L. Bodenstein, J. H. Mulder, M. P. Pretorius, A. J. Coetzee.

PIET RETIEF. Gestig 1912.

Sieletal: 309. Ledetal: 167. Gedoop: 7. Aangeneem: 12. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 6. Oorgekom van ander Kerke: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. W. van Bergen, Eeufeestraat 29, Bethal. **Konsulent** 1ste: Ds. J. J. Prinsloo (J./seun). 2de: Ds. C. H. Muller. **Scriba:** A. M. K. Harthoorn, Posbus 81, Piet Retief. **Kassier:** F. P. Faber, Posbus 104, Piet Retief. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. H. Coertze. **Orrelis:** Mevr. S. M. Faber. **Koster:** G. D. Richards. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** P. S. Botes, H. Coertze, A. M. K. Harthoorn, C. H. van den Vyver. **Diakens:** G. D. Richards, T. L. Herbst, T. J. Snijman, A. C. de Klerk.

EENDRACHT. Gestig 1917.

Sieletal: 1,192. Ledetal: 695. Gedoop: 24. Aangeneem: 11. Oorgekom met Attestasie: 12. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 4. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. M. M. Grobler, P.K. Eendracht. **Konsulent** 1ste: Ds. E. S. Mulder. 2de: Ds. G. Grobler. **Scriba/Kassier:** P. A. Ras, P.K. Bosmansfontein, oor Greylingstad. **Superintendent van Sondagskole:** M. C. Pelser, Enkeldebos, P.K. Devon. **Orrelis:** Mevr. M. P. Prinsloo. **Koster:** B. J. Barnard. **Voorleser:** Oudl. P. A. Ras en J. H. Vorster. **Ouderlinge:** P. A. Ras, J. H. Vorster, C. P. Willemse, N. M. Prinsloo, G. W. Visage, J. J. Venter, J. Geldenhuys, A. J. Burger, A. J. de Lange, C. C. Barnard, M. J. Willemse. **Diakens:** A. T. van Niekerk, D. S. Venter, P. J. L. Venter, M. J. Willemse, S. T. Prinsloo, J. C. Kriek, D. Duvenage, W. J. Bornman, S. Bolton, J. D. Venter, W. C. Meyer, M. C. Pelser.

BETHAL. Gestig 1918.

Sieletal: 870. Ledetal: 533. Gedoop: 23. Aangeneem: 24. Getroud: 10 paar. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 18. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 1.

Predikant: Ds. W. v. Bergen, Eeufeestraat 29, Bethatl. **Konsulen** 1ste: Ds. J. J. Prinsloo. 2de: Ds. J. C. du Plessis. **Scriba:** G. I. v. d. Westhuizen, Posbus 162, Bethal. **Kassier:** D. E. P. Nortje, Du Plooystraat 81, Bethal. **Superintendent van Sondagskole:** W. Kidson, Du Plooystraat 7, Bethal. **Orrelis:** J. P. v. Heerden. **Koster:** W. J. Hattingh. **Ouderlinge:** D. E. P. Nortje, A. M. Strauss, J. J. du Toit, T. F. J. v. Rensburg, J. G. du Toit, M. J. Roets, B. W. Esterhuizen, G. F. Coetzer, W. J. Groenewald, D. J. G. S. Kidson. **Diakens:** S. M. Venter, H. D. L. Roux, N. A. Visser, A. J. W. Posthuma, B. T. Booysen, L. G. C. Schnetler, G. Herbst, S. M. Venter, C. Muller.

BRAKPAN. Gestig 1925.

Sieletal: 1,720. Ledetal: 865. Gedoop: 93. Aangeneem: 68. Getroud: 18 paar. Oorgekom met Attestasie: 27. Vertrek met Attestasie: 15. Oorgekom van ander Kerke: 39. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 8.

Predikant: Ds. J. J. Prinsloo, B.A., B.D., Rhodeslaan 57, Brakpan, Posbus 109, Brakpan. **Konsulent** 1ste: Ds. J. C. du Plessis. 2de: Ds. E. S. Mulder. **Scriba:** S. I. Prinsloo, Germainslaan 47, Brakpan. **Kassier:** D. P. S. Linnenkamp, Posbus 109, Brakpan. **Superintendent van Sondagskole:** M. J. Wolmarans, Lesterweg 50, Brakpan. **Orreliste:** Mej. E. de Wet. **Koster:** S. P. Deysel. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouder-**

linge: W. v. d. Westhuizen, G. J. Jordaan, J. S. Marais, J. H. Deysel, A. J. Whiteman, B. J. Marais, C. A. Roets, S. P. Vorster, W. Jordaan, C. B. du Toit, D. P. S. Linnenkamp, S. I. Prinsloo, J. H. Pieterse, G. von Emmenis, D. Benadé, F. A. Bezuidenhout, M. J. Wolmarans, J. Labuschagne, F. Herbst, A. Knoetze, M. J. Mulder, A. C. Wessels, A. Lombard, F. A. Booyse. **Diakens:** P. Ferreira, P. van Eck, D. Ras, J. L. Green, N. J. Bronkhorst, D. G. Jacobs, H. Greyling, P. B. v. Dyk, J. v. Vuuren, J. L. Scholtz, J. van Staden, C. H. Groenewald, C. I. Delport, G. J. Rousseau, R. Vermaak, N. v. d. Walt, M. J. Roos, C. Pelser, K. P. Stander, B. J. Pieters, S. M. Lehman, P. H. Ferreira, M. P. Conway, C. P. Jacobs, P. J. van Staden.

DELMAS. Gestig 1926.

Sieletal: 934. Ledetal: 485. Gedoop: 33. Aangeneem: 37. Oorgekom met Attestasie: 9. Vertrek met Attestasie: 17. Oorgekom van ander Kerke: 11. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 6.

Predikant: Ds. C. H. Muller. **Konsulent** 1ste: Ds. N. J. van Schalkwyk, Benoni. 2de: Ds. G. P. J. Grobler. **Scriba:** Mnr. W. F. Kugel, Posbus 36, Delmas. **Kassier:** Mnr. D. P. Smit, Posbus 110, Delmas. **Superintendent van Sondagskole:** Mnr. J. Hattingh, Posbus 87, Delmas. **Orrelis:** Mej. M. de Beer, Posbus 395, Springs. **Koster:** Mnr. F. D. Kruger, Delmas. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** J. C. du Plessis. M. J. du Plessis, P. J. Krugel, J. J. P. Hattingh, D. P. Smit, J. J. Eksteen, A. J. Greyling, P. T. Bothma, J. A. H. Reiners, J. H. Eksteen, K. Kruger, W. A. Kruger, P. Riekert, F. Jordaan, J. du Preez. **Diakens:** J. Venter, J. A. Rossouw, J. J. Uys, H. A. Dreyer, W. Oosterhuis, J. H. Greyling, P. van Rensburg, A. H. du Plessis, G. A. de Beer, S. Botha, J. J. Pretorius, C. N. Krugel, D. J. Muller.

BOKSBURG. Gestig 1932.

Sieletal: 1,247. Ledetal: 900. Gedoop: 47. Aangeneem: 33. Getroud: 17 paar. Oorgekom met Attestasie: 25. Vertrek met Attestasie: 16. Oorgekom van ander Kerke: 19. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 11.

Predikant: Ds. G. P. J. Grobler, Tiendestraat 41, Boksburg-Noord (foon 52–1920). **Konsulent** 1ste: Ds. C. H. Muller, Delmas. 2de: Ds. N. J. van Schalkwyk, Benoni. **Scriba:** I. Kolver, Championstraat 15, Cason Dorp, Boksburg. **Kassier:** J. A. P. Nel, Sarel Cillierstraat 56, Boksburg-Noord (foon 52–1065). **Superintendent van Sondagskole:** C. G. Schutte, Agstestraat 82, Boksburg-Noord. **Orrelis:** Mej. M. Scholtz, Sewendestraat 95, Boksburg-Noord. **Koster:** A. E. Foord, Tweedestraat 82, Boksburg-Noord. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. A. P. Nel, A. E. Foord, B. Blignaut, M. J. van Staden, I. Kolver, P. F. du Plessis, F. G. Terblance, J. M. J. de Wet, A. H. v. d. Westhuizen, F. P. Horn, H. J. du Toit, N. J. Heyneke, M. J. Quinn, J. J. Brits, J. G. Welgemoed, H. J. v. d. Merwe. **Diakens:** J. C. Grobler, J. J. Rosslee, J. S. Horn, E. S. Marais, P. A. Gouws, M. J. Cronje, M. J. Calitz, P. P. Rosslee, E. G. J. v. Rensburg, C. J. Bekker, F. J. Pretorius, A. J. J. Pretorius, J. J. Oosthuizen, A. Fouché, J. P. J. v. Rensburg, M. J. Botha, H. J. v. Rensburg.

SPRINGS. Gestig 1936.

Sieletal: 1,471. Ledetal: 790. Gedoop: 79. Aangeneem: 36. Getroud: 18 paar. Oorgekom met Attestasie: 41. Vertrek met Attestasie: 16. Oorgekom van ander Kerke: 27. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 12.

Predikant: Ds. E. S. Mulder, Selbornlaan 7, Geduldduitbreiding (foon 56–2994). **Konsulent** 1ste: Ds. C. H. Muller, Delmas. 2de: Ds. J. J. Prinsloo,

Brakpan. **Scriba:** H. J. van Broekhuizen, Retiefstraat 58, Geduldduitbreiding, Springs (foon 56–2858). **Kassier:** J. C. Botha, New Era-drukkery, Springs (foon 56–3337). **Superintendent van Sondagskole:** Ds. E. S. Mulder. **Orrelis:** F. W. van Drimmelen, Fusionweg 14, Casseldale, Springs. **Koster:** R. J. Visser, Sesdelaan 36, Geduld, Springs. **Voorleser:** Oudl. R. C. J. Taljaard. **Ouderlinge:** R. C. J. Yaljaard, J. L. Reiners, G. J. van der Bank, J. J. Prinsloo, H. J. van Broekhuizen, W. van Drimmelen, J. L. Venter, B. Lotz, J. A. Hall, J. A. Ras, P. G. Steyn, H. J. Bouwer, P. H. Botes, L. Stoop, B. G. Nel, C. P. J. Krige, W. H. Maclean, J. J. Wilson, H. J. van den Berg, N. J. Basson. **Diakens:** J. P. Grobler, J. L. Brits, S. P. Viljoen, L. C. Janneke, J. N. du Bruyn, R. J. Visser, P. A. von Wielligh, A. G. Beeslaar, A. H. R. van Zyl, L. L. Griffin, F. W. van Drimmelen, H. J. J. Botha, N. H. Jacobs, P. W. Griffin, R. J. Venter, L. J. Viljoen, H. J. de Bruin, R. M. Ferguson, C. J. Zwarts, J. F. Beytell.

MORGENZON. Gestig 1936.

Sieletal: 312. Ledetal: 179. Gedoop: 12. Aangeneem: 6. Oorgekom met Attestasie: 2. Vertrek met Attestasie: 9. Oorgekom van ander Kerke: 1. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 4.

Predikant: Ds. W. van Bergen, Eeufeesstraat 29, Bethal. **Konsulent** 1ste: Ds. J. A. Smit. 2de: Ds. W. Huyzers. **Scriba:** P. H. Potgieter, Hendrikspan, P.K. Maizefield. **Kassier:** J. J. Marnewick, Protest, Morgenzon. **Orrelis:** R. J. Strydom. **Koster:** R. J. Strydom. **Voorleser:** Oudl. J. A. van Wyk. **Ouderlinge:** J. S. Beukes, J. A. van Wyk, J. P. Mare, C. F. J. Strydom, M. D. Meyer. **Diakens:** C. C. W. Engelbrecht, W. Zevenster, P. Struwig, J. F. Bekker.

ZUURFONTEIN. Gestig 1939.

Sieletal: 670. Ledetal: 336. Gedoop: 36. Aangeneem: 19. Getroud: 5 paar. Oorgekom met Attestasie: 13. Vertrek met Attestasie: 5. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Ds. G. J. J. Roos, Starstraat 2, Fishersheuwel (foon 58–1649). **Konsulent** 1ste: Ds. G. J. P. Grobler, Tiendestraat 41, Boksburg (foon 52–1920). **Scriba:** I. W. Vosloo, Witkoppies 7, P.K. Kempton Park. **Kassier:** M. Zwaan, Plot 165, Pomona, P.K. Kempton Park. **Superintendent van Sondagskole:** W. Marais, P.K. Birchleigh. **Orrelis:** Mevr. Robberts. **Koster:** Mevr. Robberts. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** L. Robberts, M. Marais, F. C. Venter, W. Pieterse, F. Marais, C. Stiemie van Heerden, J. H. Kriel, H. J. de Beer, I. W. Vosloo. **Diakens:** M. Zwaan, J. Burger, H. G. Joubert, F. W. C. v. d. Merwe, T. Mostert, C. Wolfaardt, J. J. Botha, G. Duvenage.

BENONI. Gestig 1941.

Sieletal: 1,210. Ledetal: 860. Gedoop: 36. Aangeneem: 24. Getroud: 9 paar. Oorgekom met Attestasie: 8. Vertrek met Attestasie: 12. Oorgekom van ander Kerke: 5. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 10.

Predikant: Ds. N. J. van Schalkwyk, White Houselaan 6, Farrarmere, Benoni. **Konsulent** 1ste: Ds. van Bergen, Bethal. 2de: Ds. J. J. Prinsloo, Trichardsfontein. **Scriba:** Chris. Engelbrecht (foon 54–3876), Howardlaan 120, Benoni. **Kassier:** T. W. Smith (foon 54–1658), Derdelaan 33, Northmead. **Superintendent van Sondagskole:** S. C. Nicholson, P.K. Brentwood Park, oor Benoni. **Orrelis:** B. J. Dykman, The Drive 35, Benoni. **Koster:** Mnr. en mevr. C. Engelbrecht. **Voorleser:** Chris. Engelbrecht. **Ouderlinge:** C. J. Prinsloo, P. H. Botha, L. J. Steyn, F. A. Potgieter, J. J. H. Zeelie, T. W. Smith, H. C. P. Human, J. P. Faure, C. L. Engelbrecht, M. J. van der Merwe, F. A. Vorster, W. A. Venter, J. A. Nagel. **Diakens:** S. C. van

Wyk, N. J. Smith, S. J. Klopper, A. P. Prinsloo, J. J. Vermeulen, W. . Heyneke, A. P. Botha, I. W. Hatting, R. J. Prinsloo, Jan du Toit, W. H. Scheepers, L. B. Fourie.

PRIMROSE. Gestig 1945.

Sieletal: 1,453. Ledetal: 832. Gedoop: 74. Aangeneem: 64. Getroud: 15 paar. Oorgekom met Attestasie: 92. Vertrek met Attestasie: 20. Oorgekom van ander Kerke: 58. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. G. J. J. Roos, Starstraat 2, Fishersheuwel (foon 58–1649). **Konsulent** 1ste: Ds. N. J. van Schalkwyk, Whitehouselaan, Farrarmeer, Benoni. **Scriba:** J. F. C. Kern, Meliaweg 17, Primrose. **Kassier:** S. J. Venter, Jupiterweg 15, Fishersheuwel. **Scriba vir Registrasie:** G. F. Jonker, Rigelstraat 9, Fishersheuwel. **Superintendent van Sondagskole:** J. H. Erasmus, Gorstlaan 44, Primrose. **Orrelis:** Mevr. J. Pretorius. **Koster:** G. F. Jonker. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** G. F. Jonker, J. Smit, J. le Roux, F. Kruger, S. J. Venter, F. Griffin, J. Kern, J. de Waal, J. Labuschagne, P. Annandale, J. Barnard, K. Dorfling, H. J. Lizemore, S. J. du Plessis, C. G. de Villiers, M. C. Erasmus, P. Opperman, P. Swarts, W. Wentzel. **Diakens:** C. J. Botha, L. Venter, J. Botha, J. Struwig, J. Holl, J. Maré, W. Botha, G. Pretorius, J. H. Labuschagne, J. Botha, J. Heyneke, J. Kuhl, J. Vorster, E. Greeff, J. Broodryk, J. Small, C. Raaths, J. C. Kriek, T. van Eeden.

BREYTEN. Gestig 1945.

Sieletal: 238. Ledetal: 129. Gedoop: 9. Aangeneem: 7. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. J. C. du Plessis. **Scriba/Kassier:** M. J. Swart, Posbus 1, Breyten. **Superintendent van Sondagskole:** R. P. Meyer, S.A.S., Breyten. **Koster:** H. J. v. Kraayenburg, S.A.S., Breyten. **Voorleser:** Oudl. H. P. Dreyer. **Ouderlinge:** J. Meyer, W. Roelofse, M. J. Swart, H. P. Dreyer, A. A. J. v. Vuuren. **Diakens:** R. P. Meyer, A. K. Smit, J. S. Grobler, S. v. Biljon.

ALBERTON. Gestig 1946.

Sieletal: 644. Ledetal: 326. Gedoop: 23. Aangeneem: 16. Getroud: 2 paar. Oorgekom met Attestasie: 23. Oorgekom van ander Kerke: 18.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. G. J. J. Roos. 2de: Ds. J. C. du Plessis. **Scriba:** Oudl. G. P. Strydom. **Kassier:** Oudl. D. P. J. Rossouw. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. A. P. Ackerman. **Orrelis:** Mej. S. Patterson. **Koster:** Oudl. J. Visagie. **Voorleser:** 'n Ouderling om die beurt. **Ouderlinge:** M. J. Potgieter, S. J. Erasmus, P. J. v. d. Merwe, J. H. Badenhorst, A. A. Venter, N. J. Coetzee, G. P. Bekker, G. P. Strydom, D. Rossouw, J. Visagie, A. P. Ackerman, W. S. Marais. **Diakens:** D. B. du Preez, J. Kruger, C. S. Minnaar, M. J. Greyling, F. T. Cronje, P. Fick, I. B. Bierman, L. van Breda.

GEMEENTES BUITE RINGVERBAND.

(Onder toesig van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.)
Unie:
Gemeente Kaapstad.

KAAPSTAD. Gestig 1943.

Sieletal: 241. Ledetal: 161. Gedoop: 15. Aangeneem: 13. Getroud: 3 paar. Oorgekom met Attestasie: 3. Vertrek met Attestasie: 3. Oorekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Ds. A. Brandt, ,,Ekeby", Dunkeldlaan Estate, Claremont, K.P. **Scriba:** W. H. Boshoff, Monte Christo, Uitvlugt 2, Pinelands, Kaap. **Kassier:** A. v. d. Horst, Kantara Court 1, Davenportweg, Vredenhoek, Kaapstad. **Orrelis:** Oud. J. v. d. Berg. **Voorleser:** Oudl. A. A. Schouten. **Ouderlinge:** A. A. Schouten, M. J. Scheepmaker, J. v. d. Berg, L. F. Hillebrand, R. A. Buitendag. **Diakens:** W. H. Boshoff, A. v. d. Horst, D. C. Kleynhans.

SUIDELIKE RHODESIË.

Gemeentes:
Gwelo (met afdelings Shabani, Seluwe, Que Que en Umvuma). Afd. Wankie.

Afdeling Sinoia, Afdeling Welgetroost, Gatooma, Fort Victoria, Bulawayo, Salisbury, Chipinga, Rusape.

GWELO. Gestig 1923.

(Met Afdelings: Shabani, Selukwe, Que Que en Umvuma.)

Sieletal: 183. Ledetal: 146.

1ste: Ds. P. J. J. Venter. Scriba: Ds. S. J. Strydom. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. N. H. Visser. **Gwelo Ouderlinge:** T. A. Louw, N. H. Visser, H. v. d. Merwe, M. J. Olivier, M. J. Olivier. **Diakens:** J. L. Pretorius, M. Strydom, P. Erasmus, F. A. Benade.

AFDELING WANKIE.

Sieletal: 22. Ledetal: 15. Gedoop: 1. Aangeneem: 5.

Predikant: Ds. J. S. Strydom. **Ouderling:** P. Viljoen. **Diaken:** A. F. Olivier.

AFDELING SINOIA.

Sieletal: 28. Ledetal: 18. Aangeneem: 2. Vertrek met bewys van Lidmaatskap: 2.

Predikant: Ds. S. J. Strydom, Sewendestraat 8, Gwelo, S. Rhodesië. **Scriba:** Mevr. S. P. Naudé, Samos, P.K. Banket, S. Rhodesië. **Kassier:** P. W. Oosthuizen, P.K. Sinoia, S. Rhodesië. **Ouderlinge:** S. P. Naudé, P. v. d. Berg. **Diaken:** W. A. S. Olivier.

AFDELING WELGETROOST.

Sieletal: 48. Ledetal: 26.

Predikant: Ds. S. J. Strydom, Gwelo. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Ouderlinge:** C. J. Strydom, J. Botha. **Diaken:** S. A. Celliers.

GATOOMA. Gestig 1947.

Sieletal: 64. Ledetal: 38.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Scriba: Kassier:** R. J. Benade, Kriekstraat, Gatooma. **Ouderlinge:** W. H. Hundermark, J. H. Rabe, R. J. Benade. **Diakens:** G. J. Noppe, A. Millar.

FORT VICTORIA. Gestig 1923.

Sieletal: 56. Ledetal: 36.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Ouderling:** C. J. Rabe. **Diakens:** J. H. Bezuidenhout, J. Oosthuizen.

BULAWAYO. Gestig 1934.

Sieletal: 138. Ledetal: 85.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Scriba/Kassier:** C. W. Kleynhans. **Ouderlinge:** C. W. Kleynhans, N. J. R. Booyse. **Diakens:** J. D. Wagenaar, M. J. H. Herbst.

SALISBURY. Gestig 1934.

Sieletal: 111. Ledetal: 58.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Scriba:** J. P. Genade, Posbus 687, Salisbury. **Kassier:** Mevr. G. E. Barry. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. G. P. Stoltz. **Ouderlinge:** G. P. Stoltz, J. P. du Preez, S. Stroebel. **Diakens:** G. E. Barry, H. Botha, A Olivier.

CHIPINGA. Gestig 1937.

Sieletal: 26. Ledetal: 16.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Scriba:** G. Ferreira, Chipinga. **Kassier:** G. Rall, Chipinga. **Ouderling:** P. J. Snyders. **Diaken:** G. Ferreira.

RUSAPE. Gestig 1945.

Sieletal: 55. Ledetal: 25.

Predikant: Ds. S. J. Strydom, Gwelo. **Scriba/Kassier:** Hennie Alberts Leeukuil, P.K. Inyazura. **Ouderling:** T. E. Serfontein. **Diaken:** F. Kirsh.

NOORDELIKE RHODESIË.

Gemeentes:

Luanshya, Lusaka, N'Kana, Mufulira.

LUANSHYA. Gestig 1934.

Sieletal: 115. Ledetal: 68. Gedoop: 5. Aangeneem: 5.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. C. H. Muller, Posbus 115, Delmas. 2de: Ds. W. van Bergen, Eeufeesstraat 29, Bethal. **Scriba/Kassier:** F. C. Rosslee, Z-laan 98, Luanshya. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. F. Knoetze, C. A. C. Swart. **Diakens:** A. D. P. Visagie, P. Grobler.

LUSAKA. Gestig 1934.

Sieletal: 80. Ledetal: 59. Gedoop: 5. Aangeneem: 2. Getroud: 1 paar. Oorgekom met Attestasie: 2. Oorgekom van ander Kerke: 10.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: D. C. H. Muller. **Scriba:** Mevr. M. C. E. Wiemand, Springfontein, Lusaka. **Kassier:** W. H. Neethling, Windhoek, Lusaka. **Ouderlinge:** D. van Dyk, E. D. Wienand, J. H. Bester. Broken Hill. **Diakens:** Philip Shanker, Robert Wienand, G. J. B. Robbertz, Broken Hill.

N'KANA. Gestig 1934.

Sieletal: 105. Ledetal: 82.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. S. P. Viljoen. 2de: Ds. Muller. **Scriba/Kassier:** E. C. Visagie, Posbus 252, N'Kana, N.R. **Superintendent van Sondagskole:** E. C. Visagie. **Voorleser:** C. E. Visagie. **Ouderlinge:** E. C. Visagie, S. H. Visser. **Diakens:** Robert H. Wienand, Daniel Neethling.

MUFULIRA. Gestig 1946.

Sieletal: 93. Ledetal: 48. Gedoop: 9. Aangeneem: 2. Vertrek met Attestasie: 4. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. C. H. Muller. **Scriba:** A. Z. P. Willemse, K.B. 17, Mufulira. **Kassier:** C. E. Belcher. **Superintendent van Sondagskole:** T. Grobler. **Voorleser:** P. J. J. van Vuuren. **Ouderlinge:** P. J. J. van Vuuren, T. F. Grobler, J. M. Prinsloo, D. J. Wolmarans. **Diakens:** P. J. Nieuwoudt, P. W. Moller, C. E. Belcher, A. Z. P. Willemse.

SUIDWES-AFRIKA.

Gemeentes:

Otjiwarango, Gobabis, Grootfontein, Van Drimmelen, Outjo.

OTJIWARONGO. Gestig 1937.

Sieletal: 124. Ledetal: 65. Gedoop: 6. Aangeneem: 2. Oorgekom met Attestasie: 4. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 2.

Predikant: Vakant. **Scriba:** J. P. Venter, Langverwag, P/s. 205, Otjiwarongo. **Kassier:** Paul v. d. Merwe. **Superintendent van Sondagskole:** J. P. v. d. Wat. **Koster:** J. P. v. d. Walt. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** G. J. van Staden, J. P. Venter. **Diakens:** J. M. Venter, J. M. v. d. Merwe.

GOBABIS. Gestig 1937.

Sieletal: 170. Ledetal: 100. Gedoop: 11. Aangeneem: 5. Oorgekom van ander Kerke: 1.

Predikant: Vakant. **Scriba/Kassier:** Paul S. Oosthuizen. **Ouderlinge:** J. M. du Plessis, J. J. Coetzee, W. P. Oosthuizen (jnr.), J. Theron, B. C. Spies. **Diakens:** P. L. A. du Plessis, J. J. Oosthuizen, Pieter H. Oosthuizen, J. Wilmans.

GROOTFONTEIN. 1937.

Sieletal: 147. Ledetal: 93. Gedoop: 6. Aangeneem: 3. Oorgekom met Attestasie: 6. Vertrek met Attestasie: 4.

Predikant: Vakant. **Scriba/Kassier:** A. M. Kok. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** T. Sackse, L. Potgieter, B. J. Alberts, G. A. Alberts. **Diakens:** F. Alberts, T. Lambert, A. Espach.

VAN DRIMMELEN. Gestig 1941.

Sieletal: 65. Ledetal: 38. Gedoop: 3. Vertrek met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 3. Vertrek met bewys van lidmaatskap: 1.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. W. P. v. d. Merwe, Parys. **Scriba/Kassier:** J. C. v. d. Merwe, Goedgeluk Ps. 84, Okahandja. **Superintendent van Sondagskole:** Oudl. P. S. Oosthuizen, Ps. Okahandja. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** J. C. v. d. Merwe, P. J. Labuschagne, P. S. Oosthuizen. **Diakens:** C. N. Coetzee, D. J. B. du Plesses.

OUTJO. Gestig 1943.

Sieletal: 186. Ledetal: 104. Gedoop: 9. Aangeneem: 2. Oorgekom met Attestasie: 1. Oorgekom van ander Kerke: 6.

Predikant: Vakant. **Konsulent** 1ste: Ds. W. P. van der Merwe, Parys, O.V.S. **Scriba/Kassier:** P. P. H. Alberts, Neins Wes, Outjo. **Voorleser:** 'n Ouderling. **Ouderlinge:** P. P. H. Alberts, G. Alberts, L. M. du Plessis (snr.), G. Lambert. **Diakens:** P. P. H. van der Merwe, P. Vorster, L. M. du Plessis (jnr.), D. v. R. Coetzee.

OOS-AFRIKA.

Gemeentes:

Rensburgrust, Arusha.

RENSBURGRUST.

Sieletal: 250. Ledetal: 130.

Predikant: Vakant. **Scriba:** L. S. T. Wolmarans, P.K. Eldoret. **Kassier:** S. P. Kruger, Eldoret, Kenya. **Koster:** P. W. J. v. Rensburg. **Voorleser:** P. L. Steenkamp. **Ouderlinge:** P. L. Steenkamp, J. Engelbrecht, L. Wolmarans. **Diakens:** J. Fourie, J. v. Rensburg, H. v. Rensburg.

ARUSHA.

Sieletal: 176. Ledetal: 107.

Predikant: Vakant. **Scriba/Kassier:** G. de Beer, Posbus 16, Arusha, Tanganyika, gebied Oos-Afrika. **Koster:** A. J. Venter. **Voorleser:** Oudl. G. J. de Beer. **Ouderlinge:** W. Pretorius, J. J. v. d. Westhuizen, G. J. de Beer, J. G. de Beer. **Diakens:** P. J. Bekker, P. J. Bekker (J./seun), P. R. R. Jones.

AFDELING WANKIE.

Sieletal: 22. Ledetal: 15. Gedoop: 1. Aangeneem: 5.

Predikant: Ds. S. J. Strydom. **Konsulent** 1ste: Ds. P. J. J. Venter. **Ouderling:** P. Viljoen. **Diaken:** A. F. Olivier.

NEDERDUITS HERVORMDE SUSTERSVERENIGING VAN AFRIKA.

HOOFBESTUUR: Mevr. Ds. A. J. J. Oosthuizen, Voorsitster; Mevr. Ds. J. J. Prinsloo (Trichardsfontein), Vise-voorsitster; Mevr. Ds. C. S. v. H. Steenekamp, Sekretaresse; Mevr. Ds. F. J. van Zyl, Vise-sekretaresse; Mevr. Ds. A. Ras, Tesouriere; Mevre. Ds. E. S. Mulder, Ds. M. M. Grobler, Ds. L. M. le Roux, Ds. W. F. H. Huyzers, Ds. W. J. Roos, R. Veenstra (Pretoria-Wes), A. Nortjé (Bethal), G. Bakker (Nylstroom), A. van Zyl (Potchefstroom), A. E. Kok (Krugersdorp).

ADRESLYS VAN SEKRETARESSE VAN TAKKE EN LEDETAL.

ALBERTON: Mevr. I. Rossouw, Alberton.

ARUSHA: Mevr. C. M. de Beer, Oldonya Sambu, P.K. Arusha, Tanganjika. Ledetal: 6.

BETHAL: Mevr. A. Nortjé, Posbus 100, Bethal. Ledetal: 48.

BLOEMFONTEIN: Mevr. L. Pienaar, Posbus 625, Bloemfontein.

BOKSBURG: Mej. M. Marais, Vyftiendelaan 42, Boksburg-Noord. Ledetal: 29.

BENONI: Mevr. C. Botha, Balfourlaan 48, Benoni.

BRAKPAN: Mevr. M. M. Swanevelder, Victorialaan 49, Brakpan. Ledetal: 25.

BREYTEN: Mevr. A. Brits, S.A. Spoorweg, Breyten.

BRITS: Mevr. D. Grobler, Tweerivier, P.K. Beestekraal, Brits. Ledetal: 44.

BRIXTON: Mevr. M. Schutte, Putneyweg 11, Rossmore, Johannesburg. Ledetal: 28.

BRONKHORSTSPRUIT: Mevr. S. Lourens, Erasmusskool, Bronkhorstspruit. Ledetal: 80.

CATHCART: Mevr. J. H. Meyer, Uniestraat, Cathcart.

CHRISSIESMEER: Mevr. J. W. Buitendach, Posbus 22, Chrissiesmeer. Ledetal: 36.

CHRISTIANA: Mevr. P. J. Prinsloo, Forsmanstraat, Christiana. Ledetal: 15.

DELAREY: Mevr. J. Pretorius, Klippan, P.K. Barberspan, Transvaal. Ledetal: 47.

DELMAS: Mevr. M. J. Uys, Weilaagte, Delmas. Ledetal: 31.

DAVEL: Mevr. S. J. Coetzer, P.K. Davel.

DUNDEE: Mevr. de Jager, Gladstone, Dundee, Natal.

DORDRECHT: Mevr. A. N. Ooelofse, Spoorweghuis 7, Dordrecht. Ledetal: 25.

DULLSTROOM: Mevr. F. Nel, Posbus 19, Dullstroom. Ledetal: 32.

DURBAN: Mevr. H. P. Meyer, Gladstoneweg 16, Greenwood, Durban. Ledetal: 60.

EENDRACHT: Mevr. A. Venter, Grootlaagte, Leslie. Ledetal: 50.

ERMELO: Mej. C. C. Joubert, Posbus 77, Ermelo. Ledetal: 54.

GERMISTON: Mevr. P. van Nieuwenhuyzen, Posbus 414, Germiston. Ledetal: 76.

GLENCOE: Mevr. Horn, Kempstraat 85, Glencoe. Ledetal: 10.

GREYLINGSTAD: Mevr. A. Morsner, Posbus 4, Greylingstad.

GWELO: Mevr. Ds. Strydom, Sewendestraat 8, Gwelo.

FLORIDA: Mevr. J. M. Coetzee, Gretchenstraat 10, Florida.

HEIDELBERG: Mevr. N. Boersma, Jordaanstraat 104, Heidelberg. Ledetal: 90.

HEILBRON: Mevr. L. Weilbach, Rooirand, Pos Kaalvlakte, oor Coal brook Ledetal: 10.

HENDRINA: Mevr. I. P. Malan, Hendrina. Ledetal: 21.

GROOT MARICO: Mevr. A. G. Gast, Posbus 7, Groot Marico. Ledetal: 104.

JOHANNESBURG (Cottesloe): Mevr. F. Beyers, Wesselstraat 23, Braamfontein, Johannesburg. Ledetal: 27.

JOHANNESBURG-NOORD: Mevr. D. Coetzee, P.K. Rivonia, Johannesburg Ledetal: 22.

JOHANNESBURG-WES: Mevr. M. G. Oosthuizen, Banburyweg 9A, Westdene, Johannesburg. Ledetal: 28.

KAAPSTAD: Mevr. L. van Vliet, Sunnyside, Prieskaweg, Hazendal, Mowbray, Kaapstad. Ledetal: 16.

KENSINGTON: Mevr. M. Jacobs, Yorkweg 4, Kensington, Johannesburg. Ledetal: 26.

KLERKSDORP: Mevr. J. C. Jacobs, Hendrik Potgieterpad 49, Klerksdorp. Ledetal: 34.

KOEDOESRAND: Mevr. G. J. Smith, Tygerfontein, P.K. Maasstroom, Tvl. Ledetal: 20.

KROONSTAD: Mej. I. L. Botha, Murraystraat 97, Kroonstad, O.V.S. Ledetal: 11.

KRUGERSDORP: Mevr. E. le Roux, Andries Pretoriusstraat 22, Krugersdrop. Ledetal: 30.

KRUGERSDORP-WES: P/a Mevr. Ds. van Staden, De Wetstraat 25, Krugersdorp. Ledetal: 15.

LAEVELD: Mevr. S. Viljoen, Duiwelskloof, Noordelike Transvaal. Ledetal: 16.

LADYSMITH: Mevr. A. M. Gey van Pittius, New Castleweg 15, Ladysmith. Ledetal: 10.

LICHTENBURG: Mevr. N. de Beer, Posbus 32, Lichtenburg. Ledetal: 140.

LOSBERG: Mevr. Betsie Mienie, Fochville, Tvl. Ledetal: 92.

LOUIS BRANDT: Mevr. B. McDermott, P.K. Fontainebleau, Johannesburg. Ledetal: 16.

LOUIS TRICHARDT: Mevr. J. H. Booyse, Rissikstraat 698, Louis Trichardt. Ledetal: 19.

LUANSHYA: Mevr. S. Combrink, Rivierlaan 42, Luanshya, Noord-Rhodesië.

LYDENBURG: Mevr. A. E. Nel, Posbus 5, Lydenburg. Ledetal: 68.

MARBLE HALL: Mevr. M. J. Grobler, P.K. Marble Hall. Ledetal: 33.

MIDDELBURG: Mej. N. M. Prinsloo, Posbus 19, Middelburg, Tvl. Ledetal: 26.

MORGENZON: Mej. K. Coetzer Posbus 25 Morgenzon. Ledetal: 37.

MUFULIRA: Mevr. F. Scheepers, J. 104, Mufulira, Noord-Rhodesië. Ledetal: 11.

NABOOMSPRUIT: Mevr. H. Snyman, Naboomspruit, Tvl. Ledetal: 60.

NEWLANDS: Mevr. J. P. Olivier, Vierdelaan 20, Greymont, P.K. Newville, Johannesburg. Ledetal: 23.

NOORDELIKE PRETORIA: Mevr. S. Ferreira, Tiendelaan 981, Wonderboom-Suid, Pretoria. Ledetal: 80.

N'KANA: Mevr. S. J. Cronjé, p/a Mnr. E. C. Visagie, Posbus 252, N'kana, N. Rhodesië.

NOORDWESTELIKE PRETORIA: Mevr. G. J. van Rensburg, Kensingtonlaan 151, Mountain View, Pretoria. Ledetal: 40.

OOS-LONDEN: Mevr. G. M. Preston, Kensingtonweg 17, Nahoen, Oos-Londen. Ledetal: 50.

ORJIWARONGO: Mevr. J. P. Venter, Langverwag, Possak 205, Otjiwarongo, S.W.A. Ledetal: 20.

OUTJO: Mevr. J. J. du Plessis, Posbus 5, Outjo, S.W.A.

PARYS: Mej. J. Bezuidenhout, Posbus 24, Parys. Ledetal: 42.

PIETERSBURG: Mevr. W. J. Senekal, p/a Ned. Hervormde Pastorie, Pietersburg. Ledetal: 35.

POTCHEFSTROOM: Mevr. S. Raubenheimer, Bergstraat 158, Potchefstroom. Ledetal: 25.

PRETORIA-NOORD: Mevr. M. Steenkamp, Posbus 1085, Pretoria. Ledetal: 24.

PRETORIA-WES: Mevr. N. J. Theunissen, Middel Crescent 69, Iscordorp, Pretoria.

POTGIETERSRUST: Mevr. G. de Beer, Rabestraat 459, Potgietersrust. Ledetal: 42.

PRIMROSE: Mevr. A. Jonker, Rigelstraat 9, Primrose, Germiston.

PIETERMARITZBURG: Mevr. E. Buitendach, Boomstraat 91, Pietermaritzburg.

RANDPOORT: Mevr. J. P. Oberholzer, Randgateweg 7, Homelake, Tvl. Ledetal: 41.

ROODEPOORT: Mevr. M. Scheffers, Sesdelaan 24, Roodepoort-Noord. Ledetal: 44.

ROOSSENEKAL: Mej. M. Neethling, P.K. Roossenekal. Ledetal: 34.

RUSKOPPIES: Sekretaresse, p/a Mevr. Ds. Huyzers, De Wetstraat 25, Krugersdorp.

RUSTENBURG: Mej. M. R. Hugo, h/v Leyds- en von Wiellighstraat, Rustenburg. Ledetal: 103.

RUST-DER-WINTER: p/a Mnr. J. J. Prinsloo, Posbus 14, Settlers.

SCHWEIZER-RENEKE: Mej. C. Viljoen, Krompan, Schweizer-Reneke. Ledetal: 19.

SILVERTON: Mevr. S. van Eck, Rooigrondpad, Silverton. Ledetal: 14.

SOEKMEKAAR: Mevr. L. Bosman, Klipbank, P.K. Daviesville, Noord-Transvaal. Ledetal: 14.

SPRINGS: Mevr. S. Grant, Selbournelaan 7, Geduld-uitbreiding, Springs. Ledetal: 33.

STANDERTON: Mevr. I. Labuschagne, Posbus 199, Standerton. Ledetal: 36.

STELLA: Mevr. J. Botha, Weltevrede Pos Stella, oor Vryburg.

STOFFBERG: Mevr. A. E. Duvenhage, P.K. Sterkloop, Middelburg.

TRICHARDSFONTEIN: Mevr. J. Meyer, Posbus 54, Trichardt. Ledetal: 58.

TURFFONTEIN: Mevr. S. du Plessis, Churchstraat 38, Turffontein, Johannesburg. Ledetal: 50.

VAN DER HOFF: Mevr. J. Vorster, Groblersdal. Ledetal: 53.

VENTERSDORP: Mevr. J. J. Coetzee, Dovedale, Ventersdorp. Ledetal: 55.

VENTERSKROON: Mevr. H. A. Kruger, Rietfontein, P.K. Kluitfontein. oor Potchefstroom. Ledetal: 35.

VEREENIGING: Sekretaresse, N.H.S.V., p/a Posbus 210, Vereeniging, Ledetal: 65.

VILLIERIA: Mevr. W. Orban, Ses-en-twintigstelaan 809, Rietfontein, Pretoria.

VLIEGEPOORT: Mevr. E. Botha, Laerskool, Thabazimbi. Ledetal: 46.

VOLKSRUST: Mevr. D. J. du Plessis, Presidentstraat 489, Volksrust. Ledetal: 25.

WATERBERG: Mevr. D. Venter, Posbus 53, Nylstroom.

WITBANK: Mej. J. Prinsloo, Jellicoestraat 11, Witbank. Ledetal: 80.

WOLMARANSSTAD: Die Sekretaresse, N.H.S.V., p/a Ned. Herv. Pastorie, Wolmaransstad.

WONDERFONTEIN: Mevr. M. v. d. Merwe, Oog van Wonderfontein, P.K. Bank.

ZEERUST: Mevr. A. Snyman, Posbus 105, Zeerust. Ledetal: 99.

ZUURFONTEIN: Mevr. E. Burger, Kemptonweg 55, Kemptonpark. Ledetal: 15.

VERGROTINGS IN LEWENSKLEUR
PRAGTIG GEDOEN. — BILLIKE PRYSE.
POSBESTELLINGS GOED OPGEPAS.
Stuur u Negatief
W. E. CAREY
Apteker — Oëtoetser — Afnemer
Monumentstraat 22, KRUGERSDORP, Transvaal.

STATISTIEK.

Ring van.	Sieletal.	Ledetal.	Aangeneem.	Gedoop.	Getrouwd.	Met Attestasie.		Met Bewys van Lidmaatskap.	
						Oorgekom.	Vertrek.	Oorgekom.	Vertrek.
Potchefstroom ..	15,903	8,395	430	567	140	445	642	188	184
Rustenburg	22,857	11,207	624	884	186	279	269	168	128
Pretoria	13,262	7,289	369	574	142	281	206	152	95
Heidelberg	19,202	10,499	619	775	189	280	213	252	140
Zeerust	16,081	8,578	438	537	77	149	215	142	85
Trichardsfontein ..	15,925	8,995	448	634	141	336	504	268	102
Gemeentes buite Ringsverband ..	2,461	1,503	36	69	4	16	13	18	3
	105,691	56,466	2,964	4,040	879	1,786	2,062	1,188	737

Wêreld se Grootste Velgeneesmiddel

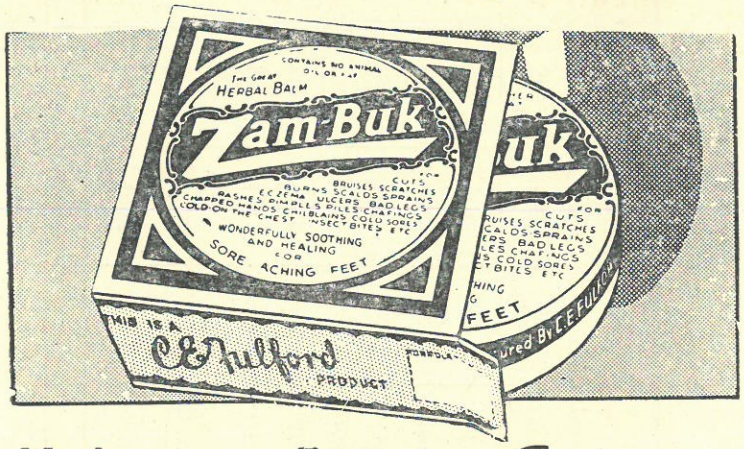

Kalmeer, Reinig, Genees—

Meer as 50 jaar lank beroemd

ZAM-BUK-kruisalf is dwarsdeur die wêreld bekend as die mees geslaagde behandeling n vinnige antiseptiese geneesmddel van alle velbeserngs en -kwale.

Die verfynde kruie-oles n Zam-Buk word maklik deur de porieë opgeneem. Hulle reinig beskadigde of seklike verweefsels van aanvallende parasiete of gifstowwe en verban vinnig pyn, verswering, ontsteking en opswelling. Onaangegame etter-afskeiding word opgedroog en die vel word vinnig en volmaak genees.

Zam-Buk

Die Beroemde Kruiesalf

Zam-Buk is uitstekend vir die behandeling van alle velbeserings en siektes, vanaf puisies en uitslag tot gevalle van swere wat in die vleis invreet, psoriase, ekseem, slegte bene en voetsere—hou altoos 'n dosie byderhand.

2833-1

KOSBARE BOEKE VIR U EN U HUIS

OP WEG NA DAMASKUS deur Mareka.

Dit is 'n roman waaruit die liefde van 'n moeder vir haar kind, die liefde van 'n vrou vir 'n man, en bowenal die liefde van God vir sy kinders duidelik tot die leser spreek. Prys - - - 6/9.

HAAR BELOFTE deur mevr. Philip Oelofse.

Dit is 'n boeiende verhaal waarin gebedsverhoring 'n treffende rol speel. Prys - - - 5/9.

'N BOEK SPESIAAL VIR SEUNS GESKRYWE.

MIK HOOG! deur Oom Hannes Fourie.

Die skrywer van hierdie kosbare boekie is iemand wat as onderwyser sy hele lewe gewy het en steeds wy aan die opgroeiende jeug. Hy ken die seuns van vandag met al hulle ideale en probleme, hulle vreugde en hulle teleurstellings. Hy weet ook watter versoekings hul mee te kampe het en hy toon in hierdie boeiende boekie aan wat die beste weg tot 'n lewe van ware krag en sukses is. Prys - - - 1/9.

'N BOEK VIR JONGER KINDERS.

NESTA deur die bekende skryfster van kinderverhale Jeanne du Plessis. Stewige harde band. Pragtig gedruk en gebind. Mooi illustrasies. Prys - - - 8/6.
In elke opsig 'n pragwerk en 'n boek wat die kleiner sowel as groter kinders met genot en seën sal lees.

'N BOEK VIR OUER DOGTERS.

HAAR MOEDER SE RING deur mevr. N. Geldenhuys.
Hierdie verhaal is bekroon met 'n eerste prys en sal veral deur hoërskooldogters geniet word. Prys - - - 6/9.

VIER BOEKE VAN BLYWENDE BELANG.

DIE LEWE EN TYD VAN DIE HERE JESUS — ds. P.K. Albertyn 20/-
ONS REDELIKE GODSDIENS — Prof. B. B. Keet 15/-
DIE VASTE FONDAMENT — dr. S. J. van der Walt 10/6
ONWRIKBAAR SEKER — Norval Geldenhuys 10/6
Elke ontwikkelde Afrikaner behoort hierdie vier standaardwerke te besit.

Koop hierdie boeke by u eie boekhandel of bestel direk van

DIE C.S.V.-BOEKHANDEL

Posbus 25, STELLENBOSCH. **Posbus 219, OUDTSHOORN.** **Posbus 8459, JOHANNESBURG.**

NEDERLANDSCHE BANK VOOR ZUID–AFRIKA

Geregistreerde Handelsbank.

Opgerig 1888

Hoofkantoor ..... Amsterdam.
Hoofkantoor Suid-Afrika ..... Pretoria.
Londen kantoor ..... 201 Salisbury House, Finsbury Circus, E.C.2.
New York Korrespondente ..... Irving Trust Company, One Wall Street.

Takke in die Unie van Suid-Afrika:

Benoni. Bethlehem, Bloemfontein, Dullstroom, Durban, Ermelo, Germiston, Hartebeestfontein, Johannesburg (Foxstraat), Johannesburg (Kruisstraat), Kaapstad, Noorder Paarl, Oos-Londen, Pietersburg, Port Elizabeth, Potchefstroom, Premier Myn, Pretoria, Soutrivier (K.P.), Springs, Wellington (K.P.), Worcester.

DIE BANK AKSEPTEER GELDE OP VASTE DEPOSITO

PLAASLIK... LANDSWYD... INTERNASIONAAL...

Dit is die omvang van die bankdiens wat VOLKSKAS kan lewer.

Elke takkantoor is ingerig om alle gebruiklike banksake te hanteer en plaaslike toestande en omstandighede is goed bekend aan takbestuurders, stedelik sowel as plattelands.

Deur sy takkantore en agentskappe is die Bank reeds goed verteenwoordig deur die land en hierdie takstelsel word steeds verder uitgebrei.

Die Bank beskik ook oor sy eie agente en korrespondente in al die vernaamste lande van die wêreld en handel oorsese (devise) transaksies regstreeks en flink af.

Die Bestuurder van enige takkantoor sal graag besonderhede verstrek van hoe die Bank u tot diens kan wees.

VOLKSKAS BEPERK

(Geregistreerde Handelsbank)

London-Agente: Lloyds Bank Limited.
New York-Agente: Chemical Bank & Trust Company.

ARBEIDSAAMHEID

BANKIERS

Hoofkantoor: Pretoria.

AVBOB

. . . die groot Afrikaanse firma

NOMMER EEN vir
BEGRAFNISVERSEKERING
BEGRAFNISSE
KRANSE EN
GRAFSTENE

AFRIKAANSE VERBOND BEGRAFNIS-ONDERNEMING BEPERK

Hoofkantoor
BLOEMFONTEIN.

Takke oor die
hele land.

Koop U MEUBELS waar U Waarde en Tevredenheid Kry

MAKLIKE TERME OM U TE PAS.

PETRA-MEUBELS, BEPERK

Sentraalstraat 220 (Langs Volkskas)

Posbus 1356. **Telefoon 2-0194.**

PRETORIA.

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

Naas die stiging van die **eerste**

AFRIKAANSE MEDIESE FAKULTEIT,

het die Universiteit pas 'n

INSTITUUT VIR LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE

in die lewe geroep.

'n Vierjarige graadkursus B.Ed. (Phys.) word aangebied.

Die Instituut sluit in benewens die Groot Gimnasium, goed toegeruste sportvelde vir elke vertakking van die sportlewe.

Verder word daar vanaf 1948 ook 'n vierjarige B.Ed.-graad in die Fakulteit van Opvoedkunde aangebied.

Navrae kan gedoen word aan: **Die Registrateur,
Universiteit van Pretoria,
PRETORIA.**

VRUGTEBOME

Alle soorte in volmaakte toestand. Elke boom deur deskundiges verpak. Appels, Pere, Pruime, Kaalperskes, Appelkose, Perskes, Suurlemoene, Lemoene, Olywe, Okkerneute, Wingerdstokke, Vye, Kwepers, ens. Meer as 40 jaar ondervinding agter elke boom.

Stuur vandag u naam en adres om gratis katalogus en pryslys.

PICKSTONE

SIMONDIUM KAAP

RED U BEESTE

GEBRUIK . . .

GOWSE DRAADWURM

GENEESMIDDEL . . .

Red u skape en beeste van die vernieling deur Draadwurm en Lintwurm deur GOW'S in te gee. Onthou, dis geen probeerslag nie — u gebruik 'n BEPROEFDE geneesmiddel. GOW'S word die hele land deur gebruik deur ondervindingryke Boere. Te koop by alle winkels en apteke. Gemaak deur GOW'S WIREWORM REMEDY (Pers.) Beperk, Posbus 68, Kingwilliamstown.

Snuif weg

NEUS

en

HOOFMOEILIKHEDE

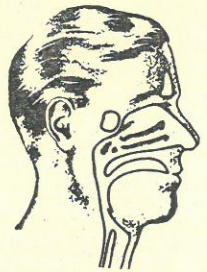

Eenvoudige, maklike manier met Neuskatar, Hooikoors, Verstopte Neus, Verkoues, ens.

Neem 'n knippie Vry-Asem Snuif gereeld wanneer u soggens opstaan. Dit maak weldra die neusvlies ongevoelig vir stof, stuifmeel en ander prikkeling. Dit maak verstopte kanale van die Ostia oop en bring onmiddellike verligting in alle gevalle waar asemhaling swaar en moeilik was, vergesel van ongemak soos geluide in die hoof, tydelike doofheid en niesbuie.

LEES HIERDIE GETUIGSKRIFTE

Mev. J. Sampson, Port Alfred, skryf: „Vry-Asem Snuif is werklik verbasend vir Neuskatar."

Mnr. E. van Eeden, Dundee, Natal, verklaar: „Dis vir my 'n groot genoeë om te kan sê dat Vry-Asem Snuif my Hooikoors genees het. Niks het my in die verlede soveel gehelp nie."

VRY-ASEM SNUIF

Verkrygbaar by alle apteke en winkels in drie groottes, teen 2/-, 2/9, 3/6

Produk van Norwood Coaker-laboratoria.

156

LOS VOOR! . . .

Lewensassuransie het 'n aansienlike voorsprong op ander vorms van besparing.

Waar húlle onder *alle* omstandighede slegs u inbetaalde bydraes uitkeer (plus die bietjie rente), lewer Lewensassuransie, indien u vroeg al mog wegval, dadelik die *volle bedrag* op wat u nog *gehoop* het om te spaar !

★ 'n SANLAM-Polis sal vir u 'n waarborg wees dat u spaarplanne ten volle uitgevoer sal word, selfs as u nie meer daar is om dit te doen nie!

SANLAM

Vir veiligheid

SUID-AFRIKAANSE NASIONALE LEWENSASSURANSIE-MPY.BPK.

— TAKKE DWARSDEUR DIE UNIE —

HOOFKANTOOR: WAALSTRAAT 28. KAAPSTAD

Waarheen U ook al wil Reis per

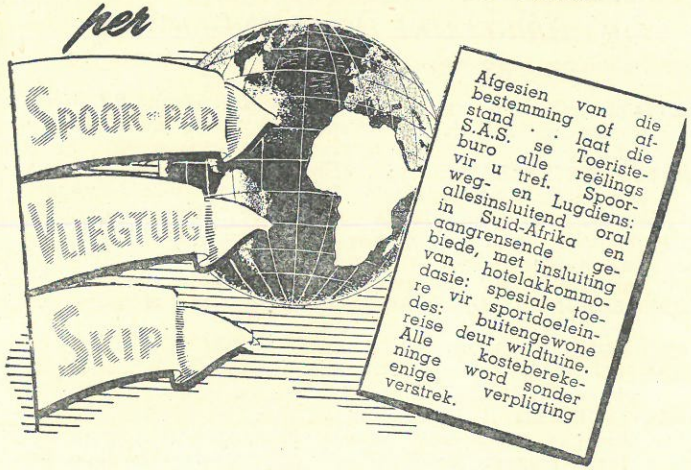

Afgesien van die bestemming of afstand . . se laat die S.A.S. Toeristeburo alle Toeristereëlings vir u tref. Spoor- weg- en Lugdiens: allesinsluitend oral in Suid-Afrika en aangrensende gebiede, met insluiting van hotelakkommodasie: spesiale toere vir sportdoeleindes: buitengewone reise deur wildtuine. Alle kostebereninge word sonder enige verpligting verstrek.

Doen navraag by u naaste STASIEMEESTER

of

S.A.S. TOERISTEBURO

„SALAMANDER"

BRANDASSURANSIEMAATSKAPPY

In Suid-Afrika vanaf 1897 gevestig.

BRAND EN WEERLIG VERSEKERING.

Laagste tariewe. Prompte en gulle vereffening. Agente oral.

Hoofkantoor vir Suid-Afrika—

22-23 Erasmusgebou — Kerkplein — Pretoria

Posbus 889. Telefoon 2-6919.

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEITSKOLLEGE VIR C.H.O.

VIR CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS.

Opleiding word verskaf vir die volgende grade en diplomas.

LETTERE: B.A. (Groot verskeidenheid kursusse), B.A.-Regswetenskap, B.A.-Sosiale Wetenskap, M.A., D.Litt. en D. Phill.

NATUURWETENSKAPPE: B.Sc. (Groot verskeidenheid kursusse), B.Sc.-Huishoudkunde, B.Sc.-Higiëne, B.Sc.-Landmeetkunde (eerste en tweede jaar), M.Sc., Ph.D. en D.Sc.
Preliminêre en Kwalifiserende Aptekerseksamen.
Eerstejaarskursusse vir grade in Landbou, Medisyne, Tandheelkunde, Ingenieurswese en Veeartsenykunde.

OPVOEDKUNDE: U.O.D.-Algemeen, -Tegnies of -Spesiaal, B.P.Ed., M.Ed., D.Phil., en D.Ed.

TEOLOGIE: B.D., M.Div. en D.D.

HANDEL: B.Com. (drie verskillende leergange), B.Econ-Staatsadm. en -Industriële Adm., M.Comm. en M.Econ.

PAS INGESTEL: Hoofvakkursus vir B.A. en/of B.Sc. in: Liggaamlike Opvoeding, Musiek, Bantoetale.

Prospektus en besonderhede aangaande **studiekursusse, Beurse en Lenings, Studiegelde, Losies ens.,** sal verskaf word deur:

DIE REGISTRATEUR, **P.U.K. VIR C.H.O.,** POTCHEFSTROOM.

ROOS?

Gebruik
„MERVANDER ROOS SALF"
Vir Alle HUID en VEL KWALE 3/6 en 6/6 Posvry

SENUWEES?

„SENUMERWE"
Die Beroemde Senuwee Versterker 5/6 en 10/6 Posvry

VERGEET OOK NIE

BABA SUUR POEIERS	**1/6 en 2/6**
RUMATIMERWE	**8/6 en 15/6**
HOOFPYN POEIERS	**1/6 en 2/6**
en AMBEIE MIDDELS	**3/6 en 5/-**

Almal opgemaak volgens die Reseppe van wyle
DR. W. J. VAN DER MERWE

Al die Medisyne is verkrybaar van

E. J. ADCOCK, BPK.

APTEKERS

Posbus 198 **KRUGERSDORP**

Skryf aan ons vir al u benodighede

KERK-ORRELS

is baie waardevolle bate en behoort in stand gehou te word in hul hele omvang.

Ons spesialiseer in kontrakte vir die stem en onderhoud daarvan. Ook in hernuwing-, heropbou- en moderniseerskemas.

Met genoeë sal ons advies gee en skattings lewer.

Nuwe orrels word voorsien en opgerig.

Bekwame personeel by al ons takke.

KERK-ACOUSTICON VIR DOWES
(Enigste Agente in S.A.)

Die Acousticon help dowe lidmate om preek beter te kan hoor.

COOPER, GILL & TOMKINS

(EDMS.), BPK.

Gevestig oor die 40 jaar

JOHANNESBURG: Staibstraat 33, Doornfontein.
DURBAN en PORT ELIZABETH.
Hoofkantoor: **Longmarketstr., KAAPSTAD.**

HELPMEKAAR-HOËRSKOOL

JOHANNESBURG.

Die Helpmekaar-Hoër Seun- en Meisieskole is die twee grootste Afrikaansmedium-Hoërskole van hulle soort in die land. Die eksamenuitslae is uitstekend en die grondslag van die Onderwys is beslis Christelik-Nasionaal. Daar heers 'n gesonde Afrikanergees. Aldrie Afrikaanse Kerke is deur predikante op die Beherende Raad verteenwoordig. Aan elke skool is 'n Provinsiale Koshuis verbonde. In beide gevalle tree die Hoof op as Superintendent(e).

Doen by die betrokke Hoof aansoek om 'n prospektus en verdere besonderhede.

Helpmekaar-Hoër-Seunskool, Milner-Park, Johannesburg.

Helpmekaar-Hoër-Meisieskool, Edith Cavellstraat 36, Johannesburg.

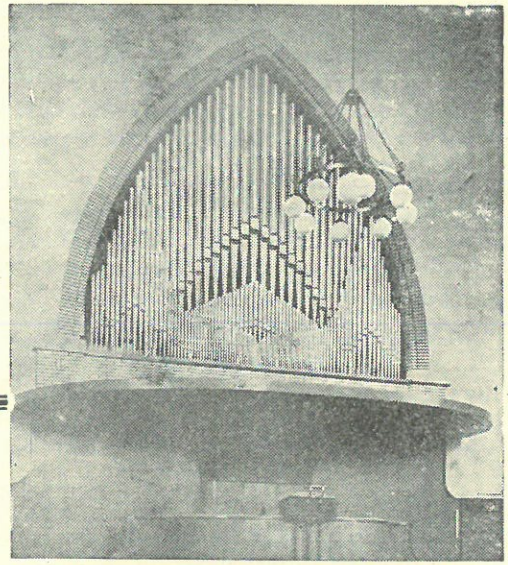

LAAT ONS U KWOTEER VIR

die lewering en onderhoud van

1. KERKORRELS
2. TORINGUURWERKE
3. LUIKLOKKE
4. KARILJONNE (Ook Elektronies)
5. DOWE-GEHOORTOESTELLE
6. KRAGVERSTERKERS VIR AKOESTIEK-VERBETERING

ORRELAFDELING

Century
RADIO & TUBE CO S.A (PTY) LTD

Telefoons 2-3636*
Tel. Adres „ALLWAVE"

STRUBENSTRAAT 395-397
PRETORIA.

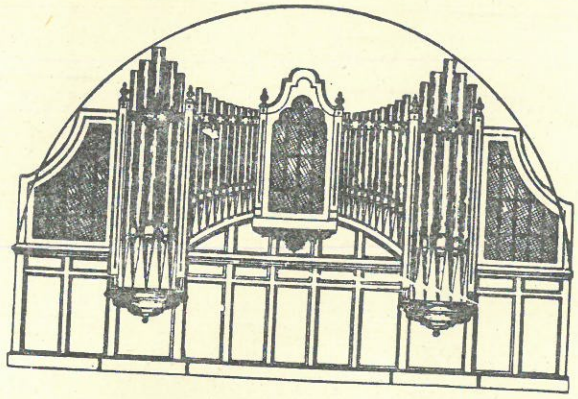

ORRELS

vir Kerk, Saal of Huis van al die verskillende tiepe van die wêreld se beste maaksels teen voordeligste pryse. Stem- en herstelwerk deur ervare vakmanne.

Spesifikasies en prysopgawes gratis.

Kerkbenodigdhede soos Gehoortoestelle vir Dowes, Klankversterkers, Klokke, Klokkespele, Horlosies ens.

Distribueerders van die wonderlike MINSHALL Orrels.

KLAVIERE

(Vleuels, Regop asook outomatiese Spelerklaviere.)

Grootste voorraad van alle Musiekinstrumente, ook Draadloos Toestelle en Musiekboeke.

Pryslyste gratis op aansoek.

R. MÜLLER (EIENS) BEPERK

Posbus 133 - - - Tel. Adr.: Rellum.
KAAPSTAD.

Agente in alle dele van die land.
Takbesigheid op Stellenbosch.

KALENDER: 1948

	JANUARIE						FEBRUARIE						MAART					
Son.		4	11	18	25			1	8	15	22	29			7	14	21	28
Maan.		5	12	19	26			2	9	16	23			1	8	15	22	29
Dins.		6	13	20	27			3	10	17	24			2	9	16	23	30
Woen.		7	14	21	28			4	11	18	25			3	10	17	24	31
Dond.	1	8	15	22	29			5	12	19	26			4	11	18	25	
Vry.	2	9	16	23	30			6	13	20	27			5	12	19	26	
Sat.	3	10	17	24	31			7	14	21	28			6	13	20	27	

	APRIL						MEI						JUNIE					
Son.		4	11	18	25			2	9	16	23	30		6	13	20	27	
Maan.		5	12	19	26			3	10	17	24	31		7	14	21	28	
Dins.		6	13	20	27			4	11	18	25		1	8	15	22	29	
Woen.		7	14	21	28			5	12	19	26		2	9	16	23	30	
Dond.	1	8	15	22	29			6	13	20	27		3	10	17	24		
Vry.	2	9	16	23	30			7	14	21	28		4	11	18	25		
Sat.	3	10	17	24			1	8	15	22	29		5	12	19	26		

	JULIE						AUGUSTUS						SEPTEMBER					
Son.		4	11	18	25			1	8	15	22	29		5	12	19	26	
Maan.		5	12	19	26			2	9	16	23	30		6	13	20	27	
Dins.		6	13	20	27			3	10	17	24	31		7	14	21	28	
Woen.		7	14	21	28			4	11	18	25		1	8	15	22	29	
Dond.	1	8	15	22	29			5	12	19	26		2	9	16	23	30	
Vry.	2	9	16	23	30			6	13	20	27		3	10	17	24		
Sat.	3	10	17	24	31			7	14	21	28		4	11	18	25		

	OKTOBER						NOVEMBER						DESEMBER					
Son.		3	10	17	24	31			7	14	21	28		5	12	19	26	
Maan.		4	11	18	25			1	8	15	22	29		6	13	20	27	
Dins.		5	12	19	26			2	9	16	23	30		7	14	21	28	
Woen.		6	13	20	27			3	10	17	24		1	8	15	22	29	
Don.		7	14	21	28			4	11	18	25		2	9	16	23	30	
Vry.	1	8	15	22	29			5	12	19	26		3	10	17	24	31	
Sat.	2	9	16	23	30			6	13	20	27		4	11	18	25		

Ou Vriende

Ons is trots op ons jare lange assosiasie met alle dele van die bevolking — in tye van voorspoed sowel as teenspoed. Vandag met ons uitgebreide netwerk van takke deur geheel Suidelike Afrika en verder noord, is ons nog steeds in staat gestel om die persoonlike aanraking van ons uitgebreide bankdienste te handhaaf, dienste wat ons baie vriende gewen het in alle vertakkinge van landbou, nywerheid en handel.

BARCLAYS BANK

(DOMINIUM, KOLONIAAL

EN OORSEE)

waarmee ingelyf is

DIE NASIONALE BANK VAN SUID-AFRIKA BEPERK.
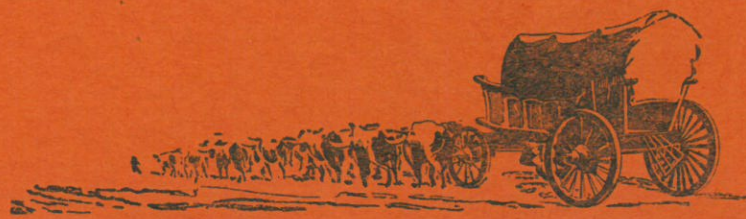
(Geregistreer as 'n Handelsbank)